

دکتر سرقینی: نقش کاوش بروکر اسی اداری در بهبود صادرات بخش معدن و صنایع معدنی



دکتر سعد محمدی: هوشمندسازی سیستم مالی و ایجاد شرایط جدید سرمایه‌گذاری در شرکت مس



مهندس عظیمیان: برنامه ریزی برای تولید محصولات جدید در فولاد مبارکه



مهندس مودودی: انتقال ارز حاصل از صادرات با توجه به نیاز واحدها صورت گیرد



در گفت و گو با مدیران و صاحب نظران مطرح شده:

## صادرات صنعتی و معدنی تقد گذشته، چشم انداز آینده



# ایرانول



روغن موتورهای جدید ایرانول با بالاترین سطح کیفی  
و پیشرفته ترین فرمولاسیون جهانی

## ایرانول کیفیت برتر

[www.iranol.ir](http://www.iranol.ir)

واحد فروش (خط ویژه): ۸۸۲۱۲۹۹۹



بانک صادرات ایران



# موج جایزه رو بگیر!

• با تراکنش در اپلیکیشن صاپ  
برندۀ ۴۰۵ سکه طلا شوید

+ هر ماه ۴۰ میلیون ریال برای ۶۷ نفر



# الله احتم لر حمن لر

## جهان مدان

Jahane Madan

ماهنشاه علمی، تحلیلی و خبری

شماره بیست و هشتم / اردیبهشت ماه ۱۳۹۸

• رئیس شورای سیاست گذاری و علمی:

مسلم دریه

• صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

نعمت الله شهبازی

• مشاور مدیر مسئول:

نوبد رضا احمدی

• شورای مشورتی:

شهناز نوابی، سعید صمدی، هوشنگ اسدی

مهدي رحمانپور، مرتضي شناور، حسين اصلي، شهرام هاشمي

• شورای دبيران و تحريري:

معصومه صالحی، اکرم شباني، طاهره گودرزی

جواد فلاح، سارا سعیدي فراماري

حميدرضا درخشان، فهيمه الوندي

• امور هنري و گرافيك:

مرتضي طهوري

• ويراستار:

ماهر مهرولي

• ارتباطات و بازرگاني:

طاهره گودرزى

• ناشاني:

تهران، میدان هفت تیر خیابان قائم مقام، کوچه سام - پلاک.

تلفن: ۰۲۶۷۶۶۲ - ۰۲۶۷۶۶۲

پست الکترونيک: jahanemadanmonthly@gmail.com

وب سایت: www.jahanemadan.com

چاپ: رواق روش مهر

• ناظرچاپ: حسين دشتی

خبراء معدن و صنایع معدنی را  
در سایت «جهان معدن» بخوانید

فعالان بخش معدن و صنایع معدنی می توانند اخبار مهم مرتبط با واحد متبوع خود را برای درج در سایت معتبر جهان معدن ارسال کنند. علاقمندان می توانند اخبار و گزارش های خود را به آدرس تلگرامی [jahanemadanmonthly](https://t.me/jahanemadanmonthly) ارسال و در صورت لزوم برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۲۶۷۶۶۲ - ۰۲۶۷۶۶۲ تماس بگیرند. آدرس سایت خبری جهان معدن WWW.JAHANEMADAN.COM است.



معاون اول رئیس جمهوری:  
توسعه صادرات غیرنفتی  
اصلی ترین اولویت کشور است

۶



مودودی رئیس سازمان توسعه تجارت ایران:  
انتقال ارز حاصل از صادرات با توجه  
به نیاز واحدها صورت گیرد



وزیر صنعت، معدن و تجارت تاکید کرد:  
درخواست کمک از مجلس برای  
تقویت زیر ساخت های صادراتی

۷



مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه:  
برنامه ریزی برای تولید محصولات  
جدید در فولاد مبارکه



مقدسی ناینده مجلس شورای اسلامی:  
حمل و نقل استاندارد باید مورد تایید  
بازارهای هدف صادراتی باشد

۱۴

دکتر آرمان کارشناس ارشد اقتصادی تاکید کرد:  
سرمایه گذاری های غیر اقتصادی  
در صنایع معدنی و فلزی



مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران:  
دولت شرایط را برای تولید اقتصادی  
فراهم کند

۱۵



در گردهمایی مدیران ارشد  
وزارت صمت تاکید شد:  
افزایش صادرات و رونق تولید  
محور برنامه های صمت

۱۰



رییس هیات عامل ایمیدرو وعده داد:

**مشکلات ارزی بخش  
معدن و صنایع معدنی  
را حل می کنیم**

۲۷



معاون امور معدنی وزارت صمت عنوان کرد:  
**نقش کاهش بروکراسی اداری  
در بهبود صادرات بخش  
معدن و صنایع معدنی**

۲۸



دکتر سعد محمدی

مدیر عامل شرکت ملی صنایع مس ایران عنوان کرد؛  
**هوشمندسازی سیستم مالی و ایجاد  
شرایط جدید سرمایه‌گذاری در شرکت مس**



در آئین معارفه مدیر عامل جدید گل‌گهر مطرح شد:

**گل‌گهر در مسیر توسعه**

مهندس ملارحمان: امیدواریم روزی شاهد فروش صنعت به دنیا باشیم

۳۹



در مجمع عادی سالانه اعلام شد؛

**بازدهی ۱۲۰ درصدی میدکو برای  
سهامداران**

۳۸



دکتر نوید رضا احمدی  
کارشناس ارشد اقتصاد معدن  
**تحریم؛ کلید واژه‌ای  
موثر تراز جنگ؟**

۴۰



رییس اتاق تهران در نامه‌ای خطاب به جهانگیری مطرح کرد:

**پیشنهادات بخش خصوصی  
برای رونق تولید و صادرات**

۴۱



رییس انجمن سنگ آهن:

**افزایش صادرات با حذف  
بخشندۀ‌ها و رفع نواقص  
سامانه نیما امکان پذیر است**

۴۲



جعفری طهرانی

تحلیل گر ارشد بین‌المللی حوزه معدن و فولاد:

**به جای دور زدن باید  
با تحریم‌ها مقابله کرد**

۴۳

## صادرات صنایع معدنی

# مسیر رهایی از اقتصاد تک محصولی



نعمت‌الله شهبازی  
مدیر مسئول

اهمیت صادرات غیرنفتی و نقش آن در رشد و توسعه اقتصادی کشورها امری بدینه است که همواره مورد تاکید قرار گرفته و می‌گیرد. گسترش صادرات غیرنفتی می‌تواند موجب حضور در بازارهای خارجی، افزایش تولید و اشتغال و دستیابی به رشد پایدار اقتصادی شود. بررسی روند حرکت اقتصاد جهانی بیانگر این است که رشد و سرمایه‌گذاری در بخش‌های دارای مزیت نسبی و تنوع بخشی به صادرات و درآمدهای ارزی به ویژه در کشورهای وابسته به نفت، در عین امکان رهایی از اقتصاد تک محصولی منجر به افزایش رشد اقتصادی و تداوم آن نیز می‌شود. بدون شک کشوری که اقتصاد تک محصولی داشته باشد در تحولات و بحران‌های اقتصادی بیشتر در معرض خطر و ضربه پذیرتر خواهد بود. کما اینکه در برنامه‌های اقتصادی ایران همواره بر رهایی از اقتصاد تک محصولی و ایجاد تنوع در اقلام صادرات و به طور ویژه توسعه صادرات محصولات صنعتی تاکید شده است.

در شرایطی که ذخایر معدنی کشورمان بر اساس برآوردهای انجام شده به حجم ۵۸ میلیارد تن و به ارزش بیش از ۷۷۰ میلیارد دلار می‌رسد و ایران را جزو ده کشور اول از لحاظ ذخایر معدنی قرار داده است؛ می‌توان با صراحت گفت چنین ذخیره غنی می‌تواند موتور محرکه اقتصاد کشور باشد و با سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی به ویژه با رویکرد صادراتی، رقیب جدی برای نفت و رهایی از اقتصاد تک محصولی و افزایش درآمدهای ارزی کشور ایجاد کرد.

کارشناسان اقتصادی همواره بر این مهم تاکید دارند که رشد صادرات بخش معدن و صنایع معدنی موجب افزایش درآمد ارزی و اشتغال شده و با فراهم آوردن امکان بهره‌گیری از صرفه‌های مقیاس، بهره‌گیری از تکنولوژی‌های پیشرفته، امکان تخصیص بهینه منابع و افزایش رقابت در تولید محصولات با ارزش افزوده بالا، می‌تواند موجب افزایش بهره‌وری کل عوامل تولید و رسیدن به رشد اقتصادی بالاتر شود. بر اساس نظریه‌های توسعه و تجارت بین‌الملل، از آنجایی که صادرات جزیبی از تولید ناخالص داخلی است، رشد صادرات می‌تواند تاثیر مثبتی بر رشد اقتصاد داشته باشد.

اگرچه بخش معدن به عنوان یکی از حوزه‌های اصلی اقتصاد کشور، همواره مورد اشاره متولیان اقتصادی و صاحب‌نظران بوده است، اما با عنایت به اینکه تولیدات معدنی کشور همچنان سهمی ناچیز در تولید ناخالص داخلی دارد، لذا به نظر می‌رسد علی رغم همه تاکیدات، بخش معدن با داشتن پتانسیل‌های فراوان، نتوانسته به جایگاه مطلوب خود دست یابد. این امر در حالی است که بر اساس برنامه ششم توسعه، ایران در بی‌جذب ۲۵۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در بخش‌های نفت و گاز، زیرساخت‌ها، صنایع، معادن و صنایع معدنی است که ۴۰ میلیارد از آن به بخش معدن اختصاص داده شده اما اینکه در شرایط فعلی دستیابی به این هدف امکان‌پذیر است یا خیر خود مبحث جداگانه‌ای است.

بر اساس آمار منتشر شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت صادرات سال ۹۷ در بخش معدن و صنایع معدنی با صادرات ۵۶ میلیون و ۱۵۷ هزار تن کالا به ارزش ۸ هزار و ۲۷۶ میلیون دلار رسیده است، بر اساس آمار منتشر شده در هر دو بخش وزنی و ارزشی نسبت به سال ۹۶ در این بخش ۶ درصد کاهش وجود داشته است. جدول عملکرد منتشر شده از سوی وزارت صمت ۹۸ درصد از برنامه ۱۲ ماهه صادراتی سال ۹۷ با این رویکرد تحقق یافته است؛ آمار صادراتی نشان می‌دهد بالاترین رقم صادرات غیرنفتی از لحاظ حجمی در میان محصولات معدنی به صادرات سیمان با ۱۳ میلیون و ۶۵۷ هزار تن بازمی‌گردد که معادل ۳۸۳ میلیون دلار ارزآوری داشته؛ همچنین شمش فولادی با صادرات ۵ میلیون و ۴۹۳ هزار تنی در سال ۹۷ نتوانسته ۲ هزار و ۴۳۳ میلیون دلار ارز به کشور وارد کند که در میان دیگر محصولات معدنی بالاترین رقم را از لحاظ ارزشی به خود اختصاص داده است.

متاسفانه یکی از چالش‌های اصلی بخش معدن در طول سال‌های گذشته که بسیاری از معدنکاران و صادرکنندگان محصولات معدنی به آن اشاره می‌کنند، عدم وجود یک استراتژی مشخص و همچنین تغییرات خلق الساعه قوانین و صدور بخشنامه‌هایی است که تبدیل به مانعی برای فعالان این بخش شده است. این مساله باعث شده تا معدنکاران داخلی به خام فروشی روی آورده و انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری در زمینه تولید محصولات با ارزش افزوده بالا نداشته باشند. در همین شرایط سیاست‌های منع خام فروشی از سوی دولت که در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تبیین شده معدن کاران را به شکلی مضاعف تحت فشار می‌گذارد.

ایران با قرار گرفتن در بین ۱۰ کشور معدنی دنیا و شناسایی و بهره برداری از بیش از ۶۰ نوع ماده معدنی، جایگاه ویژه‌ای در میان کشورهای معدنی دارد و پرداختن به چنین مزیت و پتانسیلی بدون شک می‌تواند منجر به ایجاد تحولی بزرگ و اساسی در اقتصاد کشور شود، در نتیجه نیاز است با تعیین کارگروه‌های ویژه و اختصاص بودجه لازم در بخش معدن و صنایع معدنی، مسئولان نقشه راهی برای این بخش مهم و زیربنایی از اقتصاد کشور ترسیم کنند و این مهم جز با حمایت همه جانبه دستگاه‌ها از صادرات این بخش اتفاق نمی‌افتد.

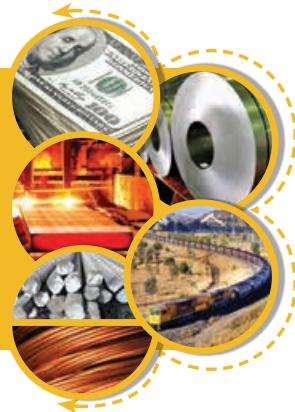
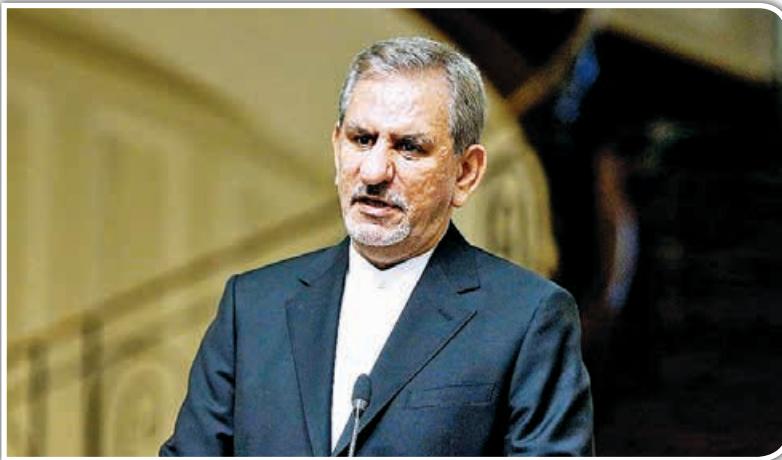
واکاوی مدیران و صاحب نظران بخش معدن و صنایع معدنی:

# صادرات صنعتی و معدنی تقدیم شده، چشم انداز آینده



معاون اول رییس جمهوری:

# توسعه صادرات غیرنفتی اصلی ترین اولویت کشور است



به چرخه اقتصاد کشور گفت: این سیاست یکی از مهمترین سیاست‌های بانک مرکزی است و قرار است که در ازای صادرات کالا و خدمات، نیاز کشور در زمینه کالاهای اساسی مرتضع شود به این معنی که واردات در قبال صادرات انجام شود.

وی ادامه داد: در این خصوص هم لازم است بانک مرکزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت برنامه ریزی‌های لازم را انجام دهدند تا بسته مشوق‌های صادراتی مبدل به بسته رفع موافع از صادرات کشور شود.

## وزارت‌خانه‌های صنعت، اقتصاد و بانک مرکزی جهت حمایت از صادرات تشکیل جلسه دهند

جهانگیری از وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت اقتصاد و بانک مرکزی و سازمان برنامه و پژوهش و اتاق بازارگانی ایران خواست تا در جهت حمایت از صادرات جلسه‌های تشکیل دهند و با رفع موانع صادرات، نحوه حمایت از بازارگانی و تجاری کشور را بررسی کنند تا آنها مشکلات کمتری رویه رو باشند. معاون اول رییس جمهوری با اشاره به اهمیت محاسبه صادرات ناشی از خدمات فنی و مهندسی و برق و نیز ارز آوری گردشگران خارجی در آمارهای سازمان توسعه تجارت کشور از این سازمان خواست تا همکاری مرکز آمار و دستگاه‌های ذیربیط گزارشی دقیق از عملکرد سال گذشته و سال جاری ارائه دهند.

وی با تأکید بر اینکه دولت راه تهاتر نفت با کالاهای اساسی و نیز اجرای طرح‌های عمرانی در کشور را باز کرده است، گفت: بخش خصوصی می‌تواند در صادرات نفت کشور کمک کند و دولت نیز در عین ایجاد تسهیلات لازم، همه نوع همکاری را با بخش خصوصی در این زمینه به کار خواهد بست.

معاون اول رییس جمهوری با اشاره به اهمیت موافقنامه‌های ترجیحی بین کشورها به ویژه توافق میان ایران و اتحادیه اوراسیا اظهار امیدواری کرد با تصویب مجلس شورای اسلامی و پیگیری وزارت امور خارجه و وزارت صنعت، معدن و تجارت برای اجرای تعهدات کشور در این زمینه این موافقنامه هر چه سریع‌تر اجرایی شود.

## ۱۲ میلیارد دلار از واردات کشور کاسته شد

در این جلسه که وزیران جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت، نیرو،

اسحاق جهانگیری در جلسه شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی کشور با بیان اینکه یکی از شاخص‌های موفقیت و پیشرفت کشورها توان صادرات محصولات، کالاها و خدمات آنها به بازارهای جهانی و منطقه‌ای است، افزود: امروز صادرات موضوعی حیاتی، وظیفه‌ای ملی و قانونی است و باید تلاش کنیم تا کالاهای و خدمات با کیفیت و مطابق با استانداردهای بین‌المللی برای عرضه و رقابت در بازارهای جهانی ارائه کنیم.

جهانگیری با اشاره به اهمیت صادرات غیرنفتی در سال ۹۸ تاکید کرد: توسعه صادرات کالا و خدمات اصلی ترین و حیاتی ترین اولویت کشور و مهمترین وظیفه امروز همه بنگاهها و مدیران است تا تبنیم ارز موردنیاز برای واردات کالاهای اساسی به کشور را فراهم کنیم.

رییس شورای اقتصاد با بیان اینکه امسال از سوی مقام معظم رهبری عنوان سال «رونق تولید» نام‌گذاری شده است، افزود: مهمترین پیشran رونق تولید، صادرات است و باید در این جهت تلاش خود را در چندان کمیم تا صادرات کالاهای غیرنفتی کشور بیش از پیش افزایش یابد.

معاون اول رییس جمهوری با اشاره به برنامه آمریکایی‌ها برای کاستن منابع درآمدی و کاهش ارزآوری کشور اظهار داشت: مردم انتظار دارند که مدیران کشور با طراحی و برنامه‌های مناسب کاری کنند که معیشت آنها کمتر دچار آسیب شده و کشور به لحاظ اقتصادی و توسعه دچار اختلال نشود.

وی به اهمیت کشورهای همسایه و بازارهای هدف در توسعه تجارت کشور و استفاده از ظرفیت همسایگان برای افزایش صادرات بر استفاده از ظرفیت بخش خصوصی تاکید کرد و خواستار بهره گیری وزارت صنعت، معدن و تجارت از توانمندی اتاق بازارگانی ایران در ایجاد تشکیلاتی با حضور رایزنان بازارگانی به منظور تدوین و طراحی ساز و کارهای لازم برای رفع موانع صادرات و تسهیل در مبادلات تجاری شد.

معاون اول رییس جمهوری گفت: وظیفه فرماندهی صادرات کشور بر عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت است و این وزارت‌خانه هر اختیاری در جهت توسعه صادرات نیاز داشته باشد از طریق مصوبه دولت و یا ستاد مقابله با تحریم در اختیار این وزارت‌خانه قرار خواهد گرفت.

جهانگیری با اشاره به برخی اظهار نظرهای نادرست در خصوص بازگشت ارز



وزیر صنعت، معدن و تجارت تاکید کرد:

## درخواست کمک از مجلس برای تقویت زیرساخت‌های صادراتی

وزیر صنعت، معدن و تجارت از نمایندگان مجلس خواست تا با تخصیص اعتبار به حل مشکلات و تقویت زیرساخت‌های صادرات کمک کنند. رضا رحمانی در نشست مشترک با هیات رییسه فرآکسیون توسعه صادرات غیر نفتی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه وظیفه وزارت صنعت، حمایت از تولید است گفت: با توجه به شرایط ارزی، صادرات توجیه پذیر شد و واردات و قاچاق توجیه ناپذیر شده است و در همین خصوص باید صادرات مادر سال گذشته افزایش می‌یافتد، اما اینگونه نشد و باید علت‌ها را رویش‌یابی کنیم.

او اضافه کرد: یکی از برنامه‌های بنده در طی سال‌های گذشته برگزاری جلسات مستمر با تشکل‌ها بود، همه اشتراک نظر داشتمند که با افزایش نرخ ارز به ۶۴ هزار تومان صادرات رونق می‌یابد، حالا امروز ارز ۱۴ هزار تومان شده، اما به آن انداده صادرات افزایش نیافته است. رحمانی با اشاره به اینکه صادرات به کشورهای منطقه اولویت ایران است، افزود: امسال، سال رونق تولید است و در تعامل با تمامی دستگاه‌ها به دنبال تحقق این شعار هستیم، اما در مقابل کسی که خلاف این شعار عمل کند، می‌ایستم و معتقدم راهکار اصلی رونق تولید صادرات است. وزیر صنعت، معدن و تجارت بازگشت ارز حاصل از صادرات و رائه مشوق صادراتی را دو مساله مهم بخش تجارت قلمداد کرد و افزود: برای امسال پروژه صادرات به کشورهای همسایه را تعریف کردیم که در حال حاضر ۲۳ میلیارد دلار است و فقط ۲ درصد واردات این کشورها را تشکیل می‌دهد و باید تلاش کنیم این میران تا ۴۰ درصد افزایش یابد.

### پتانسیل کشورهای آفریقایی

او ادامه داد: کشورهای آفریقایی نیز پتانسیل خوبی برای واردات محصولات ایرانی دارند، اما رقم بسیار ناچیزی به این کشورها صادرات داریم و در این زمینه باید برنامه ریزی کنیم. رحمانی با تاکید بر اینکه برای صادرات به کشورهای همسایه، باید زیرساخت‌های راه‌آهن و تقویت کنیم، افزود: دولت هم در این حوزه کم و کاستی‌هایی دارد، جنانکه در بحث رایزنی‌های تجاری با مشکل‌هایی روپوشیم که باید آن را رفع کنیم. وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به صادرات ۹ میلیارد دلاری به عراق و ۲ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلاری به افغانستان گفت: برای رونق صادرات، نیاز به اصلاحات زیرساخت است، اما این را هم باید باور کنیم که اقلام مصرفی مردم را نمی‌توانیم در شرایطی که مردم نیاز دارند، صادر کنیم.

او افزود: درباره پیمان سپاری ارزی نیز ضرورت دارد کارگروه مشترکی بین مجلس و دولت تشکیل شود و نواعی این را بررسی و برای آن راهکار ارائه دهد. رحمانی با بیان اینکه اگر صادرات برای ما مهم است مبلغ مشخصی را برای ایجاد این زیرساخت‌ها تخصیص دهیم، از نمایندگان مجلس خواست که در این رابطه اقدام لازم را انجام دهند.

تعاون، کار و رفاه اجتماعی و نیز رییس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، معاون علمی و فناوری رییس جمهوری، رییس سازمان ملی استاندارد و رییس اتاق بازرگانی ایران حضور داشتند گزارشی از میزان صادرات غیرنفتی کشور در سال ۹۷ به تفکیک بخش‌های مختلف ارائه شد.

بر اساس این گزارش تراز تجاري کشور در سال ۹۷ مثبت بوده به نحوی که در سال ۹۷ در حدود ۱۲ میلیارد دلار از واردات کشور کاسته شده است و شرکای اول صادراتی ایران به ترتیب کشورهای چین، عراق، عمارت متحده عربی و افغانستان هستند. در این گزارش تاکید شده که میزان مبادلات تجاري ایران با ۱۵ کشور همسایه ۳ درصد نسبت به سال ۹۶ رشد داشته است. بر این اساس وزارت صنعت، معدن و تجارت در برنامه‌ای به دنبال آن است تا علاوه بر افزایش حجم و تنوع محصولات صادراتی به کشورهای همسایه، موضوعاتی نظیر توانمند سازی بنگاه‌های کوچک، توسعه شرکت‌های بزرگ صادراتی و تشکیل کنسرسیوم صادرات بین‌المللی و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های تهاتر کالا و تجارت ترجیحی در دستور کار قرار گیرد.

وزیر صنعت، معدن و تجارت در این جلسه راه نجات تولید را در افزایش صادرات دانست و با اشاره به ظرفیت‌های خوب صادرات، کشور در حوزه فولاد، پتروشیمی، کاشی و سرامیک، لینیات، شیشه و سیمان گفت: این وزارتخانه در برنامه‌های خود افزایش دو برابری صادرات به کشورهای همسایه را مدنظر قرار داده و طرح‌های ویژه‌ای برای صادرات به کشورهای آفریقایی نیز در نظر گرفته است.

وزیر جهاد کشاورزی نیز از افزایش نمایشگاه‌ها در بازارهای هدف و کشورهای همسایه بعنوان راهکاری برای توسعه صادرات یاد کرد و گفت: ایران توانسته در کشورهای همسایه محصولات کشاورزی خود را به خوبی عرضه کند.

وزیر نیرو نیز با اشاره به برخی موانع نظری الحق ایران به موافقت نامه اوراسیا، از صادرات ۸۰۰ میلیون دلاری برق به کشور عراق خبر داد.

وزیر تعاظون، کار و رفاه اجتماعی نیز در سخنرانی با اشاره به برنامه‌های آمریکا برای فشار به بخش‌های صادراتی کشور، خواستار تشکیل کمیته شورای صادرات زیر نظر وزیر صنعت، معدن و تجارت و ایجاد فرماندهای واحد برای توسعه صادرات شد. رییس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری نیز با اشاره به صادرات ۶۸۰ میلیون دلاری صنایع دستی از ورود ۷۸ میلیون نفر گردشگر در سال ۹۷ به کشور و ارز آوری ۱۰ میلیارد دلاری آن خبر داد و گفت: اژانس‌های گردشگری کشور به دنبال آن هستند که در بی کاهش میزان ورود گردشگران اروپایی به کشور به تعداد مسافران کشورهای همسایه و چین بیفزایند و در این مسیر بسیار موفق بوده‌اند.

رییس اتاق بازرگانی ایران نیز بر هماهنگی سیاست‌های ارزی و تجارتی تاکید کرد و خواستار به کارگیری اخلاق حرفه‌ای برای جلب اعتماد میان دولت و بازار گانان شد.

در این جلسه مقرر شد وزارت صنعت، معدن و تجارت دستورالعملی برای تهاتر کالا با کالا در کشورهای هدف صادراتی تهیه نماید تا بر این اساس تجار کشور بتوانند نیازهای اساسی کشور را از طریق صادرات کالا و خدمات و واردات مقابله کالا مرتفع کنند.

دکتر سرقینی معاون امور معدنی وزارت صمت عنوان کرد:

# نقش کاهش بروکراسی اداری در بهبود صادرات بخش معدن و صنایع معدنی



نژدیک شناسایی شود همچنان که عراق و افغانستان به عنوان کشورهای همسایه در شرایط فعلی یکی از بازارهای اصلی محصولات معدنی ما به شمار می‌آیند. در این رابطه ماهنامه جهان معدن در مصاحبه‌ای مکتوب با دکتر جعفر سرقینی معاون امور معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت به موضوع بررسی وضعیت صادرات محصولات معدنی و فلزی و چالش‌های موجود در این مسیر پرداخته است. شرح این گفت‌وگویی مکتوب در پی می‌آید:

**اکرم شعبانی**

صحیح در بخش معدن می‌تواند منجر به ادامه سودآوری و صادرات دیگر محصولات معدنی کشود. در واقع باید گفت معدن و صنایع معدنی در برگیرنده کلیه اقلام خام و فرآوری شده فلزی، غیرفلزی، مصالح ساختمانی وغیره با ماهیت معدنی است که در میان مجموعه گروههای کالاهای تولیدی و صادراتی کشور می‌تواند بخش قابل توجهی از صادرات محصولات غیرنفتی را پوشش دهد. با این وجود نیاز است که حتی در شرایط تحریم بازارهای هدف شناسایی شده و مزايا و معایب صادرات این محصولات به بازارهای دور و

از جمله مسائلی که در شرایط تحریم‌های شدید نفتی می‌تواند موجب ارزآوری و رفع مشکلات اقتصادی شود پرداختن به صادرات بخش معدن و صنایع معدنی است؛ بدون شک کارشناسان زیادی تاکنون بر این موضوع تأکید داشته‌اند اما همچنان بخش معدن از جمله بخش‌هایی است که علیرغم امکان سودآوری همواره مورد کم توجهی قرار گرفته است؛ اگرچه برخی از محصولات معدنی ایران از جمله فولاد، مس، آلمینیوم... در دور جدید تحریم‌ها در لیست تحریم قرار گرفته‌اند اما سرمایه‌گذاری

معدن و تجارت در پاسخ به این سوال که شرایط ارزی کشور چه تاثیری بر روی صادرات این بخش داشته است؟ توضیح داد: نمی‌توان انکار کرد که حوزه صادرات در سال گذشته روند آرام و بدون مشکلی را پشت سر گذاشته است. وضعیت صادراتی در سال گذشته بدون شک تا اندازه زیادی متأثر از شرایط ارزی در کشور بوده است؛ اگرچه با توجه به نوسانات نرخ ارز، مزیت صادراتی بسیاری از کالاهای افزایش داشته و در آمد ارزی مناسبی عاید کشور نموده؛ اما در برخی از صنایع این موضوع، روند تولید رامتأثر نموده و به علت رشد هزینه تمام شده ناشی از تامین برخی کالاهای اولیه و در نتیجه قیمت تمام شده از تقاضای مشتریان داخلی کاسته است.

دکتر جعفر سرقینی در گفت‌وگو با جهان معدن در خصوص روند صادرات محصولات و صنایع معدنی در سال ۹۷ نسبت به سال‌های قبل و دستاوردهای این بخش، به لیست کالاهای منتخب صنایع معدنی جهت برنامه صادرات سال ۹۷ و بررسی عملکرد ۱۲ ماهه اشاره و عنوان کرد: با توجه به این جدول، در خصوص مهمترین دستاوردهای صادراتی بخش معدن و صنایع معدنی در سال ۹۷ می‌توان ارزش چشمگیر افزایش صادرات محصولات صنایع معدنی با نگاه دستیابی به ارزش افزوده بالاتر، کاهش صادرات مواد اولیه خام و نیز افزایش ارزآوری ناشی از صادرات غیرنفتی با رشد مطلوب نام برد. معاون امور معدنی وزارت صنعت،

درصد تحقق برنامه ۱۲ ماهه صادرات ۹۷	عملکرد صادرات ۱۲ ماهه						برنامه صادرات (میلیون دلار)	گروه کالایی	
	ارزش(میلیون دلار)		وزن(هزارتن)						
درصد تغییرات	۱۳۹۶	۱۳۹۷	درصد تغییرات	۱۳۹۶	۱۳۹۷	سال	۱۳۹۷		
% ۱۰۷	% ۴	۷۶۹۶	۷۷۸۵	% ۲۰	۳۴۲۸۴	۴۱۲۱۱	۷۳۱۰	۷۳۱۰	
% ۱۴۵	-% ۶۲	۱۲۸۶	۱۴۹۰	-% ۱۴	۲۵۳۴۶	۱۴۹۱۶	۱۱۰۰	۱۱۰۰	
% ۹۸	-% ۶	۸۷۸۱	۸۲۷۶	-% ۶	۵۹۶۳۳	۵۶۱۵۷	۸۴۱۰	۸۴۱۰	
معدن									
% ۳۱	-% ۷۶۴	۹۸۹	۲۵۹	-% ۵۳	۱۸۷۶۶	۸۸۴۵	۸۴۱	۸۴۱	سنگ آهن
% ۸۹	-% ۷۲۲	۲۹۶	۲۳۲	-% ۷	۶۵۸۳	۶۱۰۱	۲۵۹	۲۵۹	سایر مواد معدنی
% ۴۵	-% ۶۲	۱۲۸۶	۴۹۰	-% ۱	۲۵۳۴۶	۱۴۹۱۶	۱۱۰۰	۱۱۰۰	*مجموع معدن و صنایع معدنی

ارقام اعشار تمامی اعداد  
نمایش داده نمی شود.

\*بدلیل تفکیک تعریف مواد  
معدنی مرتبط با سنگ آهن از  
جمله کنسانتره و گندله خارج  
شدن مقادیر صادراتی این دو  
بخش طبعاً صادرات مجموعه  
تعریف اصلی در حال حاری  
کاهش خواهد یافت.

\*در منعطف کنسانتره  
ذغالسنگ بعلت ظرفیت  
سازی انجام شده که در سال  
۹۷ به برهه برداری رسیده  
اند، شاهد افزایش تولید و  
 الصادرات بوده ایم.

درصد تحقق برنامه ۱۲ ماهه صادرات ۹۷	عملکرد صادرات ۱۲ ماهه						برنامه صادرات (میلیون دلار)	گروه کالایی		
	ارزش(میلیون دلار)			وزنی(هزارت تن)						
	درصد تغییرات	درصد تغییرات	درصد تغییرات	درصد تغییرات	درصد تغییرات	درصد تغییرات				
%۷۷	-%۱۱	۴۳۰	۳۸۳	%۵	۱۲۶۵۷	۱۳۶۲	۵۰۰	۵۰۰		
%۱۰۳	-%۱۳	۱۶۵	۱۴۴	%۱۷	۴۹۸	۵۸۲	۱۴۰	۱۴۰		
%۸۹	%۸	۳۹۴	۴۲۶	%۲۹	۲۷۳۰	۳۵۲۴	۴۸۰	۴۸۰		
%۱۴۷	%۴۰	۲۳	۳۲	%۳۰	۳۶	۴۷	۲۲	۲۲		
%۱۱۰	%۹	۱۲	۱۳	%۳۷	۳	۵	۱۲	۱۲		
%۱۱۳	%۵	۱۲۴	۱۳۰	%۵	۵۶۸	۵۹۹	۱۱۵	۱۱۵		
%۱۳۹	%۲۰	۱۵۱	۱۸۱	%۲۵	۱۵۶	۱۹۶	۱۳۰	۱۳۰		
%۴۰	-%۵۰	۸۰	۴۰	%۳۵	۷۳۰	۴۷۳	۱۰۰	۱۰۰		
%۱۸۲	%۵۵۰	۲	۱۳	%۲۳۲	۶۹	۲۲۹	۷	۷		
%۱۳۷	%۶۰	۵۶	۹۰	%۱۰۷	۳۶	۷۰	۶۶	۶۶		
%۱۱۲	-%۸	۲۴۳۳	۲۲۳۸	-%۲۰	۶۸۷۳	۵۴۹۳	۲۰۰۰	۲۰۰۰		
%۴۷	%۲۱	۳۴۴	۴۱۷	%۱۳	۷۷۸	۸۸	۸۹۰	۸۹۰		
%۲۹۲	%۱۴۶	۴۱۹	۱۰۳۰	%۱۴۸	۸۳۹	۲۰۷۹	۳۵۳	۳۵۳		
%۳۰	-%۶۵	۵۷۲	۲۰۲	-%۶۶	۶۰۹	۲۰۶	۵۰۰	۵۰۰		
%۷۰	%۱۱۳	۱۵۷	۳۳۵	%۱۱۴	۳۲	۶۹	۴۷۶	۴۷۶		
%۶۱	-%۵۸	۳۱۶	۱۳۳	-%۶۱	۱۸۹	۷۴	۲۲۰	۲۲۰		
%۴۷	-%۵۶	۲۱۷	۹۵	-%۵۴	۱۱۴	۵۳	۲۰۰	۲۰۰		
%۸۶	-%۳۳	۳۶۱	۲۴۲	-%۳۵	۱۴۵	۹۴	۲۸۰	۲۸۰		
%۲۰۰	%۳۳	۱۲۳۸	۱۶۴۲	%۸۴	۷۲۲۲	۱۳۲۷۹	۸۱۹	۸۱۹		
%۱۰۷	%۶	۷۴۹۶	۷۷۸۵	%۲۰	۳۴۲۸۴	۴۱۲۱۱	۷۳۱۰	۷۳۱۰		
مجموع										

در سال ۹۸ عنوان کرد: برای هر کدام از کالاهای معدنی برنامه معینی از لحاظ حجمی و نیز ارزش صادرات در نظر داریم که به تفکیک در این جدول آمد است. وی در پایان در پاسخ به اینکه چه پیشنهادهایی برای بهبود صادرات در حوزه معدن و صنایع معدنی دارد؟ تأکید کرده در شرایط کنونی که وضع صادرات ایران با توجه به تحريم‌های بین‌المللی علیه کشورمان روز به روز سخت‌تر می‌شود می‌توان با تسهیل در فرآیند اخذ مجوز صادرات برای مقاضیان و کاهش بروکراسی اداری، شفافیت در امور گمرکی و صادراتی، ثبات در ضوابط و مقررات، تسریع در ابلاغ تغییرات ضوابط و مقررات و اطلاع رسانی به موقع، حمایت از صادرکنندگان نمونه باعمال و اجرای تشوابقات، حمایت و تسریع در وضعیت تبادلات مالی - گمرکی - ارزی و همچنین ایجاد تعامل موثر بین صادرکنندگان با سامانه نیماجهت برگشت از حاصل از صادرات برای بهبود صادرات در حوزه معدن و صنایع معدنی تلاش کرد. □

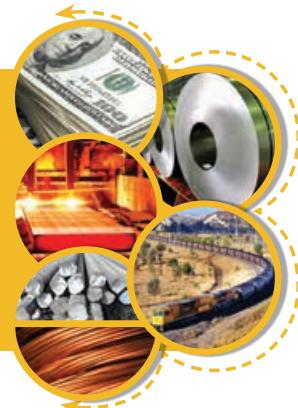
وی درباره اینکه مهمترین چالش‌ها و موانع صادراتی در حوزه معدن و صنایع معدنی چیست، تصریح کرد: وضع تحریم‌های جدید فولاد و فلزات که از ماه پیش اعلام شد می‌تواند منجر به عدم ثبات ارزی در بازار، افزایش هزینه‌های صادراتی، محدودیت حمل و نقل دریایی ناشی از شرایط تحریم، ابهام در تبادلات مالی با بنک‌های خارجی و همچنین سوءاستفاده از عدم بازگشت ارز به داخل کشور شود. در چنین شرایطی تنها برنامه‌ای که می‌توان در سال جاری در نظر داشت افزایش صادرات در صنایع پایین گفت: این جریان منجر به سرفیjni دریاره وضع عوارض بر روی صادرات مواد خام معدنی گفت: این جریان منجر به افزایش صادرات در صنایع پایین دستی شده است.

معاون وزیر صمت درباره صادرات بخش معدن و صنایع معدنی در سال جاری به تفصیل محصول با اشاره به جدول پیش‌بینی برنامه صادرات کالاهای منتخب دفتر صنایع معدنی

پیش‌بینی برنامه صادرات کالاهای منتخب قدرت صنایع معدنی - سال ۱۳۹۸									
عنوان	واحد	برنامه صادرات ارزشی(هزارت تن) (میلیون دلار)							
		برنامه صادرات ارزشی(هزارت تن) (میلیون دلار)	برنامه صادرات وزنی(هزارت تن) (میلیون دلار)						
سیمان	میلیون تن	۵۰۰	۵۰۰	%۰	۱۴۰۰۰	۱۴۰۰۰	۱۴۰۰۰	۱۴۰۰۰	۱۴۰۰۰
سنگ ساختمانی(کارشده)	میلیون تن	۱۱۴۰	۱۱۴۰	%۰	۱۵۲	۱۵۲	۱۵۲	۱۵۲	۱۵۲
کاشی و سرامیک	میلیون تن	۴۸۰	۴۸۰	%۱۱	۳۰۰۰	۲۷۰۰	۲۷۰۰	۲۷۰۰	۲۷۰۰
چینی پهداشتی	هزارت تن	۲۲	۲۲	%۰	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵
ظروف چینی	هزارت تن	۱۲	۱۲	%۰	۳	۳	۳	۳	۳
شیشه جاه(تخت)	هزارت تن	۱۲۰	۱۱۵	%۴	۵۲۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰
ظروف شیشه ای	هزارت تن	۱۳۰	۱۳۰	%۸	۱۳۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰
بتن و اشیا ساخته شده از سیمان از بتن یا از سنگ مصنوعی	هزارت تن	۱۰۰	۱۰۰	%۰	۸۷۰	۸۷۰	۸۷۰	۸۷۰	۸۷۰
کنسانتره ذغالسنگ	هزارت تن	۱۱	۷	%۶	۲۶۵	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰	۲۵۰
شمშ فولاد	هزارت تن	۲۰۰۰	۲۰۰۰	%۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰	۵۰۰۰
محصولات تخت نورده شده	هزارت تن	۹۰۰	۸۹۰	-%۱۸	۱۰۰۰	۱۲۲۱	۱۲۲۱	۱۲۲۱	۱۲۲۱
محصولات طویل فولادی	هزارت تن	۷۵۰	۳۵۳	%۸۴	۱۵۰۰	۸۱۴	۸۱۴	۸۱۴	۸۱۴
کنسانتره مس	هزارت تن	۲۵۰	۵۰۰	-%۳۱	۲۵۰	۳۶۰	۳۶۰	۳۶۰	۳۶۰
مس کاتد	هزارت تن	۴۷۶	۴۷۶	%۰	۷۵	۷۵	۷۵	۷۵	۷۵
شمشم سرب(اولیه)	هزارت تن	۲۰۰	۲۰۰	%۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰
شمشم روی	هزارت تن	۲۸۰	۲۸۰	%۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰
سایر کالاهای معدنی	هزارت تن	۱۰۰۰	۸۱۳	%۱۳	۹۰۰۰	۸۰۰۰	۸۰۰۰	۸۰۰۰	۸۰۰۰

در گردهمایی مدیران ارشد وزارت صمت تاکید شد:

## افزایش صادرات و رونق تولید محور برنامه‌های صمت



کارگروه‌های رفع موانع تولید با حضور استانداران از الزامات است. وی با تاکید بر اینکه هیات‌های خبرگان مورد وثوق بانکی و اقتصادی باید سریع تشکیل شود، گفت: روسای استان‌ها با تاکید بر اجرای قانون، تشکیل این هیات را از استانداران پیگیری کنند.

وی افزود: پایش تولید کلیه واحدهای ابرگزاری جلسات مستمر در نظر داشته باشید. انتظار ندارم استانی با مشکلی مواجه شود که پیش از آن مطرح نشده باشد. روند تولیدات باید به طور مدام بررسی شود و پیش از آنکه با بحران مواجه شویم از آن پیشگیری کنیم.

معاون امور صنایع با تاکید بر اینکه تامین مواد اولیه باید در اولین اولویت قرار گیرد، افزود: مواد واسطه‌ای بخش تولید، اجزا و قطعات مورد نیاز تولید، تامین کالاهای مصرفی با دوام بالای ۴۰ درصد و ... باید از اولویت‌های امسال باشد.

### تأثیر پذیری حداقلی بخش معدن و صنایع معدنی از تحریم

دیگر سخنران این گردهمایی معاون امور معدن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت بود.

جهفر سرقینی با اشاره به برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت برای فعال سازی معادن گفت: اثر پذیری معادن و صنایع معدنی از تحریم‌ها حداقل است. آسیب پذیری معادن و صنایع معدنی را به دلیل خود کفایی بالای این حوزه کم توصیف کرد و گفت: مهمترین وظیفه سازمان‌های استانی در سال ۹۸، رونق تولید و حفظ شرایط فعلی است که باید تلاش‌های خود را بروی این هدف تمرکز کنند.

او با بیان اینکه استان‌ها بر روی فعال سازی زنجیره تولید در حوزه معادن برنامه ریزی کنند، گفت: معدن و صنایع معدنی به دلیل سرمایه گذاری‌هایی که شده و توسعه قابل توجه طی سال‌های اخیر تاثیرپذیری کمتری از تحریم‌ها دارد. سرقینی افزود: در تولید فولاد ۲،۵ برابر، سیمان ۲ برابر، کاشی سه برابر نیاز کشور تولید داریم که این موضوع به ما در رونق تولید کمک می‌کند.

نشست تعامل و هم اندیشه‌ی مدیران ارشد وزارت صنعت، معدن و تجارت با حضور معاونین این وزارتخانه و روسای سازمان‌های استانی برگزار شد.

بررسی راهکارهای رونق تولید، یافتن راه حل برای مشکلات موجود تولید و تجارت و ایجاد هماهنگی میان مدیران ستادی و استانی از اهداف این گردهمایی بود.

سید شریف حسینی قائم مقام وزیر و معاون حقوقی، مجلس و امور استان‌ها در این گردهمایی گفت: این جلسه یک پیام داشت که ما وارد یک جنگ اقتصادی شده‌ایم و برای جنگ اقتصادی لباس رزم اقتصادی نیاز است. باید بدیریم در مقابل ما یک دشمن سپر اسلحه برای زمین زدن این کشور از طریق اقتصادی است. وی افزود: اگر در سنتوات گذشته به فرمایشات مقام معظم رهبری عمل کرده بودیم، امروز هیچ مشکلی نداشتیم. ایشان مدت‌ها پیش به کاهش واستگی بودجه به نفت تاکید کرده بودند.

قائم مقام وزیر و معاون حقوقی، امور مجلس و امور استان‌ها با تاکید بر اینکه ذخایر این کشور می‌تواند در آمدرا باشد، عنوان کرد: وزیر محترم صنعت امسال را سال شکوفایی معادن قلمداد نموده و معتقد است می‌توان قسمتی از درآمد کشور را از معادن کسب کرد. کشور ۵۷ میلیارد تن ذخایر معادنی دارد ایران از لحاظ معادن رتبه یک خاورمیانه را دارد و جزو ۱۰ کشور اول جهان است و ۱۰ هزار معادن پروانه صادر شده و ۶ هزار معادن هم اکنون فعال است.

حسینی با بیان اینکه در سال ۹۷، ۴۶۰ میلیون تن از معادن برداشت شده است، گفت: با امکاناتی که داریم می‌توانیم دشمن را زمین گیر و تحریم‌ها را بی اثر کنیم. نقاط قوت ما منابع طبیعی و فیزیکی قابل توجهی است که داریم. **لزوم تشکیل فوری هیات‌های خبرگان مورد وثوق بانکی و اقتصادی** فرشاد مقیمی، معاون امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز با اشاره به اینکه استان‌ها باید کمیته‌های تامین مواد اولیه تشکیل دهند، گفت: تشکیل

از آغاز مرحله دوم تحریم‌ها دشمن گمان می‌کرد که تولید با دومینیوی تعطیلی مواجه می‌شود که با تلاش دولت و وزارت صنعت، معدن و تجارت که مدیرانش همچون سربازی کار آمدند، این خواب آنها تعبیر نشد.

### افزایش ۱۳۴۰ درصدی تشکیل پرونده‌های تخلف

عباس تابش رئیس سازمان حمایت مصرف کنندگان نیز با اشاره به افزایش اهمیت بازارسی و نظرت در سال ۹۸، گفت: تمامی نیروهایی که به هر نحوی قرارداد بازارسی دارند و در بخش دیگری حضور دارند، حداقل در این ماه باید به بازارسی برگردند.

تابش ادامه داد: رسیدگی به عدم ایفای تعهد را در برنامه داریم که در این خصوص از ۲۴ هزار پروندهای که عدم ایفای تعهد دارند ۷۰ شرکت پیش از ۸۰ درصد عدم ایفای تعهد داشتند، البته برخی از این پروندها مشکل مدارک دارند.

وی با اشاره به اینکه یکی دیگر از مواردی که وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت و ستدادر بر انجام آن اصرار دارند بازارسی است، افزود: در تعداد بازارسی سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ حدود ۱۰ درصد و در کشف قاچاق ۳۲ درصد افزایش عملکرد داریم که نشان می‌دهد استان‌ها تلاش بسیاری داشتند.

### تمام مشکلات راهکار علمی دارد

معاون پژوهش، آموزش و فناوری با بیان اینکه تمام مشکلات راه حل علمی دارد، گفت: با عملکردهای سنتی نمی‌توانیم به انقلاب صنعتی چهارم برسیم. قبادیان در اولین گردهمایی مدیران ارشد وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال رونق تولید گفت: در استان اصفهان از سامانه تاپ رونمایی شد و سازمان‌ها باید در این سامانه ثبت نام کنند.

وی با بیان اینکه تمام مشکلات راه حل علمی دارد، افزود: اگر رویکردمان را تغییر دهیم تمام مشکلات حل می‌شود.

قبادیان تأکید کرد: روسای سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها اقدامات لازم را برای ثبت نام بنگاه‌ها در این سامانه انجام دهند و نیازهای شان را زین طریق اعلام کنند. ما این موادر را در دانشگاه‌ها اعلام و بررسی می‌کنیم.

### برنامه ریزی برای افزایش توان شرکت‌های صادراتی

سرپرست سازمان توسعه تجارت با بیان اینکه بار صادرات با تحریم نفت بر دوش کالاهای غیرنفتی است از برنامه ریزی برای افزایش توان شرکت‌ها برای افزایش صادرات خبر داد.

مودودی در اولین گردهمایی مدیران ارشد وزارت صنعت، معدن و تجارت در سال رونق تولید، با بیان اینکه با توجه به تحریم نفت، بار کسب درآمد ارزی بر دوش صادرات غیرنفتی است، گفت: برای تحریم باید از عنوان جنگ اقتصادی استفاده کرد که متأسفانه تجربیات گذشته درباره تحریم مستند نشده است تا بتوانیم از آن استفاده کنیم.

او با اشاره به برنامه‌های سازمان توسعه تجارت برای سال ۹۸ گفت: افزایش صادرات به کشورهای همسایه را در برنامه قرار داده‌ایم و اگر بخواهیم صادرات به این کشورها افزایش باید باید همزمان بر روی تعرفه‌های صادراتی و وارداتی و قراردادهای ترجیحی کار کرد.

گردهمایی مدیران ارشد وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از آن برگزار شد که رضا رحمانی ۷ محور برنامه‌های این وزارت‌خانه برای سال ۹۸ را اعلام کرد. تعمیق ساخت داخل، افزایش صادرات، توسعه فناوری و تکنولوژی تولید، فعل سازی معادن از جمله محور برنامه‌های این وزارت‌خانه است. وزیر صنعت، معدن و تجارت که ماههای اخیر برای بازدید از وضعیت طرح‌های تولید و تجارت به ده‌ها استان سفر کرده است، تاکید دارد که در شرایط تحریم مدیران این وزارت‌خانه باید با تلاش مضاعف، مسیر را برای تولیدگران و تجار فراهم کنند. اولین گردهمایی مدیران ارشد وزارت صنعت، معدن و تجارت با حضور روسای استانی و معاونین این وزارت‌خانه نیز با هدف همفرکری و هماهنگی برای حل مشکلات برگزار شد. □

او ادامه داد: در معدن و صنایع معدنی نیازی به مواد اولیه خارجی وجود ندارد که همین امر در کاهش تاثیرپذیری از تحریم‌ها نقش داشته است، از سوی دیگر برای تامین قطعات و ماشین آلات مورد نیاز هم تدبیر لازم اندیشیده شده است تا امروز هیچ دغدغه‌ای برای ادامه تولید نداشته باشیم. معاون امور معدن و صنایع معدنی وزارت صمت در عین حال خاطرنشان کرد: سازمان‌های استانی باید توجه بیشتری به صنایعی همچون فولاد که از صنایع سنگین است داشته باشند، چرا که تعطیلی هر واحد فولادی بیکاری چندین هزار نفر را در پی دارد.

### تعمیق ساخت داخل، مهمترین برنامه وزارت صنعت

سعید زرندي معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز در این گردهمایی اصلی ترین محور برنامه‌های امسال را توسعه تولید و تعمیق ساخت داخل دانست و گفت: اصلی ترین اقدام ما فعال سازی واحدهای تولیدی در راستای رونق تولید است. این ۷ محور ۳۵ پروژه دارند که از ۱۵ پروژه در راستای اقتصاد مقاومتی است. سرمایه‌گذاری‌های جدید را خیلی توسعه ندهیم، بلکه همین سرمایه‌های موجود را توسعه دهیم. راه اندازه واحدهای راکد زیر مجموعه این برنامه قرار می‌گیرد.

وی با تأکید بر اینکه دو صنعت از برنامه‌های ویژه در سال ۹۸ است، گفت: برای توسعه و رونق حوزه‌های نساجی و لوازم خانگی برنامه‌های ویژه داریم. پروژه صنایع دریایی، بحث حمل و نقل ریلی و عمومی و بازسازی صنوف تولیدی را امسال داریم که باید به آنها توجه شود.

وی افزود: یک پروژه در حوزه فرش و توسعه خوش‌ها تعریف کردیم. این خوش‌هایی که شکل گرفته را باید تقویت کنیم و اثرات آن‌ها را در کشور ببینیم.

زرندي ادامه داد: کل صادرات سال ۹۷ ۴۴ میلیارد دلار بوده که ۲۳ میلیارد تومان آن مربوط به ۱۵ کشور همسایه بوده است و از این مقدار نزدیک به ۹ میلیارد هم برای کشور عراق بوده است. به همین دلیل تمام توان وزارت‌خانه را برای ارتباط با ۱۵ کشور همسایه بگذاریم.

### سامانه شهرک‌های صنعتی، الکترونیکی و یکپارچه می‌شود

مدیرعامل صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی از الکترونیکی و یکپارچه شدن سیستم واگذاری زمین، محاسبه قیمت و... در شهرک‌های صنعتی استان‌ها تا پایان شهریورماه خبر داد.

محسن صالحی از افزایش قیمت خدمات و زمین در شهرک‌های صنعتی کمتر از نرخ سال‌های گذشته خبر داد و گفت: قیمت‌ها در زمینه ارائه خدمات و... برای شهرک‌ها افزایش یافته که بر اساس فرمول سال‌های گذشته باید به اندازه نرخ تورم این هزینه‌ها را برای واحدها افزایش می‌دادیم.

او افزود: اما اگر این فرمول را ملاک قرار می‌دادیم، رقم ناهمگونی می‌شد که برای کمک به واحدها و با نظر مقام عالی وزارت، شهرک‌ها را به دو دسته تقسیم کردیم.

صالحی نیا ادامه داد: بر این اساس در شهرک‌های صنعتی تقاضا محور، حداکثر ۱۰ درصد خواهد بود.

### تلاش مضاعف و حفظ یکپارچگی، راهکار مقابله با مشکلات

نحوی دستیار ویژه وزیر صنعت، معدن و تجارت در گردهمایی مدیران ارشد وزارت صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه در یک جنگ اقتصادی تمام عبار قرار داریم، گفت: مدیران ستادی و استانی وزارت‌خانه باید تلاش خود را مضاعف کنند و با مشورت کارشناسان و فعالان بخش خصوصی بر روی راهکارهای حل مشکلات تمرکز داشته باشند.

او افزود: برنامه‌های وزارت‌خانه در سال رونق تدوین شده است و مدیران باید تلاش خود را معطوف به موفقیت این برنامه کنند.

نحوی حفظ تولید و اشتغال فعلی را محور این برنامه خواند و اظهار کرد: پس

رییس سازمان توسعه تجارت ایران:

# انتقال ارز حاصل از صادرات با توجه به نیاز واحدها صورت گیرد

نهادهای دولتی و بنگاههای صادراتی زیرساخت‌های صادراتی را فراهم کنند



به رشد درآمدی نیز می‌شود؛ با این وجود یکی از مشکلات بخش معدن و صنایع معدنی مسائلی است که در امر صادرات برای آنها ایجاد می‌شود؛ در این باره ماهنامه جهان معدن در گفتگویی با محمدرضا مودودی رییس سازمان توسعه تجارت ایران به برسی صادرات بخش معدن و مشکلات و مسائل بر سر راه آن پرداخته است:

**طاهره گودرزی**

برآورده شده است آن هم در حالی که ذخایر غنی معدنی ایران در منطقه خاورمیانه مورد توجه بوده است؛ با این حال عدم به روز رسانی تکنولوژی‌های معدنی و نیز خام فروشی مواد معدنی از جمله مسائلی بوده که مانع رشد مورد انتظار این بخش بوده است. فرآوری محصولات و مواد معدنی در عین حال امکان صادرات را افزایش می‌دهد؛ در واقع صادرات مواد معدنی با ارزش افزوده بالاتر منجر

صادرات محصولات غیرنفتی علاوه بر ارزآوری منجر به رشد تولید ناخالص داخلی می‌شود، فاکتوری که همواره در توسعه اقتصادی کشورها مورد توجه قرار می‌گیرد، در عین حال پیشرزی بر فعلی صنعت، معدن و تجارت نیز یکی از اهداف خود را افزایش سه‌هم بخش معدن در رشد تولید ناخالص داخلی عنوان کرده بود، رقمی که در حال حاضر تنها

رقم قابل توجهی از صادرات معدنی را مواد معدنی با کمترین ارزش افزوده تشکیل داده است لیکن اجرای طرح‌ها و پروژه‌های جدید در این بخش به سمت و سوی ایجاد ارزش افزوده بالاتر و ترغیب واحدهای فعال در این زمینه به تکمیل زنجیره تولید از مواد خام به مواد میانی و محصولات با ارزش بالاتر با همین هدف در سطح ملی تحقق می‌یابد.

(ج) نکته حائز اهمیت در روند صادرات سال ۹۷ رشد قابل توجه در صادرات میانی محصولات صنعتی فلزی است چنان که روند صعودی صادرات اقلام همچون فروآیاژها (رشد ۱۶٪، وزنی ۱۰۶٪) محصولات تخت فولادی (رشد ۱۹٪ ارزشی و ۱۲٪ وزنی) محصولات طویل فولادی (رشد ۱۳۸٪ ارزشی و ۱۴۰٪ وزنی) لوله و پروفیل فولادی (بارشده ۱۳۹٪ ارزشی و ۱۷۳٪ وزنی) شاهدی بر این مدعاست.

قابل ذکر است که در سال ۹۷ علیرغم سیاست‌گذاری‌های کشوری فعالیت صادرکنندگان در ارتباط با رانه ارز حاصل از صادرات، به ویژه در ارتباط با تولید کنندگان محصولات فلزی و تعیین سهمیه صادرات به نسبت میزان عرضه در بورس کالا، مشکلات مربوط به تأمین مواد اولیه و ملزمومات مورد نیاز جهت فعال نگه داشتن خطوط تولید و سایر محدودیت‌های ناشی از تحريم، توفیق صادرکنندگان این بخش از اهمیت برخوردار است.

◆ آمار صادرات محصولات و صنایع معدنی در سال ۹۷ نسبت به سال‌های قبل چطور بوده است؟ لطفاً به تفکیک سال و محصول توضیح دهید.

براساس آمار منتشر شده از سوی گمرک، صادرات بخش معدنی فلزی در سال ۹۷ بالغ بر ۶,۸ میلیارد دلار به وزن ۲۸ میلیون تن از نوع مواد و محصولات معدنی فلزی است که در مقایسه با سال ماقبل به لحاظ ارزشی ۱,۵٪ و به لحاظ وزنی ۱۳,۷٪ کاهش نشان می‌دهد. مهمترین اقلام صادراتی این بخش سنگ و کنسانتره آهن، سنگ و کنسانتره مس، شمش فولاد، محصولات تخت فولادی، محصولات طویل فولادی، فروآیاژها، کاتند مس، انواع شمش از فلزات اساسی آلومینیوم، سرب و روی و همچنین لوله و پروفیل فولادی بوده و برسی اجمالی روند صادرات اقلام فوق حاکی از این امر است که:

(الف) صادرات سنگ آهن در سال ۹۷ با کاهش قیمت جهانی و به تبع آن قیمت صادراتی روبرو بوده و این موضوع کاهش ۲۵٪ ارزشی و ۱۶٪ وزنی صادرات این محصول را تبیین می‌کند.

(ب) صادرات سنگ مس نیز در سال ۹۷ با کاهش شدید همراه بوده است (۶۵٪ ارزشی و ۶۶٪ وزنی).

(ج) به طور کلی رویکرد کلان در ارتباط با توسعه صادرات کالا در کشور بر پایه توجه و تشویق صادرات محصولات دارای ارزش افزوده بالاتر استوار است اگرچه

تحقیق این اهداف مسلطزم اهتمام هر دو طرف قضیه یعنی نهادهای دولتی از یک سو و از سوی دیگر بنگاههای صادراتی کشور به نحوی که زیر ساخت لازم فراهم و مسیر دشوار تجارت کشور در سال جاری به طور اخص هموار باشد از آنجا که با وجود محدودیت‌های ناشی از تحریم و شدت گرفتن آن در سال جاری بخش معدنی فلزی هر دو رسانست خود یعنی تامین نیاز داخل (ضرورت تامین مواد اولیه مورد نیاز صنایع پایین دست و همچنین تامین بازار مصرف داخلی) و از سوی دیگر توسعه صادرات و تامین بخشی از ارز مورد نیاز کشور را به عهده دارد حمایت نهادهای دولتی از صادرکنندگان و نیز تحقق برنامه‌های آنها را. جنبش اساطیر تسلیم مسیح خمهد کرد.

ناتایری بر صادرات می‌گذارد؟

وضع تحریم بر علیه کشورمان موضوع جدیدی نبوده و طی سال‌ها مصادیق مختلف و متنوعی را در این رابطه تجربه کرده‌ایم. لیکن باشدت گرفتن تحریم‌ها به نظر می‌رسد صادرات کشور نیز تحت تاثیر قرار گیرد این در حالی است که صادرکنندگان ایرانی همواره ثابت کرده‌اند در پرابر هر یک از ترفندهای ناظه‌ور در اجرای تحریم‌ها قادر به نشان دادن عکس العمل مناسب بوده‌اند.

امید است در این مسیر با حمایت دولت و نهادهای دولتی تصمیم‌گیرنده، با پیگیری موضوعات تسهیل امر صادرات و کاهش موانع و تنگهاها بر سر راه صادرات، صادرکنندگان کشور به ویژه در بخش معدنی فلزی را که از بزرگترین و توانمندترین صادرکنندگان کشور محسوب می‌شوند یاری کمی تاز شرایط

ضعفیت صادرات د، بخش، معدنی، فلزی؛

عملگرد صادرات افلام عمده معدنی

لرستان - میلان ۵ دلوار و وزن هزار تن										
ازرس وارهای جهان ۱۷۲		بیشترین گشتوانی هند سفارتی ۱۷		بلوکس تیرپرس		۹۷۵ ماده ۱۲		۹۷۴۶۰۰۰ ماده ۱۷		گروه کالا
وزن	تعداد	وزن	تعداد	وزن	تعداد	وزن	تعداد	وزن	تعداد	
۱۸۵	۱۴۷	۱۳۰	۱۳۷	کشتو	دزد	ازرس	وزن	وزن	ازرس	گلکسی سیم
۵	۱۵۵	۱۳۰	۱۱۳/۷	بلوک	۱۱۳/۷	۲۲	۱۵۸	۶۱	۲۲۵	
۰	۵۱	۰	۰	فریمه	-	۰	-	-	-	
۱۱۲	۱۱۰	۱۱۲	۱۱۲	فریمه	-	۱۱۰	۲۱۷	۷۷	۱۷۱	شخص آلوپریز
۷۲	۲۲	۲۲	۲۲	بلوک	-	۲۲	۲۱۷	۷۷	۱۷۱	شخص سوب
۱۴۳	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کرده	-	۱۰۰	۱۱۵	۵۲	۱۰	مشترک
۷۶	۷۶	۷۶	۷۶	هند	-	۷۶	۱۱۵	۵۲	۱۰	مشترک
۵۱	۴۵	۴۵	۴۵	کرات	۴۵/۳	۴۵/۳	۱۱۵	۲۲۰	۵۲	مشترک
۰	۱۱	۰	۰	وستام	-	۰	-	-	-	مشترک

عملکرد صادرات افلام عمده معدنی

آیا می توان گفت شرایط ارزی کشور هم بر روند صادرات این بخش تاثیر داشته است؟

شرایط ارزی به طور قطع چالش‌هایی را فرا روی صادر کنندگان قرار داده است  
چرا که چگونگی انتقال ارز حاصل از صادرات و عرضه آن به چرخه ارزی کشور  
(سیستم نیما در بانک مرکزی) می‌باشد با عنایت کامل به نیاز واحد های  
صنعتی به ارز جهت تامین ماشین آلات، تجهیزات، مزدومات، مواد اولیه و ....  
و تاثیر این امر بر فرآیند تسویه ارزی حاصل از صادرات صورت پذیرد و این  
در حالی است که مشکلات و تنگی های ناشی فرآیند مذکور صادر کنندگان را  
باشد.

مهمترین چالش‌ها و موانع صادراتی این حوزه از دیدگاه شما چیست؟

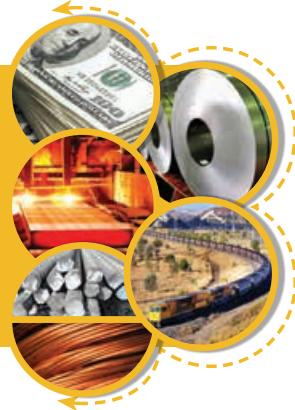
به طور کلی، تحریر و پیامدهای ناشی از تشدید آن در سال جاری و عدم تمايل برخی کشورهای هدف صادراتی نسبت به تداوم ارتباط تجاری با صادر کنندگان ایرانی، مشکلات دسترسی به خدمات بانکی، حمل و نقل و ... به دنبال شدت گرفتن تحریر، کارشنکنی برخی رقبا در جهت خارج کردن صادر کنندگان ایرانی از عرصه تجارت بین المللی، مشکل تامین مواد اولیه، ماشین آلات و ملزومات مورد نیاز واحدهای تولیدی صادراتی در جهت فعال نگاه داشتن خطوط تولید، اعمال سیاستهای محدود کننده و ممنوعیت‌های صادراتی بدون توجه به اهمیت برنامه ریزی بلند مدت با هدف تثبیت حضور در عرصه بین المللی تجارت، مشکلات ناشی از ناهمانگی ها عرضه خدمات گمرکی، حمل و نقل داخلی (از جهت سرویس دهی و افزایش هزینه‌ها که تاثیر مستقیم بر قیمت تمام شده صادراتی دارد) هر از گاه طرح پیشنهاد وضع عوارض صادراتی بر اقلام معدنی فلزی که حتی در صورت عدم اجرایی شدن آنها امکان برنامه نیز صادراتی را کنندگان سلت م. کند.

## ۲- چه برنامه‌ای برای انجام صادرات در بخش معدن و صنایع معدنی

در سال جاری دارید؛  
رویکرد کلان صادرات کشور و برنامه ریزی توسعه صادرات برای سال ۹۸ به طور متوسط دو نرخ رشد ۱۵٪ (بر مبنای شرایط موجود و پیش بینی دستیابی به ۰،۲۱٪-۰،۲۲٪) (منابع: قانون، برنامه ۵ ساله ششم توسعه)، اد. نظر دا.د.السته

مقدسی نماینده مجلس شورای اسلامی در گفت و گو با جهان معدن:

## حمل و نقل و بسته‌بندی استاندارد باید مورد قاید بازارهای هدف صادراتی باشد



بله، به هر حال روش‌های جایگزین وجود دارد؛ به عنوان مثال با روش تهاهنگی می‌توان فناوری معدن را به روزرسانی کرد. در این راستا برنامه ششم توسعه باید ملاک قرار گیرد تا در سال رونق تولید مزیت‌های معدن موجب شکوفایی اقتصادی و رونق تولید شود. نیاز است که در این رابطه بازارهای هدف را با ظرفیت‌های موجود در نظر بگیریم؛ همانطور که توضیح دادم روش تهاهنگی یکی از روش‌هایی است که می‌تواند مورد توجه قرار گیرد، قطعاً روش‌های دیگر اقتصادی هم وجود دارد که بتوان با استفاده از آنها فناوری معدن و به تبع آن بهره‌وری از معدن را به روز رسانی کرد.

◆ مهمترین چالش‌ها و موانع صادراتی در حوزه معدن و صنایع معدنی چیست؟

مهمترین چالشی که با آن درگیر هستیم حمل و نقل است؛ بازارهای هدف در برخی از موارد نحوه بسته بندی و حمل مواد معدنی ایران را در سطح استاندارد فعلی نمی‌پذیرند و معتقدند نیاز به ارتقای استانداردی در این زمینه داریم، ارتقای سطح استانداردها در سطوح مختلف نیاز به هماهنگی‌هایی دارد از جمله اینکه گمرک در حوزه ترجیخیں کالا‌گشایش‌هایی داشته باشد. در واقع نیاز است که سرعت ترجیخیں کالاهای صادراتی معدنی در گمرک ایران تسهیل شود. در رابطه با مشکلات ارزی هم نیاز است که دولت و بانک مرکزی هماهنگ و در یک راستا حرکت داشته باشند و برای رشد هر چه بیشتر و مطرح شدن در عرصه بین‌المللی معدنی باید بیش از پیش در نمایشگاه‌های بین‌المللی معدنی در عرصه‌های مختلف معدنی حضور داشته باشیم.

◆ وضع عوارض بر روی صادرات مواد خام معدنی چه تاثیری داشته است؟

با توجه به محاسبات قیمت جهانی، عوارض مواد خام معدنی تاثیر قابل توجهی بر جای نگذاشته است، اما می‌تواند زمینه صادرات را بیشتر کند. بحث جوابی صادراتی هم که تاکنون دولت به دلیل کمبود منابع نتوانسته به آن بپردازد می‌تواند در افزایش صادرات تاثیرگذار باشد.

◆ چه پیشنهادهایی برای بهبود صادرات در حوزه معدن و صنایع معدنی دارید؟

نیاز است که تیم اقتصادی دولت در حوزه صادرات منسجم‌تر عمل کند، فرآیندها کوتاه‌تر شود، به این منظور می‌توان سامانه‌ای هوشمند برای رهگیری منابع حاصل از صادرات ایجاد کرد که به خودی خود موجب افزایش سرعت در روند انجام کارها می‌شود. اما این تنها به تیم اقتصادی دولت باز نمی‌گردد، هر کدام از سفیران مادر کشورهای مختلف می‌توانند در این زمینه گره‌گشا باشند، لذا لازم است که سفیران اولویت کاری خود را بر روی هموار کردن مسیر صادرات مواد معدنی بگذارند، به این مفهوم که به عنوان سفرای اقتصادی عمل کنند و ارتباطی میان شرکت‌ها و رابطه‌ای خارجی آنها برقرار کنند. □

برندینگ کالاهای صادراتی، کمبود حمایت دولت از صادرکنندگان و بخش خصوصی از مهمترین چالش‌های حوزه صادرات است. یکی از راه‌های توسعه صادرات حذف بروکاری های سخت، سنتی و طولانی مدت است که اگرچه به نوعی هدف آنها بمبود امور صادرات امداد رنهاست تبدیل به مانعی در مسیر حرکت صادرکنندگان شده است. کارشناسان بر این باورند که اگر دولت قفل‌های صادراتی را باز کند و اجازه دهد صادرکنندگان با فراغ بال بیشتری کار کنند، شاهد صادرات بیشتری خواهیم بود. صاحب نظران اقتصادی تأکید می‌کنند که در صد مشکل صادرات ماناشی از خود تحریمی است و تنها ۳۰ درصد از مشکلات موجود ناشی از تحریم‌های بین‌المللی است، اگرچه تحریم‌های برخی موقعیت‌های اقتصادی را محدود می‌کند، اما بزرگترین فرستنده صادرات محسوب می‌شود. ماهنامه جهان معدن در گفت و گویی با دکتر سید مهدی مقدسی نماینده مجلس شورای اسلامی، به بررسی موضوع صادرات و چالش‌های مربوط به آن پرداخته است:

### طاهره گودرزی

به نقطه مزیت اقتصادی کشور که همان بخش معدن و صنایع معدنی است در جهت شکوفایی بیشتر اقتصاد کشورمان تلاش کنیم.

◆ شرایط ارزی کشور در سال گذشته چه تاثیری بر روی صادرات این بخش بر جای گذاشت؟

مشکلاتی که در مبادلات مالی میان ایران و کشورهای طرف معامله ایجاد شد، موجب کندی در روند انجام کارها شد؛ اگر این موانع سال قبل ایجاد نمی‌شد، در واقع جهت‌گیری صحیحی را دنبال کرده بودیم؛ با توجه به سه‌م قابل توجهی که از ذخایر معدنی در جهان داریم به جرات می‌توان گفت ظرفیت معدنی ما می‌تواند جبران کننده مشکلات سایر بخش‌های اقتصادی باشد، از این روز وزارت صمت در خواست کرده‌ایم که رویکرد تغییر و به روزرسانی تکنولوژی را مدنظر داشته باشد.

◆ آیا به روزرسانی تکنولوژی در شرایط تحریم قابل اجراست؟

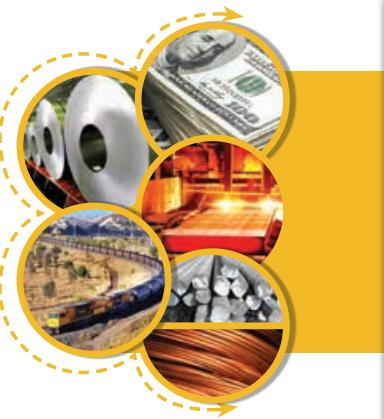
◆ مهمترین دستاوردهای صادراتی بخش معدن و صنایع معدنی در سال ۹۷ چه بوده است؟

تغییر رویکرد در کاهش درصد صادرات مواد خام معدنی و افزایش درصد صادرات مواد معدنی فرآوری شده که در برنامه ششم توسعه هم تأکید زیادی بر روی آن شده از جمله مزیت‌های صادراتی بخش معدن بوده که در سال گذشته به آن توجه و پیشه شد؛ بر اساس تعاملاتی که با معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت داشته‌ایم، شاهد تلاش مستمر آنها در دستیابی به این هدف بودیم. در حوزه صادرات سنگ آهن این مورد بیش از بخش‌های دیگر قابل مشاهده بوده اما همچنان با شرایط ایده‌آل فاصله زیادی داریم و نیاز است با ورود تکنولوژی‌های روز و انجام فرآیند فرآوری در داخل کشور با استفاده از فناوری‌های روز، هرچه بیشتر از صادرات مواد خام معدنی جلوگیری کنیم. خوشبختانه جهت‌گیری وزارت صنعت، معدن و تجارت همسو با این روند بوده است، با این حال امیدواریم که با رفع موانع صادرات مواد معدنی و اتکا

در گفت و گو با دکتر آرمان کارشناس اقتصادی و صنعتی بررسی شد:

# سرمایه‌گذاری‌های غیراقتصادی در صنایع معدنی و فلزی

صادرات مواد خام همچنان به قوت خود ادامه دارد



ماهnamه جهان معدن در گفت و گویی مفصل با دکتر بهمن آرمان اقتصاددان و از مدیران دوره ساخت فولاد مبارکه، معاون پیشین بورس تهران و مسئول پروژه فولاد خوش‌شهر، به مبحث صادرات مواد معدنی و وضعیت آن پیش و پس از تحریمها پرداخته است:

اکرم شعبانی

شده بود. از همین رو تا پیش از اعلام تحریم‌های جدید کارشناسان مدام بر ضرورت افزایش صادرات مواد معدنی تاکید داشتند، تحریم‌های جدید اما تبدیل به مانعی در کنار دیگر موافع درآمدهای ارزی شد. اگر تا پیش از این بر منع خام فروشی تاکید می‌شد در شرایط فعلی برخی تنها راه عملی را بازگشت به مسیر خام فروشی عنوان می‌کنند.

دور جدید تحریم‌های ایالات متحده آمریکا علیه ایران، فصل جدیدی از فعالیت‌های معدنی را گشود، اگرچه بر اساس شواهد موجود نام ایران در میان صادرکنندگان بزرگ مواد معدنی جهان جایی ندارد اما بخشی از درآمدهای ارزی کشور وابسته به صدور مواد معدنی چه به صورت خام و چه فرآوری

زمینه فعالیت دارم بسیار سخت بود. اینکه چرا محافل اقتصادی جهان کشور مساراً صادرکننده محصولات معدنی با ارزش افزوده پایین می‌شناختند خود درد بزرگی است، اما به هر حال این یک واقعیت است. همین حالا اگر شرایط شرکت‌های صادرکننده محصولات فولادی را مورد بررسی قرار بدهیم و تنها فولاد مبارکه را استثنای در نظر بگیریم - زیرا قرارداد آن دو و نیم سال پیش از انقلاب یعنی سال ۱۳۷۶ میلادی به امضا رسید و کلیه موارد از جمله ظرفیت بهینه و انتقال تکنولوژی و آموزش پرسنل دیده شده بود - خواهیم دید که فولاد خوزستان تنها صادرات شمش انجام می‌دهد که نوعی خام فروشی یا در اصطلاح اقتصادی نوعی خون فروشی است البته با تغییر مدیریت در فولاد خوزستان و بر سر کار آمدن مدیریت جوان که تجربه فعالیت در فولاد مبارکه را دارد بارقه‌های امیدی به وجود آمده است که متأسفانه تحریم‌های اقتصادی عملی کردن آنها را با دشواری‌های جدی روپر کرده و در عین حال بازار شمش در جهان بسیار محدود است و شکفت آور اینکه در طول ۴۰ سالی که از انقلاب می‌گذرد هیچیک از مدیران دولتی بی‌انگیزه تلاشی در راستای تبدیل شمش به محصولات با ارزش افزوده بالا نکرده‌اند. واحدهای دیگر مثل ذوب آهن با تولید تیرآهن و میکرگرد تهیه می‌توانند همین محصول را که ارزش افزوده پایینی دارد صادر کنند، ذوب آهن کارخانه ریل دست دومی را خریداری کرد که متخصصان شرکت SMS آلمان پس از بازدید از آن کارخانه خرید آن را غیر اقتصادی دانستند و بدین خاطر ذوب آهن هنوز هم قادر به تولید ریل UIC60 نیست. در حقیقت کشور ما در زمینه صادرات سنگ آهن علیرغم اینکه دارای معادن بزرگ سنگ آهن مثل استرالیا و بزریل که

آمریکا علیه ایران، فصل جدیدی از اساس شواهد موجود نام ایران در میان صادرکنندگان بزرگ مواد معدنی جهان جایی ندارد اما بخشی از درآمدهای ارزی کشور وابسته به صدور مواد معدنی چه به صورت خام و چه فرآوری

آمار صادرات محصولات معدنی و صنایع معدنی در سال ۹۷ را چطور ارزیابی می‌کنید؟ در سال گذشته یعنی سال ۱۳۹۷ شاهد کاهش صادرات نسبت به سال‌های پیش بودیم که شدیداً متاثر از مساله تحریم‌هایی بود که اقتصاد ایران با آن روبرو شد. در نهایت در زمینه فولاد توانستیم نزدیک به ۲۵ میلیون تن محصول تولید کنیم (البته هر چند با تولید ۳۶ میلیون تنی ترکیه که نه دارای معادن سنگ آهن است و نه ذخایر انرژی دارد فاصله بسیاری زیادی دارد) اما صادرات مانسج است و نه ذخایر انرژی دارد بازتاب آن بیش از صورت ادامه تنش‌های سیاسی در روابط خارجی و نداشتن ارتباط مستقیم با سیستم بانکی بین‌المللی این روند نزولی در سال جدید هم ادامه می‌یابد. زمانی که صادرات محصولات معدنی کاهش پیدا می‌کند بازتاب آن بیش از هر چیز در بورس نمایان می‌شود و ساخت قیمت سهام شرکت‌های معدنی پذیرفته شده در بورس دچار افت شدید می‌شوند.

مهمنترين دستاوردهای صادراتي بخش معدن و صنایع معدنی در سال ۹۷ چه بوده است؟ همزمان با آغاز تحریم‌های مربوط به فولاد و آهن و مواد معدنی شبکه معتبر اقتصادی بلومبرگ تحلیلی ارائه داد که در رسانه‌های فارسی زبان بازتابی نداشت اما در شبکه‌های اقتصاد خبری دنیا با بازتاب زیادی روپر شد که در آن به نکته بسیار مهمی اشاره می‌شد و آن اینکه ایران صادرکننده محصولات با ارزش افزوده بالا در جهان نیست و دیدن چنین تحلیلی برای من که زمانی عضوي از خانواده فولاد مبارکه بودم و پیش از ۴۰ سال است که در این

تهران است تولیدی بسیار بیشتر از ما دارد یعنی بیش از یک میلیون تن در سال؛ بر اساس برآورد اتحادیه اروپا به دلیل مقرون به صرفه نبودن تولید شمش آلومینیوم در این قاره، قرار است که تولید شمش آلومینیوم در اروپا به طور کلی متوقف شود و تولید این محصول در منطقه خلیج فارس که دارای ذخایر انرژی فراوان است متمن کر شود؛ آمار بیانگر این است که با وقوع چنین جریانی بالغ بر ۵۰ هزار شغل در اروپا از دست می‌رود و اتحادیه اروپا به دنبال جایگزین کردن مشاغل در صنعت آلومینیوم است، به همین خاطر پیش بینی می‌شود بالغ بر یک چهارم از ظرفیت تولید شمش آلومینیوم جهان در خلیج فارس مستقر شود و در همین راستا واحدهای بزرگ تولید در امارات، بحرین، عمان، کویت و عربستان در حال بهره برداری هستند و هر کدام ظرفیتی بالغ بر ۱ میلیون تن در سال دارند اما در ایران واحدهای

آلومینیوم سازی که در آنها مزایای فراوانی همچون در اختیار داشتن دومین ذخیره بزرگ گاز طبیعی در دنیا را هم داریم، میزان تولید همچنان در حد انتظار نیست. ایران علیرغم اینکه نخستین کشور تولید کننده آلومینیوم در منطقه بوده در حال حاضر به عقب مانده ترین کشور در این صنعت در منطقه خلیج فارس و شمال آفریقا تبدیل شده است. ظرفیت واحدهای آلومینیوم سازی مادر ایران بسیار غیراقتصادی است و لازم به ذکر است که واحدهای با تولید کمتر از ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار تن در سال غیراقتصادی محسوب می‌شوند. در بندرعباس کارخانه‌های آلومینیوم سازی ما که بین ۱۰۰ تا ۱۴۷ هزار تن تولید دارند سودآور نیستند. آلومینیوم هرمزال حتی ۵ درصد بالاتر از ظرفیت اسمی تولید داشته اما همچنان سودآور نبوده است؛ به ویژه در منطقه خلیج فارس که انرژی به مقدار فراوان وجود دارد ظرفیت بهینه تولید آلومینیوم می‌باشد بین ۷۵۰ تا ۱۲۰۰ هزار تن در سال غیراقتصادی محسوب می‌شود. این واحدهای شده ظرفیت بیش از ۳۰۰ هزار تن ندارد و بدون شک سودآور نخواهد بود زیرا توان رقابت با کارخانه‌های جنوب خلیج فارس که بیش از یک میلیون تن در سال تولید می‌کنند را ندارد.

◆ آیا این تولید بدون توجیه اقتصادی تنها در صنعت آلومینیوم اتفاق می‌افتد؟

نه این تنها محدود به صنعت آلومینیوم نیست، ما در فولاد هم همین روال را داریم؛ در تولید فولاد از طریق کوره بلند یا با استفاده از زغال‌سنگ ظرفیت کمتر از ۵ میلیون تن اقتصادی نیست بدین خاطر شوروی سابق در فازهای گوناگون برای ذوب آهن اصفهان ظرفیت ۶ میلیون تن در سال را در نظر گرفته بود و به همین دلیل است که ذوب آهن اصفهان زیان دارد؛ متسافانه باید بگوییم در ایران نه وزارت صمت و نه دستگاههای مجری سیاست‌های توسعه‌ای در کمتر مشخصی از مسائل اقتصادی و صنعت ندارند. و روند سرمایه‌گذاری حاکی از عدم شناخت کافی مسئولان صنعت کشور نسبت به علم اقتصاد و سودآوری است. ظرفیت بهینه را در اقتصاد باید شناخت و باید دانست که این ظرفیت بهینه در مورد صنایع مختلف متفاوت است. به عنوان مثال برای تولید کاشی ظرفیت‌های زیر ۱۰ میلیون متر مربع اقتصادی نیست، در تولید فولاد از طریق گاز طبیعی زیر ۲ میلیون تن، در مورد کارخانه‌های فولاد از طریق کوره بلند یا زغال‌سنگ زیر ۵ میلیون تن و در صنعت آلومینیوم تولید کمتر از ۷۰۰ هزار تن اقتصادی نیست و ادامه راه تمام این واحدهای صنعتی زیر ظرفیت بهینه بیانگر این واقعیت است که در کشور ما شایسته سalarی و درست از

## ﴿ نبود دانش روز و تجربه و وجود عناصر ضد توسعه اقتصادی ایران در مراکز تصمیم‌گیری، آینده خوبی را پیش بینی نمی‌کنم. بحران در صنایع معدنی ما مدت‌های است که آغاز شده است و بعدی که در آینده نه چندان دور آغاز می‌شود تعطیلی و ورشکستگی کارخانه‌های کوچک فولاد سازی که در مناطق نامناسب ایجاد شده‌اند خواهد بود

صادرکنندگان بزرگ سنگ آهن شناخته می‌شوند نیستیم، همچنان به خام فروشی ادامه می‌دهیم. در مجموع شاید کل ذخایر سنگ آهن مایبیش از ۴ میلیارد تن نباشد اما صادرات همچنان ادامه دارد و هر اندازه که وزارت خانه تلاش کرد تا صادرات سنگ آهن را متوقف کند این امر اتفاق نیفتاد زیرا مفایی ای به نام صادرکنندگان سنگ آهن وجود دارد که بهترین توده‌های معادن سنگ آهن را استخراج و صادر کرده ولی حاضر نیست که حتی یک کارخانه گندله سازی یا احیای مستقیم در بندر امام یا بندر عباس بسازد.

◆ يعني علیرغم همه تلاش‌ها خام فروشی به قوت پیشین خود ادامه دارد؟ به هر حال خام فروشی متوقف نشد، جالب است بدانیم خام فروشی در ایران محدود به صنایع معدنی نمی‌شود در مورد نفت هم این اتفاق می‌افتد؛ ایران در واقع صادرکننده نفت خام است

اما در سایر کشورهای نفت خیز فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی هستند که به فروش گذاشته می‌شوند؛ در عربستان سعودی پرروزه‌هایی در دست اجراست که تا سال ۲۰۲۳ این کشور را به طور کامل از صادرات نفت خام بی‌نیاز می‌کند بر اساس این برنامه‌ها ظرفیت پالایشگاه‌های عربستان سعودی به ۱۰ میلیون بشکه در روز افزایش پیدا می‌کند. در کویت هم پالایشگاهی با ظرفیت ۶۳۰ هزار بشکه در روز و چند مجتمع پتروشیمی در کنار آن در دست ساخت هستند اما در ایران چنین رویکردی وجود ندارد و اصرار وزارت نفت بر صادرات نفت خام است حتی به جای توسعه پالایشگاه آبادان در نظر دارد با ساخت یک خط لوله ۱۲۰۰ کیلومتری به هزینه دو میلیارد دلار نفت غرب کارون به میزان یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز را به جزیره خارک ارسال کند. در مورد صنایع معدنی هم متأسفانه ما شاهد چنین مساله‌ای هستیم؛ در بندرعباس با وجود نزدیکی به دریا که توجیه اقتصادی برای صادرات دارد ما همچنان صادرات مواد خام را از شرکت‌های فولاد هرمزگان و کاوه جنوب شاهد هستیم که تولیدات خود را حتی تبدیل به ورق نمی‌کند و صادرات تنها به صورت شمش انجام می‌گیرد. همینطور در شرکت فولاد خوزستان که قدیمی‌ترین واحد فولادسازی ایران پس از ذوب آهن است شمش صادر می‌شود و حتی کارخانه نوردی هم در این سال‌ها در کنار آن ساخته نشده است. من خودم در بازدیدی که از چند معدن سنگ آهن در غرب کشور به تازگی داشتم مشاهده کردم که بهره‌برداری از این معدن به صورت غیرفنی و بر مبنای سوداگری مالی انجام گرفته است و مردم از طریق کولبری هزینه زندگی خود را تأمین می‌کنند.

◆ مهمترین چالش‌ها و موانع صادراتی این حوزه چیست؟ اجازه بدھید که بحث را فولاد و سنگ آهن فراتر بریرم و به دیگر بخش‌های معدنی هم پیردازیم؛ همانطور که می‌دانید ایران روی کمربند مس جهان قرار دارد ولی علیرغم وجود چنین امتیازی تولید مس در کشور ما همچنان در همان اندازه‌های است که پیش از انقلاب برای آن در نظر گرفته شده بود یعنی چیزی حدود ۱۵۰-۱۶۰ هزار تن در سال. پیش از ۲۰ سال است که مسئولان عنوان می‌کنند قرار است تولید مس در کرمان و آذربایجان شرقی به ۴۵۰ هزار تن در سال برسد ولی ما به این رقم هرگز حتی نزدیک هم نشیدیم و نتوانستیم تولید مس را از رقم ۲۰۰ هزار تن هم فراتر بریرم. همینطور در مورد آلومینیوم که به آن انرژی جامد Solid fuel می‌گویند هم ظرفیت تولید در ایران رقم بسیار پایینی است و پیش از ۷۰۰-۶۰۰ هزار تن نیست. اما جالب است بدانیم کشور بحرین که کل جمعیتش به اندازه یکی از محله‌های

**دکتر سرقینی به عنوان معاون امور معدنی وزارت صمت تلاش زیادی به کار بست تا جلوی خام فروشی را تغییرد اما وجود مافیای پیچیده صادرات سنگ آهن مانع این کار شد و خام فروشی متوقف نشد. جالب است بدانیم خام فروشی در ایران محدود به صنایع معدنی نمی‌شود در مورد نفت هم این اتفاق می‌افتد؛ ایران در واقع صادرکننده نفت خام است اما در سایر کشورهای نفت خیز فرآوردهای نفتی و پتروشیمی هستند که به فروش گذاشته می‌شوند**

رساندن این فرآیند مرتبط دانست، با این حساب می‌توان اذعان کرد که البته و بدون شک تحریم‌ها هم بر روی صنایع معدنی متأثر زیادی بر جای گذاشته است، ضمن اینکه منابع مالی هم که برای این بخش در اختیار داشته‌ایم بسیار محدود بوده و در عین حال کارشناسان هم هنگام راه‌اندازی با در مواردی به دستیابی به ظرفیت بهینه و راه اندازی واحدهای جدید غیرااقتصادی و یا اگر هم چنین موضوعی را در نظر داشته‌اند از آنها خواسته شده تا با حداقل‌های موجود تنها به راه‌اندازی واحدهای جدید بپردازنند.

با توجه به تجربه ۴۰ ساله‌ای که در صنعت فولاد دارید آینده این صنعت و صنایع معدنی را چگونه می‌بینید؟

به دلیل عدم وجود دارندگان دانش روز و تجربه و احتمالاً وجود عناصر مشکوک ضد توسعه اقتصادی ایران در مرکز تصمیم‌گیری، آینده خوبی را پیش بینی نمی‌کنم. اگر به طور مثال فولاد مبارکه تولید با کیفیت و ظرفیت بهینه در سطح جهانی دارد و می‌تواند تولیدات خود را به کشورهای اروپایی و ژاپن، کره و تایوان هم بفوروش دین خاطر است که افرادی

مانند دکتر محمد رضا امین، دکتر اردبیلی به شاه مشاوره می‌دادند زیرا شاه که مهندس نبود و نمی‌دانست ظرفیت بهینه یک کارخانه فولاد سازی چقدر است و اصولاً طرح‌های بزرگ زیر نظر مستقیم شاه بود. البته پس از انقلاب زنده یاد هاشمی هم همین گونه پژوههای بزرگ از جمله سدها، آزاد راه‌ها، مجتمع‌های پتروشیمی، پالایشگاه‌ها، مجتمع‌های کشت و صنعت راخود شخصاً از نزدیک پیکری و نظارت می‌کرد. حال نه از آن تکنوکرات‌ها خبری هست و نه فردی که احساس مسئولیت کند. بحران در صنایع معدنی مامدته است که آغاز شده است، کارخانه‌های کوچک نورد که به صورت دست دوم ماشین آلات آنان خریداری شده است در حال تعطیلی و ورشکستگی هستند و موج بعدی که در آینده نه چندان دور آغاز می‌شود تعطیلی و ورشکستگی کارخانه‌های کوچک فولاد سازی که در مناطق نامناسب ایجاد شده‌اند خواهد بود. کارخانه‌های آلومینیوم ما به علت ظرفیت پایین سوداور نیستند و کارخانه‌های کاشی با ظرفیت کمتر از ۱۰ میلیون متر مربع عملات تعطیل شده‌اند، من برای صنایع کشور از جمله صنایع معدنی آیندهای پس از فروپاشی سوری را پیش بینی می‌کنم. تصور بفرمایید روسیه علیرغم داشتن انواع و اقسام معادن نفت، گاز طبیعی و گنجلهای گسترش دارای اقتصادی کوچکتر از فرانسه است و اصولاً جزء گروه سوئدیریت دارای اقتصادی کوچکتر از فرانسه است. به علت کشورهای صنعتی نیست زیرا تولید کننده تکنولوژی نیست. البته یک کورسوسی امیدی باقی است و آن احسان مسئولیت مهندسان و کارشناسان ماست. به عنوان مثال، علیرغم وجود فضای نامناسب ما توانستیم با تکیه به همین افراد

به ساخت تجهیزات نیروگاهی، پتروشیمی، صنایع بالادستی و پایین دستی نفت پردازیم و همچین در رده چهارم ظرفیت تولید سیمان جهان قرار بگیریم و خود را در زمرة ۱۵ کشور بزرگ تولید کننده فولاد جهان قرار دهیم، بزرگ‌ترین تولید کننده برق خاورمیانه یعنی پیش از ترکیه و عربستان که جزء ۲۰ اقتصاد بزرگ جهان هستند قرار بگیریم و هیچ سد بزرگی پیش از انقلاب توسط شرکت‌های ایرانی ساخته نشد ولی حالا دارای توان برآورده شدن در یک مناقصه بین‌المللی برای ساخت سدی با دریاچه‌ای ۳۵ میلیارد متر مکعبی (پنج برابر سد کرخه) شویم. دانش فنی در ایران بسیار عemicی تراز ترکیه و عربستان است که حجم اقتصاد آنها چند برابر ماست.

حقایق حاکم نیست.

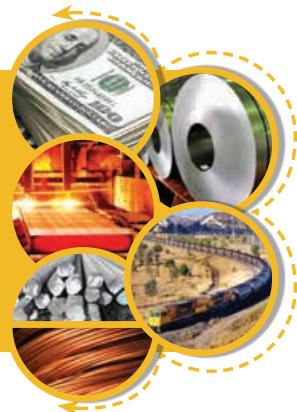
● یعنی در هیچکدام از واحدهای تولیدی ظرفیت بهینه رعایت نمی‌شود؟ در شرکت‌های فولاد مبارکه و فولاد خوزستان که صادرات به اروپا و آسیا جنوب شرقی هم انجام می‌گیرد ظرفیت‌های تولید بر مبنای تصمیمات زمان راماندازی در دوران پیش از انقلاب در نظر گرفته شده است؛ ظرفیت بهینه واحدهای تولید آهن اسفنجی پیش از انقلاب ۶۰ هزار تن بوده و به همین دلیل ظرفیت واحدهای فولاد سازی مادر مبارکه و فولاد خوزستان بر همان مبنای ۶۰۰ هزار تن در سال طراحی شده بود اما در طول زمان تا اندمازهای این ظرفیت‌ها به روز رسانی شد و ابتداء به ۸۰۰ هزار تن و سپس به ۱ میلیون تن رسید. تولید آهن اسفنجی در جهان در حال حاضر بالای ۱,۶ میلیون تن و حتی ۲,۳ میلیون تن در سال است. در طول ۴۰ سال گذشته در فولاد مبارکه بدون تغییر در تعداد کوره‌های ذوب با تکنولوژی‌های جدید ظرفیت تولید را از ۲,۴ میلیون تن به ۷,۲ میلیون تن رساندیم و زمانی که قرار بود در فرآیند خصوصی

سازی شرکت، شرکت‌های خارجی حضور یابند یک شرکت بخش خصوصی روسی قول ظرفیت ۱۰ میلیون تنی را ارائه کرد آن هم در طول سه سال، این بدان معناست که می‌توان ظرفیت فولاد مبارکه ۱۰ میلیون تن نیز رساند. همچنین در فولاد خوزستان با تعداد همان ۶ کوره که از ابتدای امر وجود داشت و با مدیریت جدید که طلسیم ۱۵ ساله را شکست و واحد احیای مستقیم زمزمه ۳ را به اجر رساند، با همان تجهیزات گذشته ظرفیت تولید در ۳-۲ سال آینده به ۵,۲ یا حتی ۵,۵ میلیون تن در سال افزایش پیدا می‌کند. در واقع وضعیت در سایر واحدهای تولید فولادی مابه گونه‌ای است که اگر چادر اکسیژنی که بر روی اقتصاد ایران است برداشته شود و ایران عضوی از جامعه تجارت جهانی شود این واحدهای تولیدی عمل‌آژ بین می‌روند. منطق ایجاب می‌کند در مناطق مرکزی تولید فولاد محدود به گندله یا حداکثر آهن اسفنجی باشد که نیاز زیادی به آب ندارد اما در حال حاضر چنین نیست و این نشان دهنده عدم به کارگیری مبانی علمی می‌توان به استفاده از تکنولوژی‌های قدیمی، عدم وجود زیرساخت‌های لازم مثل راه آهن و ... اشاره کرد تا به دلیل عدم دستیابی به پیشرفت لازم در بیشتر واحدهای تولید فولاد پی برد. حداکثر ظرفیت پهلوگیری کشتی‌های فله بر در اسکله بندربابس که از پیش از انقلاب در دست ساخت بود ۱۰۰ هزار تن است در حالی که سنگ آهن برای کشورهای اروپایی، ژاپن، کره جنوبی و چین با کشتی‌های ۳۰۰-۵۰۰ هزار تنی حمل می‌شود.

● وضع عوارض بر روی صادرات مواد خام معدنی چه تاثیراتی بر جای گذاشته است؟ آقای دکتر سرقینی به عنوان معاون امور معدنی وزارت صمت تلاش زیادی به کار ساخت تا جلوی خام فروشی را تغییرد اما وجود مافیای پیچیده صادرات سنگ آهن مانع این کار شد. اما در رابطه با این سوال باید دید که خام فروشی را چه تعییر می‌کنیم؟ به عنوان مثال چیزی که دکتر سرقینی بر روی آن متمرکز شده جلوگیری از صادرات سنگ آهن است و البته برای کشور هم خیلی بهتر خواهد بود اگر همین سنگ آهن در بندربابس یا بندر امام به گندله یا آهن اسفنجی تبدیل شود و به عنوان مواد معدنی با رازش افزوده بالاتر به فروش برسد، شاید این فقدان را بتوان به عدم وجود تجهیزات لازم برای به انجام

مهندس مهرداد اکبریان رئیس انجمن سنگ آهن:

## افزایش صادرات با حذف بخشنامه‌ها و رفع نواقص سامانه نیما امکان‌پذیر است



بازار آزاد است، به این سامانه عرضه کنند. با این حال تنها مشکلات صادرکنندگان محدود به ارز نیمایی و دولتی و آزاد نمی‌شود، در کنار حل مشکلات بازگشت ارزی، عوارض صادراتی، افزایش هزینه‌های حمل و نقل داخلی و نرخ هزینه‌های مربوط به بنادر نیز از دیگر مشکلاتی است که برخی فعالان معدنی خواهان رفع آن‌ها هستند. در این رابطه ماهنامه جهان معدن گفت و گویی با مهندس مهرداد اکبریان رئیس انجمن سنگ آهن انجام داده که شرح این گفت و گو در پی می‌آید:

**طاهره گودرزی**

الصادرکنندگان و واردکنندگان توسط بانک مرکزی راه‌اندازی شد و طبق بخشنامه پیمان سپاری ارزی، صادرکنندگان موظف شدند تا ارز حاصل از صادرات خود را در این سامانه عرضه کنند اجرای پیمان سپاری ارزی باعث شد در مواردی صادرات به کشورهای همسایه که مکانیزم پرداخت ارز ندارند متوقف شود. همچنین صادرکنندگان بر این مبنای موظف شدند تا ابزار و کالاهای مورد نیاز خود را به نرخ ارز آزاد تهیه کنند اما ارز حاصل از صادرات خود را به قیمت نیمایی که ۵۲۵ درصد ارزان‌تر از نرخ ارز در

مشکلات مربوط به صادرات محصولات معدنی از دو بعد داخلی و خارجی قابل بررسی است؛ وجه خارجی یعنی تحریمهای یک‌جانبه و غیرقانونی آمریکا بر ضد دولت و اقتصاد ایران که باعث اختلال در سیستم‌های پولی و افزایش هزینه‌های حمل و نقل بین‌المللی شده، از دیدگاه داخلی نیز فعالان اقتصادی در مورد "نواقص سامانه نیما و پیمان سپاری ارزی" توافق دارند؛ سامانه‌ای که در اردیبهشت ماه ۹۷ برای ساماندهی و شفافسازی تجارت خارجی و انجام مبادلات ارزی

دانه‌بندی به کنسانتره و از کنسانتره به گندله‌سازی شیفت پیدا کنند، در این زمینه توسعه خوبی داشتیم، هم کنسانتره‌سازها و گندله‌سازها در سال ۹۷ شروع به کار کرده و ظرفیت تولید را بالا بردن. اگر شرایط اقتصادی در کشور شرایط عادی باشد، برای سال ۹۸ ۹۸ شاید صادرات سنگ آهن دانه‌بندی حذف و تمام سنگ آهن دانه بندی صرف واحدهای کنسانتره سازی داخلی می‌شد. ولی همانطور که می‌دانید وضعیت سیاسی کشور در بحث تحریم‌ها باعث شد که در زنجیره ارزش فولاد هم عرضه و هم تقاضا دچار تغییرات گردد. نگرانی ما بیشتر از وضعیت بازار آینده است و فکر می‌کنم تقاضا برای فولاد و مصرف میانی به این دلیل که صادرات در حال تعییف شدن است، کاهش پیدا کرده است. با توجه به تحریم‌های آمریکا و کشورهای اروپایی

آمار صادرات سنگ آهن در سال ۹۷ نسبت به سال‌های اخیر چطور بوده است؟ لطفاً به تفکیک سال توضیح دهید.

طبق آمار گمرک صادرات سنگ آهن بجز گندله در سال ۹۷، ۱۳,۳۱۴,۶۴۳ (حدود ۱۳,۳ میلیون) تن بوده است. این در حالی است که این عدد در سال ۹۶، ۲۱,۴ میلیون تن بوده و کاهش بیش از ۳۰ درصدی نشان می‌دهد. همچنین در سال ۹۷ کنسانتره ۵,۵ میلیون تن و گندله ۲,۷۸۳ میلیون تن صادرات داشته است.

مهم ترین دستاوردهای صادراتی بخش معدن و صنایع معدنی در سال ۹۷ چه بوده است؟

پیرو برنامه‌ریزی و تمهدیات سال‌های گذشته برای راه‌اندازی واحدهای ارزش افزوده در کشور و تبلیغاتی که از سوی دولت و تشکل‌ها برای اعضا انجام شده بود و از معدن و سنگ آهن

## در شرایط حاضر

کشور نیاز به ارز و

درآمدهای ارزی دارد

لذا نباید جلوی

صادرات گرفته شود و

حتی باید بازارهای

صادراتی جدیدی

شناسایی شود و با

کشورهای همسایه

فعالیت‌های گستردگی

آغاز شود. دولت نه تنها

ممنوعیت و محدودیت

را برای صادرات نباید

در نظر گیرد حتی باید

به وسیله کم کردن

قوانین، بخشنهای

تسهیل گمرکات و خیلی

از مسایلی که می‌تواند

به صادرات کشور کمک

کند مورد توجه قرار

دهد

اعتقاد بر این است در شرایط حاضر که کشور نیاز به ارز و درآمدهای ارزی دارد نباید جلوی صادرات گرفته شود و حتی باید بازارهای صادراتی جدیدی شناسایی شود و با کشورهای همسایه فعالیت‌های گستردگی آغاز کنیم. دولت نه تنها ممنوعیت و محدودیت را برای صادرات نباید در نظر گیرد حتی باید به وسیله کم کردن قوانین، بخشنهای گذاری گمرکات و خیلی از مسایلی که می‌تواند به صادرات کشور کمک کند مورد توجه قرار دهد. با این اتفاقات، ما همچنان علاقه‌مند هستیم در محصولاتی که تولید مازاد بر مصرف داریم مانند کنسانتره، گندله و سنگ آهن دانه‌بندی شده صادرات خودمان را دنبال کنیم. سنگ آهن‌هایی در کشور داریم که به درد کنسانتره‌سازی داخلی نمی‌خورد و بهتر است که دولت حمایت کند تا به راحتی صادر شوند و می‌شود از درآمد حاصل از صادرات آن در بخش‌های دارویی، غذایی و در توسعه بخش معدن استفاده کرد.

### وضع تحریم‌های جدید فولاد و

فلزات چه تاثیری بر صادرات می‌گذارد؟

قسمت عمده تحریم‌های جدید که طی روزهای اخیر تصویب و اعلام شد، تکراری بود و اقلامی که در این تحریم آمده در تحریم‌های قبلی هم وجود داشته است. متناسبانه سلسه تحریم‌ها که پشت سر هم اتفاق می‌افتد عرصه را برای صادرات تنگتر می‌کند و نمی‌توان با قاطعیت گفت تاثیری بر جای نمی‌گذارد. اگرچه این نکته هم قابل تأمل است که در گذشته هم این تحریم‌ها وجود داشت، با این حال همه در این شرایط به روند کار و فعالیت خود ادامه می‌دادند. این طور نیست که کل بازارهای جهانی بخواهند با آمریکا همراهی کرده و برای قبول محصولات ایرانی مخالفت داشته باشند. واقعیت این است که همیشه قسمتی از بازار باقی می‌ماند که تمایل به ادامه همکاری‌ها با شرکت‌های ایران حتی در شرایط تحریم دارد. ولی جدیدترین تحریم‌ها در دو وجه مختلف بر بازار تاثیر می‌گذارد. از یک سو بحث روانی و مجازی آن است که اقتصاد ایران تهدید می‌شود. تحریم‌ها باعث می‌شود اتفاقاتی در بازار بیفتد و در بخش صادرات و تولید نگرانی‌ها را افزایش می‌دهد و شاید هزینه‌های صادراتی هم در کنار آن افزایش داشته باشد و بیشترین تاثیر را در آینده در بخش حمل و نقل، بیمه و هزینه‌های ترانسفر مالی می‌گذارد. از طرف دیگر محدودیت‌های واقعی که قرار است صورت گیرد، صحبت‌هایی که از سوی ترamp ریس جمهوری آمریکا مطرح شد فقط در اندازه تهدید بوده و عملی کردن آن زمان زیادی خواهد برد. لذا پیشنهاد من این است سریعاً بخش دولتی و خصوصی نشستی برگزار و طی آن به مبحث نیاز به ایجاد آمادگی لازم برای مقابله با بعثت تحریم‌ها داشته باشند. یکی از سیاست‌هایی که دولت و مجلس باید در پیش گیرند این است که از فشارهای همیشگی خود به بخش خصوصی بگاهند تا بخش خصوصی چاپک‌تر عمل کرده و بتوانند نقش تاریخی خود را انجام داده تا کمک حال دولت و ملت باشد.

و وضع مقررات و بخشنهای دولت محدودیت در صادرات خواهیم داشت و تقاضا برای صادرات کم می‌شود. از طرف دیگر مصرف فولاد در کشور به دلیل اینکه پروژه‌های عمرانی فعال نیستند و سرمایه گذاری روی آنها انجام نمی‌شود در حال کاهش است. لذا این دو عامل هم باعث نشد تقاضا برای فولاد و محصولات بالا دستی آن با کاهش روبرو شود.

◆ شرایط ارزی در کشور چه تاثیری بر روی صادرات این بخش داشته است؟

زمانی که قیمت ارز افزایش پیدا می‌کند دو اتفاق مهم روی می‌دهد؛ نخست درآمد ریالی صادرکننده بیشتر می‌شود، همانطور که می‌دانید صادرکنندگان واقعی بر اساس دلار نیمازی صادر می‌کنند که رقم آن ۲۰ الی ۲۵ درصد کمتر از بازار آزاد است و این خود یک افزایش مثبتی برای صادرکننده دارد و اتفاق بعدی که روی می‌دهد این است

که تمامی هزینه‌های تولید از خرید کالا، تجهیزات، مواد مصرفی، خدمات و هر امکاناتی که واحدهای تولیدی به آن نیاز دارد دچار افزایش قیمت می‌شود و آن هم نه به قیمت دلار نیمازی بلکه به قیمت دلار آزاد که خیلی زود شیرینی افزایش قیمت ارز به واسطه هزینه‌های کلانی که واحد تولیدی باید ثبت کند از بین می‌رود، یعنی هزینه تولید از درآمد حاصله کلان تر خواهد بود. این اتفاق برای واحدهایی که قانونی کار می‌کنند و مالیات می‌دهند یکسان است که صادرات بر اساس ارز نیمازی است ولی حمایت لازم از سوی دولت و سازمان‌های ذیرپوش برای تامین خدمات روزمره انجام نمی‌گیرد و به صورت ناگویه شده هزینه‌های آنها با دلار آزاد محاسبه می‌شود که برای واحدهای تولیدی جبران پذیر نیست.

◆ وضع عوارض بر روی صادرات مواد خام معدنی، چه تاثیراتی داشته است؟

وضع عوارض بر روی مواد معدنی را به برای تنظیم بازار و نه به منظور بالا بردن انگیزه واحدها برای توسعه ارزش افزوده مستمر نمی‌دانیم و بارها صحبت کرده‌ایم که از ابزار عوارض استفاده نشود. امروز ما مشکل کمبود مواد اولیه در کارخانجات نداریم و تولید سنگ آهن هنوز بیش از نیاز داخلی است. عوارض اگر در حد ۵ درصد باشد، می‌شود با آن کنار آمد ولی اگر دولت عوارض را بالاتر تعیین کند و یا ممنوعیت در صادرات مدنظر داشته باشد، شرایط بدتر خواهد شد و قطعاً خسارت‌های کلانی وارد می‌کند. بیشتر نگرانی من این است که در ماههای گذشته تمام بخشنهای و قوانینی که از سوی وزارت‌خانه صادر شد باعث افزایش هزینه‌های تولید و صادرات شد. این موضوع نه به نفع تولیدکننده داخلی است و نه به نفع تاجری که ارزآوری بالایی برای کشور دارند.

◆ برنامه صادرات سنگ آهن و محصولات زیر مجموعه را برای سال جاری به تفکیک محصول بیان نمایید.

چشم انداز روشنی برای صادرات ۹۸ وجود ندارد

## برنامه ریزی برای تولید محصولات جدید در فولاد مبارکه



حمید رضا عظیمیان  
مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه

الصادرات تاثیری به سزا داشته اما در نهایت صادرکنندگان راهی برای ادامه مسیر خود پیدا کرده‌اند که اگرچه این روال به قوت سابق نیست اما مسیر خود را ادامه می‌دهد.

در بخش صادرات ما مشکلات مختلفی را پیش روی داشتمایم با این حال، بخش عمده مشکلات ما صرفاً ناشی از اجرایی شدن تحریم‌ها بوده است، در واقع مساله حمل و نقل، جابجایی نفدتگی و ... موضوعاتی است که متأثر از این تحریم‌ها بوده است، در عین حال برخی از طرفهای خارجی به دلیل وجود تحریم‌ها از ادامه همکاری با ما خودداری کرده‌اند. در کنار تمام اینها نوسانات ارزی هم در امر صادرات در بعد کلان بی تاثیر نبوده است؛ اما در تمام این سال‌ها در شرکت فولاد مبارکه اصفهان صادرات ما و ارز حاصل از آن در مسیر واردات مواد اولیه مورد نیاز خودمان مصرف شده در نتیجه این جهش‌های ارزی و نوسان‌های قیمتی چندان تاثیری بر روی روال کاری ما نداشته است.

به صراحت می‌توان اذعان کرد که با توجه به شرایط فعلی و در نظر گرفتن همه فاکتورهای موجود چشم انداز روشنی برای صادرات در سال ۹۸ وجود ندارد. چرا که اعلام و اجرای دور جدید تحریم‌های ایالات متحده علیه ایران افزایش محدودیتها را برای ما در برداشته است. از این رو باید دید که چه تدبیری می‌توان برای این شرایط اندیشید و آیا راهکاری برای عبور از بحران وجود دارد یا خیر؟

با این وجود برنامه‌ای که شرکت فولاد مبارکه اصفهان برای سال در نظر گرفته در حقیقت افزایش تولید است در همان راستا م تولید محصولات جدید را به منظور جلوگیری از واردات در نظر گرفته ایم، در عین حال حفظ خط تولید فعلی و در صورت امکان افزایش میزان تولید آن چیزی است که برای آن برنامه‌ریزی داشته‌ایم. در راستای شعار رونق تولید در نظر داریم تا با افزایش تولید و تامین صنایعی که وابسته به تولید ما مستند افزایش اشتغال، نشاط و بازدهی و سودآوری را ادامه دهیم. در تلاش هستیم تا با راهاندازی طرح‌های مختلف و بعض‌ا کوچک که در نقاط مختلف کشور داریم تولید و اشتغال را افزایش دهیم؛ بدون شک بسیاری از صنایع مثل خودروسازی و حتی صنعت تولید لوازم خانگی تا میزان زیادی وابسته به تولید ما هستند که افزایش تولید در فولاد مبارکه می‌تواند گره بسیاری از صنایع داخلی را باز کرده و مانع از افزایش واردات محصولاتی شود که تولید آنها در داخل به راحتی انجام می‌گیرد.

با اذعان بر مشکلات صادراتی؛

## دولت شرایط را برای تولید اقتصادی فراهم کند



جویه‌الله جعفری  
مدیرعامل شرکت تهیه و تولید  
مواد معدنی ایران

مع الوصف با عنایت به جریان نرخ تورم و همچنین اثرات تحریم‌های خصم‌نامه آمریکا علیه جمهوری اسلامی ایران و مشکلات تامین برخی مواد اولیه تولید و نقل و انتقال، وجه، به نظر می‌رسد در صورت استمرار شرایط فعلی و عدم حمایت والامی نسبت به تولید داخلی در جهت کاهش وابستگی به خارج، عدم تسهیل در فرآیند تولید داخلی و کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی، خطر بروز رکود تورمی وجود خواهد داشت که می‌تواند اثرات مخربی بر اقتصاد کشور داشته باشد. لذا با توجه به الزام کلیه دستگاه‌های قانون‌گذار و اجرایی به رونق تولید داخلی در سال ۹۸، تسهیل شرایط مذکور امری اجتناب ناپذیر است، در شرایط سخت کنونی با در نظر گرفتن فشار تحریم‌های خارجی آنچه که می‌تواند مانع از رکود اقتصادی شود، همان رونق تولید است و رونق تولید مگر در سایه توجه و پژوهش‌سنجان و در نظر گرفتن نیازهای این بخش اتفاق نمی‌افتد.

سال گذشته و در بی افزایش نرخ دلار، واحدهای تولیدی دارای محصول صادراتی (که شامل واحدهای تولیدی افزایش صنایع معدنی نیز می‌باشد) در جهت افزایش درآمد با حداکثر ظرفیت اقدام به تولید نموده و تا مدت زمان مشخصی از مزایای آن بهره مند شده‌اند لیکن با ادامه اجرای تحریم‌های ظالمانه علیه جمهوری اسلامی ایران، نقل و انتقال وجه با مشکلاتی همراه شد و از طرف دیگر واردات برخی مواد اولیه تولید نیز با دشواری همراه گردید که قوانین و مقررات و بخشش‌نامه‌های ابلاغی مراجع ذیریط در خصوص ارز و چالش‌های مرتبه با ثبت سفارش نیز راهکشان نبود، در عین حال تاثیر تحریم‌ها بر حوزه حمل و نقل و قیمت جابجایی کالا و امتناع شرکت‌های بیمه از بیمه کردن محموله صادراتی خود از جمله مواردی بود که بر روند صادرات تاثیر ممکن بر جای گذاشت؛ هر اندازه که شرکت‌های صادرکننده سعی بر افزایش صادرات داشتند مشکلات موجود مانع از دستیابی به اهداف می‌شد، بنابراین در اواخر سال میزان صادرات حوزه معدن و صنایع معدنی روند کاهشی به خود گرفت. لذا در صورت عدم رفع مشکلات مزبور، واحدهای صنعتی و معدنی نیز همچنان درگیر چالش‌های پیش رو خواهند بود.

دولت می‌بایست شرایط و زمینه تولید اقتصادی را برای تولید کنندگان داخلی فراهم آورد تا بتوان با گذر از تحریم‌ها از وضعیت دشوار کنونی عبور کرد که از جمله این حمایت‌ها بازنگری قوانین و مقررات مربوط به ارز، تولید، گمرک و فروش محصولات است که مراجع ذیریط از جمله گمرک جمهوری اسلامی، بانک مرکزی و ستاد تنظیم بازار نقش پررنگی در این زمینه دارند.

# تحریم؛ کلید واژه‌ای موثرتر از جنگ؟؟؟

سرمایه‌گذار برای حوزه اقتصادی خود اقدام نماید. عملکرکت یا شرکت‌هایی از ایران در بورس‌های خارجی دیده نشده‌اند و معدن کاری ایران نشسته بر موج تجارت جهانی گاه در عرش و گاه در فرش بوده است. این اتفاقات سبب رشد قارچ گونه نقدینگی در بعضی تولیدکنندگان مثل سنگ آهن در دوران رشد و اوج قیمت‌های جهانی شده است. از طرف دیگر این تورم پولی در زمان خود به خوبی مدیریت و سرمایه‌گذاری نشده است. شکاف میان میزان تولید معادن با ظرفیت کارخانه‌های فرآوری ساخته شده یکی از نشانه‌های واضح این موضوع است.

در حوزه مواد معدنی فرآوری شده به خصوص فولاد وضعیت به مراتب بدتر است، محصولات کارخانه‌های فولاد سازی ایران عمدتاً به کشورهای همسایه و در شعاعی کمتر از ۳۰۰۰ کیلومتری از مرکزیت ایران فروخته می‌شوند. عمدۀ کشورهای مستقر در این شعاع تجاری سال‌ها جنگ و ویرانی را تحمل کرده‌اند و بازسازی آنها شاید کور سوی امیدی برای فولاد سازان ایران باز کند.

از طرفی ایران به شدت از ضعف زیر ساخت‌ها نزج می‌برد؛ ضعف در حجم نقل و انتقال مواد معدنی از مسیر ریلی و جاده‌ای و بدتر از آن عدم گنجایش بنادر برای بارگیری‌های حجیم و قابل توجه، چشم خریداران را از سمت ایران به مسیرهای دیگری می‌گرداند.

با این شرایط واضح است که اثر تحریم‌ها برای کاخ سفیدنشینیان بیشتر و پرسودتر از جنگ است. لاپرنت پیچیده و پربن‌بست معدن و صنایع معدنی ایران بسیار ضعیفتر و شکننده‌تر از آن است که بتواند برای مدت طولانی در برایر این همه فشار مقاومت کند. به عنوان مثال اگر ذوب آهن اصفهان نتواند نسبت به تأمین کمبود کک و زغال‌سنگ کنسانتره خود اقدام نماید چگونه خواهد توانست شکاف تولید خود را پر نماید و یا موضوع الکترودهای گرافیتی که احصاراً در دست کشورهای محدود به خصوص آمریکاست و دهمان مثال دیگر خود نشانه‌های بارزی از مشکلات ایران در دور جدید تحریم‌های آمریکا در حوزه معدن و صنایع واسطه می‌باشد.

در این میان باید خود تحریم‌ها را هم به دایره مشکلات اضافه کرد. زمانی که دولت پا بر گلوی صادر کننده معدنی می‌گذارد خود حاصل از صادرات خود را به کشور برگرداند کسی نمی‌پرسد چرا و چگونه معدنکار باید با شرایط سخت مسؤولی بر سیستم بانکی و مجاری مالی ارز خود را یکبار وارد کشود و با دیگر برای تامین نیازهای فنی و تجهیزاتی خود از کشور خارج کند؟؟؟ به نظر اینجانب دور جدید تحریم‌ها پس از تحلیل بسیار دقیق تر و عمیق تر از شرایط اقتصادی ایران و کشورهای هم پیمان اقتصادی آن به اجراء گذاشته شده است. کشور چین هیچ‌گاه تجارت چند صد میلیاردی خود با آمریکا را قربانی تجارت با ایران نخواهد کرد و روسیه بروبال گرفته دوباره در عرصه جهانی چشم بر روی منافع فوق استراتژیک خود که در تعامل با ایالات متحده آمریکاست نخواهد بست. اثر ضربه‌ای و مقطوعی تحریم‌ها در کوتاه مدت شاید قابل تحمل و قابل راه‌گشایی باشد ولی بدون شک برای کشواری که فی‌الذاته غرق در سیاست خام فروشی و مدیران هزینه‌ای است در نهایت کمرشکن و ویرانگر خواهد بود.

صنایع معدنی ایران شدیداً فرسوده و نیازمند قطعات است، معادن در شرایط بسیار بدتر قرار دارند و بهتر است قبل از آنکه عنان امور از دست خارج شود فکری به حال این شرایط سخت و پیچیده کرد.



دکتر نوید رضا احمدی  
کارشناس ارشد اقتصاد معدن

به نظر می‌آید این بار آمریکا و دولت مستقر در کاخ سفید کمربندی‌ایشان را برای نوع دیگری از رویارویی با ایران محکم‌تر از قبل سسته است، آنها با تحلیل صحیح نقاط قوت و ضعف اقتصاد ایران با به کارگیری ابزار تحریم که در این موضوع کلید واژه‌ای موثرتر از جنگ به نظر می‌آید سعی به کشاندن ایران به پای میز مذاکره دارند؛ در این یادداشت می‌خواهیم بدانیم دور جدید تحریم‌های آمریکا چرا بخش معادن و صنایع واسطه به آن را هدف قرار داده‌اند.

در اینکه ایران کشوری غنی از منابع معدنی است و به گواه آمارهای موجود جزء ۱۰ کشور برتر معدنی جهان است شکی نیست (البته همیشه باید به آمارهای وزاتخانه‌ای و ارگانی به دیده شک و تردید نگاه کرد) ولی به واسطه عدم تحلیل

و سرمایه‌گذاری صحیح تا امروز نقشه راه موقوفی برای این موضوع تبیین نشده است، چه آنکه تعداد معادن ثبت شده در مقیاس جهانی ایران به زحمت به عدد ۱۰ می‌رسد.

تحلیل گران کاخ سفید به خوبی می‌دانند که پس از نفت و محصولات پتروشیمی، معدن و صنایع معدنی ایران است که برای تزریق پول و تامین بودجه به مانند گلگاه است و در این خصوص ایران شدیداً به خام فروشی بهصورت عمده و بهصورت جزئی تر بعضی محصولات فرآوری شده واسطه است. فروش سنگ آهن، کرومیت، خاک روی و سرب، مس، خاک‌های صنعتی و سنگ‌های تزیینی در حوزه خام فروشی و بعضی محصولات فولادی دیگر مانند مس و چند محصول دیگر در حوزه محصولات فرآوری شده عمده صادرات معدنی ایران را تشکیل می‌دهد. اماز طرفی ایران دست بالایی در مقابله با تحریم‌های معدنی آمریکا ندارد، برای اینکه دامنه مشتریان خارجی ایران در حوزه جهانی بسیار محدود و اندک است. در طی دو دهه اخیر ایران نتوانسته به ساز و کار منظم و کارآیی در حوزه بازاریابی بین‌المللی و جذب

- ایران دست بالایی**
- در مقابله با تحریم‌های**
- معدنی آمریکا ندارد،**
- برای اینکه دامنه**
- مشتریان خارجی ایران**
- در حوزه جهانی بسیار**
- محدود و اندک است.**
- در طی دو دهه اخیر**
- نتوانسته ایم برای**
- ایجاد ساز و کار منظم و**
- کارآیی در حوزه**
- بازاریابی بین‌المللی و**
- جذب سرمایه گذار در**
- حوزه معدن اقدام**
- کنیم**

دیبر سندیکای تولیدکنندگان لوله و پروفیل فولادی ایران مطرح کرد:

# فعال شدن ظرفیت‌های خاموش صنعت لوله و پروفیل به واسطه ارزش آفرینی و اشتغال‌زایی

تحریم‌ها بیش از هر چیز جنگ روانی است



است. واضح است برای دستیابی به رشد اقتصادی در هر زمینه‌ای باید با دنیا ارتباط داشت. اگر قرار است استراتژی اقتصادی کشور روی بخش معدن باشد باید تسهیلات مناسب از طرف دولت در اختیار این بخش گذاشته شود تا سرمایه‌گذاران به فعالیت در بخش معدن و کسب درآمد بیشتر از این بخش، وظایف معدن ترغیب شوند. نظر مهندس امیرحسین کاوه دبیرسندیکای لوله و پروفیل فولادی کشور را در مورد مشکل صادرات محصولات فولادی و معدنی جویا شدیم که شرح این گفت و گو در ادامه می‌آید:  
**طاهره گودرزی**

بازارهای رقابتی جهانی بباید و در عین حال منابع و امکانات داخلی مانع از آن بوده است که فعالان معدنی از منابع داخلی به صورت کامل استفاده و بهره برداری کنند. دولت برای رونق بخشیدن به صادرات مواد معدنی و کسب درآمد بیشتر از این بخش، وظایف مهمی بر عهده دارد. صادرات نیازمند یک تعویل اساسی و اصولی در ابعاد گوناگون از جمله فضاسازی مناسب برای صادرات، مدیریت حرفه‌ای، مطالعه و شناخت بازارهای جهانی، فعالیت‌های بازاریابی حرفه‌ای و حفظ روابط مناسب با کشورهای خارجی

به باور اندیشمندان حوزه اقتصادی، یکی از مهم‌ترین بخش‌های تأثیرگذار در اقتصاد کشور، معدن و صنایع معدنی است. صادرات مواد معدنی را نمی‌توان تنها با شعار عملی کرد و انتظار موفقیت در این زمینه داشت، بلکه معدن قرار است یکی از راه‌های خروج از صادرات تک مخصوصی، یعنی نفت باشد. فعالان معدنی معتقدند علیرغم تنوع معدن و کانی‌ها در ایران متاسفانه به دلیل کم توجهی به این بخش باعث شده تا معدن و صنایع معدنی در ایران نتواند جایگاه واقعی خود را در

تحریم از بین رود و از هر گونه عکس العمل ناگهانی مثل همین دستورالعمل اخیر مبنی بر جلوگیری از صادرات محصولات لوله و پروفیل فولادی به صورت جدی جلوگیری شود.

**مهمترین دستاوردهای صادراتی لوله و پروفیل در سال ۹۷ چه بوده است؟**

همین که میزان صادرات ما افزایش پیدا کرده و اینکه ما یک محصول نهایی، ارزش آفرین و اشتغال‌زای هستیم خود به خود ظرفیت‌های خاموش این صنعت به راه افتاده است و موفق بوده‌ایم که حداقل تعداد ۵ هزار نفر نیروی جدید جذب کرده و اشتغال آفرینی کرده‌ایم. این کار باعث شده که با توجه به اینکه صادرات انجام می‌گیرد رقابت منفی بین اعضاء کاهش پیدا کند و همین‌طور این محصول با کیفیت و ممتاز ایرانی در کشورهای هدف شناخته شده و در سال‌های آینده هم اگر مشکل تازه‌ای ایجاد نشود همین مسیر رشد و توسعه ادامه پیدا خواهد کرد.

**شرایط ارزی کشور چه تأثیری بر روی صادرات این بخش داشته است؟**

در رابطه با بخش تولید لوله و پروفیل فولادی باید بگوییم اگر بتوانیم مواد اولیه را

**آمار صادرات محصولات لوله و پروفیل فولادی در سال ۹۷ نسبت به سال‌های اخیر چگونه بوده است؟**

الصادرات لوله و پروفیل در سال ۹۷ حدود سه برابر سال ۹۶ بوده و به حدود ۷۵۰ هزار تن انواع و اقسام لوله و پروفیل فولادی، معادل ۵۰۰ میلیون دلار رسیده و بخشی از صادرات هم با پول داخلی و ریال به کشورهای عراق، افغانستان و پاکستان انجام گرفته است. بخشی از کالای صادراتی هم با تفاوت تهاتر انجام گرفت و با احتساب و در نظر گرفتن تمام این موارد معتقدنم که صادرات محصولات لوله و پروفیل فولادی به عنوان یک محصول نهایی از رشد مناسبی برخوردار بوده، آن هم در شرایطی که صادرات در بخش‌های دیگر با تحریم روبرو شده و فولاد خام هم از آن تاثیر پذیرفته می‌باشد شرکت‌های بالادستی فولاد باید کاری کنند که مواد خام آن‌ها تبدیل به کالای نهایی و هزاران گروه کالایی شود و لبته لازم به گفتن است که این محصول نهایی تحریم پذیر هم نیست. برای عبور از این مسیر لازم است که شرکت‌های بالادستی محصولات خود را با قیمت بهتری عرضه کنند و همه مسئولان هم باید کم کنند تا موانع تعریف و غیرتعریفهای و نیز موانع صادرات و موارد تشید کنند

# معرض اصلی صادرات صدور بخشنامه‌های متناقض

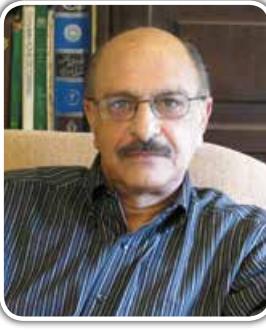
برای لحظه‌ای خود را جای صادر کننده مورد بحث بگذارید و از خود پرسید که آیا باز هم به دنبال خریدار خارجی جدید می‌گردید؟ آیا با توجه به شرمندگی در مقابل شرکت خارجی و زیان‌هایی که با هر بار توقف صادرات و تغییرات برنامه تولید خود تحمل کرده‌اید، تلاش برای ادامه صادرات کاری عقلایی جلوه می‌کند؟

کسانی که با صادرات آشنا نیارند می‌دانند یافتن بازاری مناسب برای تولیدات، آن هم در شرایطی که بسیاری از کشورها (به میل خود یا تحت فشار) تمایل چندانی برای واردات از کشور ماندارند، چه اندازه دشوار است. باید به گوشه و کنار جهان، سر کشید و شرکتی را یافت که مایل به خریدار ما باشد، کیفیت و قیمت محصول مارا قبول کند، در پرداخت وجه معامله مشکلی نداشته باشد و به گفته‌های معتقد‌کنند. پس از طی چنین مرحلی حاضر خواهد بود تن به عقد قرارداد با ما بدهد.

معمولًا خریدار در قرارداد منعقده سعی خواهد کرد شما را در مورد تعهداتتان «چهارمیخه» کند و مثلاً علاوه بر کیفیت محصول و نوع بسته‌بندی، نکاتی همچون میزان بار، تعداد محموله‌ها، تاریخ تحویل و نظایر آن را در قرارداد بگنجاند و احتمالاً در صورت نقض تعهدات از جانب شما، جرمیه‌ای نیز برایتان منظور کند. صادر کننده‌ای را در نظر آورید که از این هفت خوان گذشته و قراردادی برای صادرات ۱۰ کانتینر (حدود ۲۰۰ تن) مرغ منجمد با یک شرکت همسایه، طی ۵ مرحله امضا کرده است. قرار بوده اولین محموله قبل از پایان شهریورماه از ایران ارسال شود و سپس هر سه هفته یک بار یک محموله فرستاده شود.

در تاریخ ۹۷/۶/۱۹ بخشنامه‌ای از جانب وزارت «صمت» صادر می‌شود که طی آن صادرات گوشت مرغ ممنوع اعلام می‌شود. صادر کننده ایرانی به دست و پامی افتاد تا خریدار را به نهی قانع کند که ناتوانی او در اجرای تعهدش مصدقی از «فورس ماؤژر» است و در اولین فرصتی که به دست آید، تعهدش را اجرا خواهد کرد. سرانجام در تاریخ ۹۷/۷/۲۶ صادرات گوشت مرغ آزاد می‌شود. صادر کننده ما با خریدار تماس می‌گیرد و درخواست می‌کند که اگر ایشان ممکن‌باید قول و قرار قبلی پایبند است، یک محموله برایش ارسال کند. در نهایت در زمان آزادی صادرات، سه محموله ارسال می‌شود. در تاریخ ۹۷/۷/۷ بار دیگر صادرات گوشت مرغ از طرف وزارت صمت ممنوع اعلام می‌شود. این ممنوعیت، صادر کننده ما را به شدت عصبی می‌کند و نمی‌داند که چگونه این خبر را به خریدار خود اطلاع دهد. در ضمن با خود عهد می‌کند که دیگر به صادرات نیندیش. اما فقط چهار روز بعد، یعنی در تاریخ ۹۷/۹/۱۱ بخشنامه جدیدی (باز هم از جانب وزارت صمت) صادر می‌شود که براساس آن صادرات گوشت مرغ آزاد شده است. برای لحظه‌ای خود را جای صادر کننده مورد بحث بگذارید و از خود پرسید که آیا باز هم به دنبال خریدار خارجی جدید می‌گردید؟ آیا با توجه به شرمندگی در مقابل شرکت خارجی و زیان‌هایی که با هر بار توقف صادرات و تغییرات برنامه تولید خود تحمل کرده‌اید، تلاش برای ادامه صادرات کاری عقلایی جلوه می‌کند؟ واز تگریشی وسیع‌تر، آیا از خود نمی‌پرسید که چه حادثه‌ای در دوره چهار روزه بین ۷ و ۱۱ آذر رخ داده که صادرات مرغ ممنوع و چهار روز بعد آزاد شده است؟

بی‌تردید صادر کننده‌گان این بخشنامه‌ها توجیهاتی برای تصمیمات خود دارند. اما آنچه براساس عقل سليم از این وقایع استنتاج می‌شود این است که نظام تصمیم‌گیری در اقتصاد مادچار بیماری فلچ کننده‌ای شده است. این بیماری نه تنها صادر کننده مورد بحث ما و دیگر صادر کننده‌گان کشور که اساساً همه فعالان اقتصادی ما را سر در گم کرده است. ظاهراً اعداء ای ناشناس با صادرات و تولید و تجارت، در اتفاق‌های اشان نشسته‌اند و بدون تأمل در مورد پیامدهای بخشنامه‌هایی که ابلاغ می‌کنند و خسارانی که از این بابت به فعالان اقتصادی تحمیل می‌شود و حتی بدون همفکری و همانگی با همکارانش در وزارت خانه خودشان، بخشنامه‌ها می‌دهند و بازار را به تلاطم می‌کشانند. چندی پیش در «شورای گفت و گو»ی تهران در واکنش به صدور ۳۳ بخشنامه در مدت ۵ ماه، آن هم فقط در مورد ارز، انتقادات شدیدی مطرح شد. در آن جلسه گفته شد که «صدر بخشنامه‌های مختلف تجاری و ارزی که بعض ای که دیگر در تناقض هستند، به یکی از چالش‌های اصلی فضای کسب و کار تبدیل شده است». ۲ چالش اصلی اما، نه صراف صدور بخشنامه‌های متعدد و متناقض که نظام سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری فشل در اقتصاد ماست که بخشنامه‌های بی‌دربی و ناقص بکدیگر تهها یکی از پیامدهای خسارت بار آن است.



فرخ قبادی  
اقتصاددان

به قیمت مناسب از داخل تامین کنیم، صادرات کالای ما هم بالطبع با شرایط بهتری اتفاق می‌افتد و این نکته‌ای است که نیاز به توجه مستولان دارد. مزیت ما در کشور نباید گاز ارزان یا برق ارزان باشد، بلکه باستی تولید فولاد ارزان با گاز و برق و سنگ آهن ارزان باشد؛ چون این فولاد ارزان نباید به صورت فولاد خام صادر شود و باشد در صنایع پایین دست داخلی مورد استفاده قرار گیرد تا بتوانند با نجاح بهره‌وری، فولاد خام را تبدیل به کالای با رزش افزوده بیشتر کنند و مبتاویان در بازارهای جهانی محصول نهایی را به رقابت بگذارند. اگر محصول نهایی در رقابت قرار گیرد در آن شرایط مامی توئینیم صادرات ارزشمند داشته باشیم اما اگر به علت گرانی مواد اولیه نتوانیم با کشورهای همسایه رقابت کیم، تبدیل به یک معرض می‌شود. همانطور که بر اساس اخباری که اکنون در دست داریم کشورهای منطقه در صدد هستند تا عرفه واردات فولاد را تا در پایان قرار گیرد و پس از آن می‌توانیم درست داریم کشورهای اولیه افزایش دهند و اگر چنین چیزی اتفاق بیفتد ناجاییم بروانیم مواد اولیه را با قیمت ارزان تر ارائه داده و صادر کنیم، مواد اولیه لوله و پروفیل در بورس کالا قیمت گذاری می‌شود اما متابفانه شاهد هستیم در بعضی موارد با افزایش قیمت دلار این مواد دچار نوسان قیمت می‌شوند، در حالیکه پاید با کف قیمت دلار و اگر چنین روندی ادامه پیدا کند خود به خود بر روی پیشرفت روند صادراتی که در سال گذشته داشته‌ایم تاثیر منفی بر جای می‌گذارد.

◆ وضع عوارض بر روی صادرات مواد خام معدنی چه تاثیراتی داشته است؟

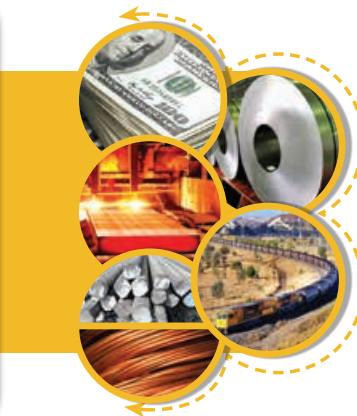
هر محصول و ماده‌ای که در صنایع پایین دستی مصرف داشته باشد نباید صادر شود، به عنوان مثال در بخش لوله و پروفیل باشد در صنعت ساخت مبلمان شهری اگر نیاز به لوله و پروفیل اولویت را باید به مصرف داخلی بدheim، همینطور اگر صنایع بیمارستانی و صنایع راه سازی به لوله و پروفیل داشته باشد ما موظف هستیم که نخست نیاز این صنایع را بطرف کنیم، خوشبختانه در شرایط فعلی این تفاهم میان محصولات بالادست سنگ آهن و فولاد ایجاد شده که این تامین داخلی در اولویت قرار می‌گیرد و سپس مازاد مصرف به صادرات برسد.

◆ وضع تحریم‌های جدید بر روی فلزات معدنی چه تاثیری در بخش لوله و پروفیل بر جای می‌گذارد؟

شرکت‌های فولادی از زمانی که منع صادرات آنها به اروپا اعلام شد بخش بزرگی از صادرات خود را متوقف کردند. یکی از شرکت‌های بزرگ بالادست که در امر صادرات بود از سال ۹۶ بر اساس جریمه‌ای که اتحادیه اروپا تعیین کرد به طور کلی صادرات خود را متوقف کرد. در سال گذشته هم علیرغم تحریم‌هایی که وضع شد روند پیشین ادامه پیدا کرد. تحریم موضوع جدیدی نیست و بیش از هر چیز جنگ روانی است؛ در همین رابطه هم در شرایط کنونی نیاز است که صنایع بالادستی ما برای تکمیل مواد اولیه طرح بدنهنده تا با صادرات محصول نهایی دو برابر تولید بالادست سود ایجاد کنند و صادرات را به کشورهای همسایه ادامه دهند؛ هر محصولی که صادرات آن تحریم شده پیش تر در لیست واردات ما قرار داشته است، به عنوان مثال دو میلیون تن ورق فولادی صادر می‌کردیم و به جای آن سه میلیون تن واردات ورق فولادی داشتیم؛ الان هم می‌توانیم به جای حساب کردن بر روی صادرات با مصرف محصول در داخل کشور نیاز خودمان را تامین کیم.

جعفری طهرانی تحلیل گر ارشد بین‌المللی حوزه معدن و فولاد؛

## به جای دور زدن باید با تحریم‌ها مقابله کرد



سaman بخشید، این تحریم‌ها را می‌توان مانعی جدید در مسیر صادرات کشور انگاشت؛ در این راستا ماهنامه جهان معدن گفت و گویی با دکتر کیوان جعفری طهرانی تحلیل گر و کارشناس ارشد بازارهای بین‌المللی فولاد و مواد معدنی در رابطه با مسائله صادرات و دور جدید تحریم‌ها انجام داده که شرح این گفت و گویی در پی می‌آید:

**اکرم شبانی**

از ابتدای تحریم‌ها تا همین چندی پیش یکی از مسائلی که کارشناسان اقتصادی بارها و بارها بر آن تاکید داشته‌اند، مزیت تحریم‌ناذیر بودن بخش معدن و صنایع معدنی بود؛ از آغاز تحریم‌های نفتی کارشناسان مختلف تاکید کردند که در ازای تقویت بخش معدن و صنایع معدنی و تقویت صادرات می‌توانیم ارز حاصل از آن را

۸ میلیون و ۸۰۰ هزار تن و صادرات کنسانتره ۵ میلیون و ۵۰۰ هزار تن بوده است؛ در سال ۹۶ صادرات ما در کل ۱۸ میلیون ۲۰۰ هزار تن بوده است که از این میزان سنگ آهن دانه بندی ۱۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تن و کنسانتره ۵ میلیون و ۷۰۰ هزار تن بوده است؛ از نظر تناظر با وزنی ما به طور کلی ۲۱ درصد کاهش صادرات سنگ آهن داشته‌ایم، اگرچه کاهش صادرات کنسانتره تنها ۳ درصد بوده و بیشترین میزان کاهش صادرات در مورد سنگ آهن دانه بندی بوده که کاهش ۲۹ درصدی نشان می‌دهد.

**شوابط ارزی کشور چه تاثیری بر روی صادرات این بخش داشته است؟**

طبعیتاً تصمیم‌هایی که دولت برای بازگشت ارز به سیستم بانکی از طریق سامانه نیما گرفت، غیر از اینکه می‌توان گفت در شرایط فعلی کشور با وجود تحریم‌ها - به دلیل کسری در آمدهای ارزی کشور - یک حرکت بالاجبار بوده، اما مشکل آن جاست که سامانه نیما خود در زمینه صادرات به عنوان یک عامل بازدارنده عمل کرده است. نخست آنکه بسیاری از صادرکننده‌ها با این وضعیت آشنا نداشتند؛ دوم آنکه فاصله رقمنی که میان ارز نیمایی و ارز آزاد بوده و از زمانی که دلار به صورت اسماً تک نرخی در اوخر فروردین ماه سال گذشته اعلام شد، ماشاهد آن بودیم که این فاصله قیمتی روز به روز بیشتر شد و متساقنه در تمام هزینه‌های داخل کشور تاثیر گذاشت و بر مبنای ارز آزاد محاسبه شد و طبعتاً این فاصله قیمتی که روز به روز به دلیل افزایش تحریم‌ها میان ارز آزاد و ارز نیمایی بیشتر می‌شود، خود مانع و بازدارنده صادرات است چرا که صادرکننده را با چالش روبرو می‌کند و از طرف دیگر زمانی که کالایی به طرف خارجی فروخته می‌شود بالاصله با قیمت ارز آزاد محاسبه و به صادرکننده اعلام می‌شود زیرا آنها بر این باورند زمانی که کالایی به دلار فروخته می‌شود برای خریدار تفاوتی ندارد که دلار در داخل به چه قیمتی محاسبه شده اما نکته در اینجاست خریدارانی که از ایران خرید می‌کنند مثل چین یا هندوستان کاملاً به نرخ روزانه

**♦ مهمترین دستاوردهای صادراتی بخش معدن و صنایع معدنی در سال ۹۷ چه بوده است؟**

سال ۹۷ سالی است که همزمان با شروع تحریم‌ها بوده و شاهد بودیم که دور اول تحریم‌ها دقیقاً ۱۵ مرداد آغاز شد که بر اساس تصمیم‌های دولت همزمان با چنین روزی صادرات آهن اسفنجی موقتاً متوقف و قرار شد بیشتر تولیدات آهن اسفنجی به مصرف داخلی برسد که طبیعتاً مقدار قابل توجهی از بازار صادرات آهن اسفنجی را را از دادیم چرا که تحریم‌های داخلی و خارجی به صورت همزمان اتفاق افتاد و این باعث شد که بازار را از دست بدھیم؛ دور دوم تحریم‌ها ۱۳ آبان به تصویب رسید که به شدت آنها افزوخته شد، اما درست پس از آن صادرات آهن اسفنجی به صورت موردي آزاد شد ولی همانطور که اشاره کردم ما بازار را از دور پیشین به مقدار قابل توجهی از دست داده بودیم؛ به طور کلی در زمینه صادرات فولاد که در سال ۱۳۹۶ حدود ۷ میلیون تن صادرات داشتیم و در سال ۱۳۹۷ میزان صادرات به حدود ۵,۵ میلیون تن رسید، مادر زمینه صادرات فولاد حدود ۲۱ درصد کاهش داشتیم؛ بیشترین تاثیری که بر کاهش صادرات محصولات معدن و صنایع معدنی بر جای ماند به دلیل ترس از تحریم‌ها بود که از اردیبهشت سال گذشته با تهدیدهای ترامپ شروع و باعث بخشی از عقب نشینی هاشد چرا که ترس از تهدیدهای تاثیرگذاری بیشتری بر بازار نسبت به دوران شروع تحریم‌ها داشت و باعث شد عدد زیادی عقب نشینی کنند و همچنین شاهد بودیم که با وقوع دور اول و دوم تحریم‌ها هزینه حمل دریایی بیش از ۱۰ دلار از بنادر ایران افزایش پیدا کرد و اینها همه عواملی بودند که بازار از این جریان‌ها تاثیر سوء‌پذیرفت و کاهش صادرات محصولات معدنی و صنایع معدنی ایران هم به تبع اتفاق افتاده است. در سال ۹۷ به طور کلی ایران ۱۴ میلیون و ۳۰۰ هزار تن سنگ آهن دانه بندی و کنسانتره صادر کرده که از این مقدار سنگ آهن دانه بندی

تغییرات ارز آشنازی دارند و زمانی که می‌خواهند کالای را به قیمت جهانی خریداری کنند، غیر از اینکه بهای کالا را به دلیل ایرانی بودن وجود تحریم‌ها پایین می‌آورند (به دلیل وجود تحریم‌ها هزینه حمل دریایی افزایش پیدا کرده که این خود موجب کاهش قیمت کالا شده است) بعضاً به علت محدود بودن خریدار در این زمینه، همان تعداد انکه خریداران هم سوءاستفاده می‌کنند و زمانی که دلار در ایران نوسان قیمت دارد خریدار از قیمت فروش به دلیل افزایش قیمت دلار می‌کاهد. به هر حال امیدوارم دولت یک راه حل منطقی در این رابطه پیدا کند اگرچه گفته می‌شود در ازای صادرات، صادر کننده می‌تواند نیاز تولید خودش را وارد کند اما همچنان ما در انتظار راه حلی هستیم که باعث دلسرب شدن صادر کننده و به تبع آن کاهش صادرات کشور نشود.

#### ◆ مهمترین چالش‌ها و موانع صادراتی این حوزه چیست؟

به طور مشخص تحریم‌های خارجی و تحریم‌های داخلی مهمترین موانع صادراتی ما هستند؛ تحریم‌های خارجی که روز به روز شدت بیشتری می‌باشد و باعث می‌شود ما بازار را از دست بدھیم، عملاً ما در حوزه معدن و صنایع معدنی دیگر صادراتی به اروپا نداریم، هر چند که صادرات محصولات پایین دستی زنجیره فولاد شامل ورق گرم، عملاً با بخششانهایی که این جمن فولاد اروپا در سپتمبر و اکتبر ۲۰۱۷ به دلیل صادرات شرکت فولاد مبارکه به اروپا تصویب کرد و پنج کشور را از جمله ایران، برزیل، اوکراین، روسیه و یک کشور دیگر مشمول عوارض واردات شدند و عملاً می‌باشد زودتر از تحریم‌ها که در آگوست و نوامبر ۲۰۱۸ آغاز شد صادرات محصولات پایین دستی زنجیره فولاد به اروپا را در تهدید دیدیم. پس وضعیت کنونی به گونه‌ای است که بازارهای ما محدود می‌شود، تحریم‌های جدید در رابطه با ممنوعیت صادرات محصولات فلزی و معدنی ایران هم خود تاثیر زیادی بر جای می‌گذارد؛ پیش از هر چیزی این نوع تحریم‌ها بر روی هزینه حمل و نقل دریایی تاثیرگذار است چرا که ریسک حمل دریایی افزایش پیدا کرده و شرکت‌های حمل و نقل دریایی هم از این موقعيت سوءاستفاده می‌کنند و در نهایت این منجر به کاهش قیمت کالا می‌شود؛ ما بازار هدف دیگری که داریم کشورهای آسیا-آفریقا-جنوب شرق آسیا-برای صادرات فولاد است و البته بیشترین میزان صادرات را هم به این محدوده داشته‌ایم که در کنار صادرات مرزی اتفاق افتاده است. تحریم‌های داخلی موضوع دیگری است که ما با آن دست و پنجه نرم می‌کنیم؛ لازم است وقتی شرایط خاصی ایجاد می‌شود مسئولان قابلیت انعطاف بیشتری در زمینه وضع قوانین جدید به خرج بدهند به عنوان مثال اگر قرار باشد اسمی از صادرات سنگ آهن به عنوان دانه‌بندی یا کنسانتره باشد - که مشمول تحریم است - در شرایطی که سال گذشته عوارض صادرات ۵ درصد بوده امسال ۴ درصد به رقم ۸ درصد افزایش یافته است، اینطور به نظر می‌رسد که دولت قصد دارد کسری بودجه خود را از جیب صادر کننده تأمین و عوارض صادراتی را افزایش دهد در حالیکه صادر کننده از سوی دیگر روز به روز بازارها را از دست می‌دهد و به علت توضیحاتی که پیشتر به آن اشاره کرد خریدار سوءاستفاده می‌کند و قیمت‌های فروش را نسبت به قیمت جهانی کاهش می‌دهد در حالیکه از یک سو قیمت حمل و نقل دریایی افزایش پیدا می‌کند که هم به علت ریسک انجام این کار و هم به علت افزایش قیمت نفت است، اینها همه چالش‌هایی است که ما روزانه با آنها دست و پنجه نرم می‌کنیم.

#### ◆ وضع عوارض بر روی صادرات مواد خام معدنی چه تاثیراتی داشته است؟

در رابطه با عوارض صادرات مواد خام معدنی دقت کنید که اگر قرار باشد انتظار داشته باشیم چرخه صادرات محصولات و صنایع معدنی کشور در سال ۹۸ حداقل نسبت به سال ۹۷ - که به علت وقوع تحریم‌ها سال چندان خوبی نسبت به صادرات سال‌های گذشته آن نبوده است - افزایش داشته باشد لازم است عوارض صادرات مواد خام معدنی را کاهش دهیم در غیر اینصورت با مسائل متعددی که برای صادر کننده وجود دارد اعم از تجارت جهانی به دلیل وجود تحریم‌ها، جابجایی پول و ... مواجه می‌شویم در نهایت صادرات صادر کننده بدون توجهی اقتصادی خواهد بود و در شرایطی که صادرات عمده بخش معدن و مواد معدنی کشور از سوی بخش خصوصی اتفاق می‌افتد نباید پگذاریم بخش خصوصی در این رابطه دچار مشکل شود.

#### ◆ برنامه صادرات بخش معدن و صنایع معدنی در سال جاری چگونه باید باشد؟

واقعیت این است که اگر صادرات محصولات سنگ آهن اعم از دانه‌بندی، کنسانتره و

گندله رانگاه کنیم، پیش‌بینی صادرات کاربسیار سختی است، چون همانطور که اشاره کردم در حال حاضر می‌توانیم هدف گذاری کنیم اما اینکه چه اندازه می‌توانیم به این هدف دسترسی داشته باشیم، مساله مهمتری است؛ زیرا آن برنامه‌ریزی که مانجام می‌دهیم لزوماً به نتیجه نمی‌رسد، مثلاً که من می‌نم در رابطه با صادرات گندله در سال ۹۷ است که صادرات آن آزاد شد، ما بیش از ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تن صادرات انجام دادیم در حالی که سال ۹۶ امکان صادرات گندله رانداشتیم به این دلیل که عوارض صادرات از خرداد سال ۹۷ به بعد کاهش یافت و امکان صادرات را فراهم کرد. امسال هم اگر قرار باشد این عدد را افزایش دهیم با محدودیت بازارهای صادراتی و محدود شدن بازارها باید بینیم چه اندازه می‌توانیم در این زمینه موفق شویم، اما به طور کلی باید گفت صادرات در سال ۹۸ نیاز به تخصص و مهارت بسیار زیادی دارد، ما باید کاری کنیم صادر کننده‌ها با وجود رسکوهای زیادی که ناجار به خرد ندی کالا هستند و هزینه‌های حمل دریایی و ریسک جابجایی پول که بعضاً باعث می‌شود جابجایی پول روزها بلکه هفته‌ها طول بکشد بتواند همچنان مسیر صادرات را ادامه دهنده، نیاز است در این رابطه واقع‌بین هم باشیم، صحبت کردن درباره اعداد اگرچه راحت است اما اجرایی کردن آن کار بسیار سختی است. باید برنامه‌ریزی ها بر اساس شرایط سخت موجود انجام دهیم.

◆ چه پیشنهاداتی برای بمبود صادرات در حوزه معدن و صنایع معدنی دارید؟ در شرایطی که فشارهای ناشی از تحریم‌های جهانی روز به روز افزایش می‌باشد مسئولان باید راهکاری در زمینه وضع قوانین پیش بگیرند که اگر لازم باشد قوانین بسته به شرایط جدید تغییر کند؛ اکنون شرایط به گونه‌ای است که ممکن است صادرات هر کالا در برخه خاص زمانی تحت تاثیر تحریم‌ها قرار گیرد و به همین دلیل نیاز است دولتمردان شرایط صادرات آن کالا را عادی تر و ساده‌تر کنند تا تولید کننده‌ها در سال رونق تولید رغبت بیشتری به تولید داشته و از همه مهمتر صادر کنندگان بتوانند مسیر صادرات را ادامه دهند، نباید فراموش کنیم که رونق تولید در راستای رونق صادرات است و اگر قرار باشد صراف افزایش تولید بدون افزایش صادرات مازاد مصرف داخلی داشته باشیم تنها موجب ضرر و زیان شده‌ایم و درآمدهای ارزی کشور را با مشکل روپرور کرده‌ایم، نیاز است که قوانین قابل تطبیق با شرایط زمانی باشد.

◆ تاثیر دور جدید تحریم‌ها که شامل تحریم فلزات است را بر بخش معدن و صنایع معدنی تا چه اندازه می‌دانید؟

نخستین تاثیری که این تحریم‌ها بر جای گذاشت این است که حمل بار از بنادر ایران به سمت بنادر کشورهای دیگر از جمله چین و هند تا اندازه زیادی افزایش یابد، اما در عین حال فراموش نکنیم درآمدهای معدن و صنایع معدنی کشور برخلاف درآمدهای نفتی به شریان‌های کوچک و بزرگ اقتصادی کشور وارد می‌شود. این درآمدها وارد خزانه کشور نمی‌شود بلکه به واحدهای مختلف بخش خصوصی و دولتی کشور وارد شده و از این طریق بر بخش اقتصادی نظریه چرخه حمل کشته‌ها، بارگیری‌ها، جابجایی کالا-تریویک‌ریل و جاده، کارخانجات، معادن، طرح‌های مشارکت اجتماعی و ... اثر می‌گذارد. در واقع تاثیر این تحریم‌ها در وضعیت اقتصادی کشور حتی بعضاً از حوزه نفت شدیدتر خواهد بود چرا که در معادن کشور مهاجرت معکوس اتفاق می‌افتد و این مهندسان و کارکنان هستند که به معادن واقع در اطراف شهرها و مناطق دور افتاده مراجعه می‌کنند. از طرفی درآمدهای حاصل از تولید و صادرات معدن و صنایع معدنی وارد شهرهای کوچک و روستاهای دهک‌ها می‌شود. لذا می‌بینیم که این تحریم‌ها می‌تواند چقدر خطرونا کاشد. از این‌روه همانگونه که گفته شد هدف آمریکا از این تحریم‌ها کاهش درآمدهای ارزی است. آمریکا در دور اول تحریم‌ها در آگوست ۲۰۱۸ اعلام داشت که بیش از ۲۵۰ کارشناس خبره در زمینه چگونگی اعمال تحریم‌ها در حال مطالعه هستند و وضعیت بازار ایران را رد کرده و گزارش می‌دهند؛ در حالیکه متابفانه در ایران به تعداد کافی کارشناسان خبره که اشراف کامل در زمینه تجارت بین الملل، حقوق بین الملل و ریسک بین الملل به ویژه در بخش معدن و صنایع معدنی در سازمان‌ها و نهادهای بخش خصوصی و دولتی کشور وجود ندارد که موارد تحریم را رد کرده و ریسک تحریم‌ها و به عبارت بهتر تنازع برای بقا را به درستی بدانند تا بتوانیم در شرایط فعلی به جای دور زدن تحریم‌ها با تحریم‌ها مقابله کنیم.

# لغوممنوعیت‌های صادراتی

ایران ۷ درصد معادن جهان را در اختیار دارد. ارزش معادن ایران ۷۰۰ میلیارد دلار برآورد شده است که در صورت سرمایه‌گذاری این عدد افزایش می‌یابد. اکثر معادن ایران محبوطه باز و در کلاس جهانی هستند. مانند معدن «مس سرچشم» با ۱/۲ میلیارد تن با گردید ۰/۷ درصد، معدن «روی انگوران» با ذخیره ۹ میلیون تن با گردید ۳۵ درصد، معدن «روی مراگه» با ۱۶۰ میلیون تن با گردید ۲ درصد، معدن «سنگ آهن سنگان» با ذخیره ۱ میلیارد تن (رتبه نهم جهان) و معدن «گل گهر سیرجان» با یک میلیارد تن (رتبه دهم جهان)، صنایع فلزات غیرآهنی، همچون آلومینیوم، مس، سرب، روی، طلا... و آلیاژهای آنها می‌توانند مزیت رقابتی گسترده‌ای برای هر کشوری ایجاد کنند. همچنین تکاپو در حوزه‌های سرمایه‌گذاری، تولید، استخراج و صادرات در زمینه مس در ۱۰ سال گذشته در کشور بسیار افزایش پیدا کرده است.

از سوی دیگر وجود معادن متعدد مس در ایران و صادرات آن به سایر کشورها باعث شده تا ایران تامین‌کننده حدود ۳ درصد از ذخایر مس دنیا باشد که در تولید مس نیز با اجرای پروژه‌های جدید در جمع ۱۰ کشور تولیدکننده مس قرار خواهیم گرفت. اگرچه ما ذخایر کشف شده خوبی داریم، ولی جزو پنج کشور اول جهان نه در اکتشاف و نه در استخراج نیستیم. طبیعتاً آنها ذخایر قابل قبول تری در درجه اول در «مس»، بعد از آن در «آهن»، «سرب»، «روی»، «کروم»، «منگنز» و سایر کانی‌های فلزی دارند. به همین جهت چون سهم بازار ما در دنیا پایین است در این زمینه تعیین‌کننده نیستیم و به راحتی ما را تحریم کردند و چنانچه مثل «ید» نیاز بازار دنیا را تامین می‌کردیم، نمی‌توانستند به راحتی ما را تحریم کنند.

شرکت ملی مس ایران، در سال ۹۷ بسیار خوش درخشید. شرکت مس طی سال ۹۷ در مجموع نسبت به برنامه‌های تدوین شده، ۹ درصد رشد داشته است. همچنین شرکت مس در سال گذشته، در تولید کنسانتره مس نیز رشد قابل توجهی داشته است؛ بهطوری که طی این مدت، این شرکت نسبت به برنامه تعریف‌شده، رشد ۵ درصدی ثبت کرده است. در تولید مس محتوی معدنی نیز این شرکت به عنوان شاخص اصلی تولید معدن، رشد ۴ درصدی داشته است. شرکت مس در سال ۹۷ از مجموع فروش داخلی و خارجی، موفق به کسب درآمد بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومانی شد که ۷ درصد بالاتر از برنامه ۹۵۰۰ میلیاردي شرکت در سال ۹۷ است و در سال جاری دستیابی به فروش ۱۵ هزار میلیارد تومانی هدف گذاری شده است. مطابق با ارزیابی‌ها، در سال ۹۷، صادرات مس و محصولات مسی به حدود ۷۰۰ میلیون دلار بالغ شد.

اما در مورد آلومینیوم باید عنوان کرد، ایران رتبه ۱۸ را در تولید آلومینیوم جهان دارد که با افتتاح کارخانه آلومینیوم لامرد، رتبه ایران به ۱۴ ارتقا می‌یابد. این کارخانه با اعتبار یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری مستقیم در حال ساخت و تکمیل است. ظرفیت تولید آلومینیوم کشور، در برنامه ششم ۸۰۰ هزار تن است و با راهاندازی کارخانه‌های جدید، هدف گذاری دولت معادل یک و نیم میلیون تن تعریف خواهد شد. در حال حاضر و بر اساس افق ۶ ماه آینده، صادرات آلومینیوم و سرب ایران بهدلیل محدودیت تولید و تقاضای بالای داخل کشور، محدود شده و بعضی مجوز صادرات برای آن صادر نمی‌شود.

## تحریم فولاد ایران

ایران در تولید فولاد جلوتر از کشورهای ایتالیا و فرانسه است و در فولاد



محمد رضا بهرامی

رئیس خانه معدن ایران

دولت آمریکا در راستای کاهش درآمدهای ناشی از صادرات محصولات استراتژیک معدنی، نظیر «آهن»، «استیل»، «آلومینیوم» و «مس»، با این ادعا که از این طریق از تامین مالی و حمایت از توسعه سلاحهای کشتار جمعی، گروهها و شبکه‌های تروریستی و توسعه نظامی توسط ایران جلوگیری می‌کند، اقدام کرد.

آمریکا پس از تحریم فروش نفت ایران این‌بار دست روی صنایع ارزآور ایران گذاشته است. صادرات مواد معدنی، سال گذشته به میزان ۸/۷ میلیارد دلار بود که حدود ۷/۵ درصد این میزان، مربوط به مس، سنگ آهن و آلومینیوم است. اگرچه مدیریت بنگاههای بزرگ صنایع معدنی و فلزی ایران همچنان در دست دولت است، اما سهامداران عده این واحدهای تولیدی از بخش خصوصی هستند و سهام آن در بورس نیز داد و ستد می‌شود و سهم دولت در صنایع این بخش، حدود ۲۰ درصد است.

## مشکلات بخش معدن و تاثیر تحریم‌ها

بخش معدن و صنایع معدنی به لحاظ «مواد اولیه»، «گاز» و «نیروی انسانی»، مشکل خاصی در زمان تحریم در بخش تولید نخواهد داشت؛ چرا که مبتنی بر توان داخلی است و تنها چالش بخش معدن متأثر از تحریم‌ها شامل «تامین مالی»، «تجهیزات» و «ماشین آلات» است. در حال حاضر بخشی از تکنولوژی و ماشین آلات این حوزه به همت صنعتگران داخلی تامین و قسمتی از خارج وارد می‌شود. «ضرورت همدیلی»، «وحدت بین سه قوا» «خودبازاری» و «تلاش جهادی»، در این شرایط مهم‌تر از تحریم آمریکا و حتی اروپاست.

## تحریم صنایع فلزی و غیرفلزی‌ها

اقدام به تحریم تجارت «سنگ آهن»، «فولاد»، «آلومینیوم» و «مس ایران»، ۱۴ درصد از صادرات ایران را با چالش مواجه می‌سازد؛ چرا که عمده صنایع این حوزه‌ها خصوصی‌سازی شده‌اند. شاید مهم‌ترین اثر این تحریم‌ها، «افزایش هزینه حمل دریایی»، «کاهش قدرت چانهزنی صادرکنندگان ایرانی» و «درخواست تخفیف بیشتر از سوی مشتریان خارجی برای خریداران فولاد و مس» باشد که با توجه به حاشیه سود بالای تولید کالاهای این امر در بنگاه‌ها به راحتی قابل مدیریت است.



**رییس هیات عامل ایمیدرو وعده داد:**

## مشکلات ارزی بخش معدن و صنایع معدنی را حل می کنیم

رییس هیات عامل ایمیدرو از حل مشکلات ارزی و ایجاد بالانس ارزی در بخش معدن و صنایع معدنی خبر داد.

خداداد غریب پور رییس هیات عامل ایمیدرو در نشست هم اندیشه با انجمن تولیدکنندگان فولاد از حل مشکلات ارزی بخش معدن و صنایع معدنی خبر داد. افود: سال گذشته بالغ بر ۹ میلیارد و ۲۲۶ میلیون دلار صادرات در بخش معدن و صنایع معدنی داشتیم که زنجیره فولاد با ۴,۱ میلیارد دلار در رتبه نخست قرار دارد. وی تصریح کرد: خوشبختانه با توجه به آمار صادرات و واردات در بخش معدن و صنایع معدنی، می توانیم بالانس ارزی ایجاد کنیم. غریب پور با بیان اینکه اولویت امسال ما صادرات است و باید موانع صادراتی برداشته شوند، پیش بینی کرد: تا پایان سال جاری، صادرات بخش فولاد به ۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار و واردات این محصولات به ۳ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار خواهد رسید که این حاکی از تراز تجاری مثبت خواهد بود.

### نقش انجمن فولاد در تنظیم بازار

رییس هیات عامل ایمیدرو بر نقش کلیدی این انجمن در تنظیم بازار تاکید کرد و افود: در دنیا نهادهای واسطه‌ای نقش بسیار مهمی در تنظیم بازار دارند. اتفاقات بازار زنده است و باید پیوسته اطلاعات بازار رصد شود به همین دلیل انجمن تولیدکنندگان فولاد می تواند تولید فولاد، عرضه در بازار داخلی و عرضه در بورس را مدیریت کند. وی خاطر نشان کرد: حضور انجمن تولیدکنندگان فولاد در اتاق فکر معدن می تواند بسیار موثر باشد. انجمن باید ارائه دهنده راهکار و جریان تصمیم ساز در بخش معدن باشد.

### رشد ۱۷ درصدی تولید آهن اسفنجی

در این نشست بهرام سباجانی رییس انجمن فولاد این ضمن ارائه گزارشی از میزان تولید و صادرات در بخش فولاد کشور افزود: تولید آهن اسفنجی از ۲۲ میلیون و ۶۵ هزار تن در سال ۹۶ به ۲۶ میلیون و ۳۵۹ هزار تن در سال ۹۷ افزایش یافت که حاکی از رشد ۱۷ درصدی است. همچین طی این نشست اعضای انجمن تولیدکنندگان فولاد بر رفع موانع صادراتی، مشکلات بورس و گمرک، قیمت گذاری، حضور پرنگتر انجمن در کمیته‌های تصمیم گیری فولاد، ایجاد مشوق‌های صادرات و کمک به افزایش تولید فولادسازان تاکید کردند. □

رتبه دهم دنیا را به دست آورد است. میزان صادرات آهن و آلیاژهای آن (چدن و فولاد) طی سال ۹۷ به حدود ۳/۹ میلیارد دلار رسید. ایران همچنان در سال ۹۷ بیش از ۸۴۰ میلیون دلار صادرات سنگ آهن داشته است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد صنعت فولاد ما باسته به تکنولوژی خارجی نیست. این موضوع نشان می‌دهد، روند توسعه ما در طول سال‌های تحریم، از گزند مصنوع مانده است. در این بین تنها دسترسی به فاینانس خارجی، برای ما مقدور نیست، چرا که نمی‌توانیم از بانک‌های خارجی فاینانس دریافت کنیم.

بر اساس بررسی‌ها، صنعت فولاد ایران در طول ۱۰ سال گذشته، بالغ بر چند میلیارد دلار قرارداد خارجی با شرکت‌های غیر اروپایی امضا کرده است که این موضوع از محروم ماندن اروپاییان از حضور در بازار ایران حکایت دارد. در گذشته و قبل از تحریم‌ها، اکثر صنایع فولادی در ایران، توسط شرکت‌های اروپایی تامین و راهاندازی می‌شدند. اما امروز به دلیل تحریم‌ها، این تقاضا از اروپا به سمت سایر بازارها هدایت شده است و در این میان شرکت‌های اروپایی بازار خود را از دست داده‌اند. بنابراین باید همت کرده و تهدیدها را تبدیل به فرصت کنیم. بومی‌سازی یکی از این فرصت‌های است که باید تقویت شود. در جهت نیل به این هدف بزرگ باید شرکت‌های دانش‌بنیان را بیشتر درگیر زنجیره تولید کنیم و برای تحقیقات و مطالعات علمی و تکنولوژیک برنامه‌ریزی ویژه، دقیق و بلندمدتی روی مواد معدنی استراتژیک کشور داشته باشیم.

طی ۴۰ سال گذشته، میزان و سرعت پیشرفت در بعضی اقتصادها به مراتب بزرگتر و بیشتر از ایران بوده که نیاز به تأمل جدی در نحوه گزینش، اولویت‌دهی و اجرای سیاست‌های اقتصادی و اصلاحات ساختاری در این بازه دارد. در سال ۱۹۸۰، تولید ناخالص داخلی ایران تقریباً مشابه ترکیه و اندونزی بود، اما در سال ۲۰۱۸، پس از ۴۰ سال، تولید ناخالص داخلی ایران با فاصله معناداری از کشورهای ترکیه و اندونزی پایین‌تر است. این در حالی، است که طی این مدت، تولید ناخالص داخلی مالزی، تقریباً ۱۳ برابر شده در حالی که ایران تنها ۵ برابر افزایش داشته است.

### اکنون زمان آن است:

با توجه به مشکلات و سختی‌های موجود در صادرات محصولات فلزی، سیاست‌گذاران باید موانع داخلی موجود بر سر راه صادرات را برطرف کنند تا در سال رونق تولید، زمینه برای تقویت صادرات و تولیدات داخل فراهم شود. «مشوق‌های صادراتی» و «ایجاد بستر مناسب برای صادرات» از جمله این پیشنهادهای است. در همین زمینه چندی پیش، رییس انجمن صنایع مس با انتقاد از عوارض وضع شده برای صادرات برخی محصولات معدنی از جمله سنگ آهن و کنسانتره روی، عنوان کرد که صادرات کالاهای بسیار ارزش‌افزوده بالا، نباید منع یا مشمول پرداخت عوارض باشد. همچنین سایر موانع دیگر مانند سپرده‌گذاری ارزی و نیز سامانه‌های مختلفی که با بازار اختلاف قیمت دارند باید تا مدت زمان معینی حذف شوند تا شاهد افزایش صادرات تا حدودی باشیم. □

رییس اتاق تهران در نامه‌ای خطاب به جهانگیری مطرح کرد؛

## پیشنهادات بخش خصوصی برای رونق تولید و صادرات



اظهار کرد: از جمله پیشنهادهای اتاق بازرگانی تهران در حوزه «گمرکی»، «امکان نمونه‌برداری و صدور گواهینامه‌های استاندارد»، «دامپیشکی و بهداشت»، پیش از تخلیه کالا در گمرکات کشور بود. در این راستا به تازگی پیشنهادهای مذکور به تصویب رسیده و طی بخشنامه‌ای به گمرکات اجرایی کشور ابلاغ شده است. وی افزود: از جمله راهکارهای ارسالی اتاق بازرگانی تهران به دولت، درخواست افزایش مهلت قانونی در خصوص متروکه شدن کالا در گمرکات از ۳ به ۶ ماه، همراه با امکان تمدید برای اقلامی که مشکل تامین یا انتقال ارز داشته‌اند) بود که امیدواریم این پیشنهاد نیز در دستور کار دولت قرار گیرد.

به گفته معاون کسب‌وکار اتاق تهران، در پسته پیشنهادی مذکور ارسال لایحه بخشودگی جرایم متعلقه به بدھی‌های کارفرمایان در سازمان تامین اجتماعی به مجلس شورای اسلامی و همچنین خودداری از گزارش استاد هزینه‌ای از قبیل فاکتورها، سند افتتاحیه و قراردادهای در سمتون‌های مشمول کسر حق بیمه، از جمله مطالبات بخش خصوصی مطرح شده است. حاجی‌پور همچنین از تصویب و ابلاغ پیشنهاد اتاق بازرگانی تهران در حوزه مالیاتی خبر داد که بر اساس آن، بخشودگی جرایم مالیاتی تا پایان خداداد ماه سال جاری و نیز تمدید مهلت برخورداری از معافیت مالیاتی ماده ۱۷ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور تا پایان سال ۱۳۹۸ در دستور کار دولت قرار گرفته است. معاون کسب‌وکار اتاق تهران با تاکید بر اینکه فعلان اقتصادی، بنگاه‌های تولیدی و تشکل‌ها از بازوی قدرتمند اتاق تهران برای پیگیری و رسیدگی به حل موانع و مشکلات پیش روی کسب‌وکار استفاده کنند، افزود: معاونت کسب‌وکار اتاق تهران آماده دریافت مطالبات و راهکارهای کنشگران اقتصادی است. او اضافه کرد: در آخرین اقدام رییس اتاق بازرگانی تهران با ارجاع به «بسته حمایتی سازمان تامین اجتماعی برای رونق تولید» طی نامه‌ای به معاون اول رییس جمهوری خواستار این شده است که آینه نامه اجرایی ماده ۱۳ قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات» تمدید شود و ماده ۱۰۴ قانون «مالیات‌های مستقیم» موضوع بخشودگی تمام یا قسمتی از جریمه‌های مقرر در قانون تامین اجتماعی نیز مورد اصلاح قرار گیرد.

رییس اتاق بازرگانی تهران در نامه‌ای به معاون اول رییس جمهوری پیشنهادهای برای «بهمود محیط کسب و کار» و «افزایش توان خوانساری در نامه مذکور خواهان تمدید آینه نامه اجرایی ماده ۱۳ قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و همچنین اصلاح ماده ۱۰۴ قانون مالیات‌های مستقیم» (موضوع بخشودگی تمام یا قسمتی از جریمه‌های مقرر در قانون تامین اجتماعی) شده است.

این پیشنهادها در حالی از سوی رییس پارلمان بخش خصوصی پایتخت مطرح شده است که پیش از این اتاق بازرگانی تهران در اسفند سال ۹۷ راهکارهایی برای رفع مشکلات بنگاه‌ها در سه بخش «اصلاح مقررات بازرگانی»، «اصلاح مقررات مالیاتی» و «اصلاح مقررات تامین اجتماعی» به سیاست‌گذار ارائه کرده بود. مطابق بررسی‌ها، پس از گذشت حدود سه ماه از ارسال این نامه، متولیان برخی از راهکارهای بخش خصوصی را در ابلاغیه‌های خود مورد توجه قرار دادند. اما بر اساس جدیدترین اقدام در این ارتیاط، اتاق بازرگانی تهران خواستار توجه به سیاست‌ها و اجرای برخی آینه نامه‌های مرتبط با موضوع رونق تولید و صادرات از سوی سیاست‌گذار شده است. به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تهران، هومن حاجی‌پور، معاون کسب‌وکار اتاق بازرگانی تهران درباره نامه‌نگاری‌های اخیر پارلمان بخش خصوصی با دولت در خصوص بهبود محیط کسب و کار و رفع موانع واحدهای تولیدی و نتایج عملیاتی آن عنوان کرد: اتاق بازرگانی تهران در راستای شناسایی موانع کسب‌وکار، از طریق همکری با صاحبان کسب‌وکار و تشکل‌های اقتصادی، پیشنهادهای بخش خصوصی را در اختیار دولت و دستگاه‌های اجرایی قرار می‌دهد. بر این اساس در نامه اسفند سال گذشته، رییس اتاق بازرگانی تهران، پیشنهادهای اصلاحی بخش خصوصی در حوزه‌هایی بازرگانی، مالیاتی و تامین اجتماعی را به هیات دولت اعلام کرد. معاون کسب‌وکار اتاق بازرگانی تهران با اشاره به اینکه طی این مدت برخی از راهکارهای اتاق تهران برآورده بودند، پیشنهادهای از مشکلات و موانع داخلی موردن توجه دولت قرار گرفت و دستگاه‌های اجرایی ملزم به رعایت آن شده‌اند.



رشد شاخص قیمت تولید کننده بخش معدن در سال ۹۷؛

## استخراج سنگ آهن، مس و سنگ‌های تزئینی بیشترین تاثیر را داشتند

شاخص قیمت تولید کننده بخش معدن در سال گذشته با ۵۰ درصد افزایش نسبت به سال قبل به عدد ۳۴۹.۹ رسید. این در حالی است که شاخص قیمت بخش معدن در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال پیش از آن رشد ۱۷.۳ درصدی داشت.

گزارش جدید مرکز آمار ایران حکایت از آن دارد که شاخص مذکور در تمام فصل‌های سال ۱۳۹۷ روند صعودی داشته است. در این میان بیشترین تاثیر در رشد شاخص قیمت تولید کننده به ترتیب مربوط به استخراج سنگ‌های آهنی، استخراج سنگ مس، استخراج سنگ‌های تزئینی، استخراج زغال‌سنگ، استخراج شن و ماسه و استخراج سنگ کرومیت بوده است.

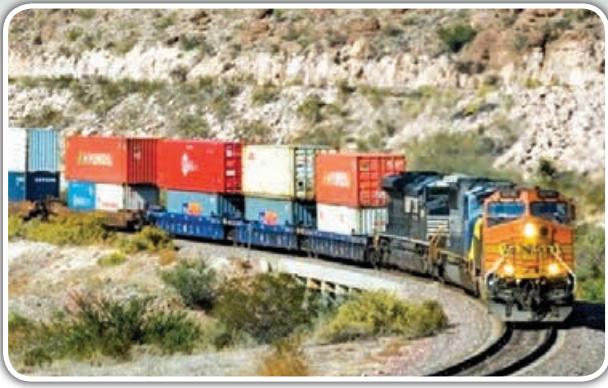
در فعالیت "استخراج سنگ‌های آهنی"، شاخص قیمت در سال ۱۳۹۷ با افزایش ۶۱.۹ درصدی نسبت به سال ماقبل قابل مواجه شد و به عدد ۴۷۱.۶ رسید. رشد شاخص قیمت این فعالیت عمده‌تاً تحت تاثیر افزایش قیمت ماده معدنی کنسانتره آهن پدید آمده است.

در سال ۱۳۹۷، شاخص قیمت فعالیت "استخراج سنگ مس" با ۹۱.۵ درصد افزایش نسبت به سال قبل به عدد ۱۹۷.۱ رسید. افزایش شاخص قیمت فعالیت مورد بررسی به طور عمده ناشی از افزایش قیمت ماده معدنی کنسانتره مس پدید آمده است.

در فعالیت "استخراج سنگ‌های تزئینی"، شاخص قیمت در سال ۱۳۹۷ با افزایش ۲۱.۰ درصدی نسبت به سال قبل از آن همراه شد و به عدد ۵۷۰.۵ رسید. رشد شاخص قیمت این فعالیت بیشتر به سبب افزایش قیمت ماده معدنی تراوتن بوده است.

در سال مورد بررسی شاخص قیمت فعالیت "استخراج زغال سنگ" با ۳۳.۴ درصد افزایش نسبت به سال قبل به عدد ۳۵۲.۲ رسید. افزایش شاخص قیمت فعالیت مورد بررسی به طور عمده تحت تاثیر افزایش قیمت ماده معدنی کنسانتره زغال سنگ ایجاد شده است. شاخص قیمت تولید کننده در فعالیت "استخراج شن و ماسه"، با افزایش ۲۴.۳ درصدی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ مواجه شد و به عدد ۳۲۱.۱ رسید. افزایش شاخص قیمت این فعالیت عمده‌تاً تحت تاثیر افزایش قیمت ماده معدنی ماسه شسته پدید آمده است.

در نهایت، شاخص قیمت در فعالیت "استخراج سنگ کرومیت" با ۳۲.۶ درصد افزایش نسبت به سال قبل به عدد ۴۱۸.۰ رسید. رشد شاخص قیمت فعالیت مورد بررسی به طور عمده تحت تاثیر افزایش قیمت ماده معدنی سنگ کرومیت ایجاد است. □



دبیر میز محصولات معدنی در سازمان توسعه تجارت تشریح کرد:

## رونده صادرات مواد و محصولات معدنی فلزی

دبیر میز مواد و محصولات معدنی فلزی گفت: بر اساس آمار گمرک، صادرات اقلام معدنی فلزی طی ۱۲ ماهه سال ۹۷ به ارزش ۶ میلیارد و ۸۳۷ میلیون دلار و به وزن تقریبی ۲۸ میلیون تن صورت گرفته است.

به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه تجارت ایران، الهه مکری باعلام این خبر اظهار کرد: در دوره مذکور شمش فولادی مهم‌ترین محصول صادراتی بخش معدنی فلزی بوده (۲۲۳۸ میلیون دلار به وزن ۵/۵ میلیون تن) پس از آن محصولات طولی فولادی (۱۰ میلیون دلار)، سنگ و کنسانتره آهن (۸۴۱ میلیون دلار) از بالاترین ارزش صادرات فولادی (۴۱۰ میلیون دلار)، کاتد مس (۳۳۵ میلیون دلار) از

برخوردار بوده‌اند. علاوه بر این صنایعی همچون صنتل لوله و پروفیل فولادی (۱۸۷ میلیون دلار)، سنگ و کنسانتره مس (۲۰۴ میلیون دلار)، شمش آلومینیوم (۱۴۱ میلیون دلار) از جمله مواردی هستند که صادرات بیش از یکصد هزار دلار را رقم زده‌اند.

وی افزود: ۸ محصول صادراتی مذکور در مجموع حدود ۷۸۷ درصد صادرات کل محصولات معدنی فلزی سال ۹۷ را به خود اختصاص داده‌اند. دبیر میز مواد و محصولات معدنی فلزی گفت: در بین بازارهای هدف صادراتی اقلام معدنی فلزی ۱۰ بازار نخست عبارتند از: چین، عراق، امارات متحده عربی، ترکیه، اندونزی، تایلند،

افغانستان، عمان، مصر و هند که در مجموع ۸۵ درصد از کل صادرات این بخش را در اختیار داشته‌اند و در این بین عراق (با ۱۵۶ درصد افزایش)، اندونزی (با ۱۱۹ درصد افزایش)، افغانستان (با ۵۶ درصد افزایش) و ترکیه (با ۳۰ درصد افزایش) به ترتیب بیشترین میزان رشد صادراتی کشور را در سال ۹۷ به خود اختصاص داده‌اند. افزایش

قیمت‌های جهانی برخی اقلام معدنی و نیز جایگزینی صادرات محصولات با ارزش افزوده بالاتر نسبت به صادرات مواد خام با ارزش افزوده کمتر؛ از دلایل اصلی تفاوت نرخ کاهش ارزشی (۵/۱ درصد) و نرخ کاهش وزنی (۷/۱ درصد) صادرات مواد

و محصولات معدنی فلزی در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته به شمار می‌آید.

مکری از محدودیت‌های داخلی مقرر بر صادرات مواد و محصولات معدنی به ویژه فلزات مانند صادرات مشروط به عرضه محصول در بورس کالا و سهمیه بندی میزان صادرات اقلام فلزی، که از ابتدای سال ۱۹۷۱ آغاز شد، به عنوان یکی از موارد موثر بر کاهش صادرات این محصولات نام برده و گفت: الزام به تأمین نیاز صنایع پایین دست

به مواد اولیه تولید داخل، اتخاذ تصمیمات مقطعي، هر چند کوتاه مدت و نیز عدم ثبات مقررات حاکم بر صادرات اقلام معدنی فلزی و نیز عوامل و موانع ناشی از تحریم، از جمله مشکلات بانکی، حمل و نقل فشار تحمیلی بعضی کشورها بر برخی از بازارهای صادراتی کشورمان در راستای تحریم، از دیگر مواردی است که تاثیر جدی بر کاهش نسبی صادرات این بخش داشته‌اند. □

در آئین معارفه مدیرعامل جدید گل‌گهر مطرح شد:

## گل‌گهر در مسیر توسعه

**مهندس ملارحمان: امیدواریم روزی شاهد فروش صنعت به دنیا باشیم**



معصومه صالحی

محمودآبادی افزوود: سیرجان با نام گل‌گهر در کشور شناخته شده است؛ چه در حوزه ورزش، چه نیروهای کارآمد و چه اقتصاد. این مجموعه در ایجاد اشتغالزایی این شهرستان نقش بسیار مهم و اثرگذاری داشته است. بنابراین امیدواریم رونج بیکاری در سیرجان برطرف شود. البته گل‌گهر طی سال‌های اخیر توانسته بیشترین نقش را در کاهش نرخ بیکاری داشته باشد.

وی با بیان اینکه آمادگی مسکونان استان برای حمایت از فعالیت‌های گل‌گهر و مدیرعامل جدید راعلام می‌داریم، تأکید کرد: شهرستان سیرجان دارای ظرفیت‌های بسیار زیاد، نیروهای متخصص و کارآمد و ذخایر غنی است که در بخش صنعت و معدن توانسته خود را به اثبات برساند.

محمودآبادی گفت: سیرجان شهر صنعت و معدن و رسانه است و نقش آفرینی این شهر در استان کاملاً مشهود است؛ بنابراین وزارت صمت باید نسبت به گل‌گهر و سیرجان و تغییر مدیریت توجه ویژه‌ای داشته باشد. البته بهتر بود مهندس تقی‌زاده هم در این مراسم حضور داشت تا از او بابت موقوفیت‌هایش در گل‌گهر تقدیر ویژه‌ای شود، اما در غیابش از مهندس تقی‌زاده تشکر می‌کنیم که در توسعه این مجموعه بسیار کوشیدند و از دور، دست ایشان رامی فشاریم.

وی تأکید کرد: ملارحمان کارنامه درخشانی دارد و می‌تواند این چرخه که در گل‌گهر در حرکت است را با سرعتی بیشتر به حرکت در آورده. به مهندس ملارحمان برای پذیرش این مسئولیت خطریک تبریک می‌گوییم و می‌دانیم می‌تواند در سال رونق تولید سبب موقوفیت‌های بیشتری در این راستا شود.

**حسن پور: گل‌گهر در ایفای مسئولیت‌های اجتماعی نقش بسزایی دارد**

شهرباز حسن پور نماینده مردم سیرجان و بررسیر نیز در این مراسم گفت: خوشبختانه تمام مزیت‌های مهندس جلالی‌مآب و مهندس تقی‌زاده در مدیرعامل جدید گل‌گهر دیده می‌شود.

وی همچنین گفت: وحدت و همدلی همیشه در سیرجان وجود داشته و اگر توسعه و توفیقی در این شهر وجود دارد؛ مرهون همین وحدت است.

حسن پور با بیان اینکه امروز در تمامی فاکتورها مردم سیرجان نقش اثرگذاری

آئین معارفه مهندس جمشید ملارحمان مدیرعامل جدید شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر با حضور مدیران ارشد کشوری و استانی، مدیران شرکت‌های تابعه و معاونان این مجتمع، نمایندگان مجلس و رئیس نظام مهندسی معدن؛ در محل این مجتمع در سیرجان استان کرمان برگزار شد.

مهندسان ایمان عتیقی معاون مدیرعامل و مدیر مجتمع صنعتی گل‌گهر در این مراسم گفت: گل‌گهر در زمینه توسعه فولاد پیشقدم بوده و در بازار سرمایه نیز یکی از پیشگامان است.

وی افزود: در این توسعه‌ها نقش مهندس ملارحمان که در ایمیدرو حضور داشت، بسیار پررنگ بود و در واقع در توسعه‌ها نقش بسزایی داشت.

مهندسان تقی‌زاده هستیم؛ خاطرنشان کرد: تمامی کارکنان گل‌گهر هم قسم شده‌اند تا در توسعه این مجموعه در کنار شما باشیم و در راستای اهداف مجموعه تمام تلاش خود را به کار بیندیم.

وی با تشرک از مدیران وزارت صمت و ایمیدرو برای انتخاب مهندس ملارحمان به عنوان مدیرعامل جدید این مجموعه گفت: مهندس ملارحمان آشنایی کاملی با مجموعه گل‌گهر دارد.

### نقش ویژه گل‌گهر در کاهش بیکاری منطقه ستودنی است

محمد محمودآبادی فرماندار سیرجان هم در این مراسم با بیان اینکه گل‌گهر همواره در مسئولیت‌های اجتماعی خوش درخشیده است، افزود: تغییر مدیریت‌ها سازنده است و می‌تواند سبب پویایی مجموعه‌ها شود؛ چراکه مدیران باید روزی پرچم را پس از تلاش در راستای اهداف به دست مدیر بعدی بدهنند.

فرماندار سیرجان گفت: گل‌گهر در رتبه‌های نخست رونق تولید در سال مzin به این شعار قرار دارد. در همین راستا شخص‌های اقتصادی در حوزه‌های مختلف از شرکت‌های واسطه گل‌گهر عملکرد مطلوبی از خود بجا گذاشته‌اند.

به گفته‌ی وی شرکت صنعتی و معدنی گل‌گهر در زمینه رونق تولید در جایگاه نخست شرکت‌ها قرار دارد؛ بنابراین کار مهندس ملارحمان کمی سخت خواهد بود.

است. پیشنهاد دادیم در هر عنصر یکی از دانشگاهها حضور یابند که دانشگاه کرمان نیز یکی از آنهاست. به نظرم گل گهر در بحث پژوهش فعال تر شد. طرح‌های توسعه‌ای تعریف شده با قوت و قدرت بیشتری به پیش برو و ما هم در مجلس و قانون گذاری حمایت‌های لازم را در این زمینه خواهیم داشت.

مهندس اسماعیلی خاطرنشان کرد: هم‌اکنون طرح انتقال ملی آب از خلیج فارس توسط گل گهر، چادرملو و شرکت ملی مس در حال انجام است. وی با ایان اینکه گل گهر را باید به عنوان یک مجموعه ملی و در نهایت بین‌المللی دید، گفت: بخش هوشمندسازی در بخش معدن کشور باید اتفاق بیفتد و انتظار داریم مدیرعامل گل گهر در این زمینه توجه ویژه داشته باشند. همچنین بحث تحقیق و توسعه و پژوهش‌های کاربردی هم باید در برنامه کار قرار بگیرد تا برای انجام کارهای پژوهشی پیشرفت داشته باشد. پیشنهاد می‌کنم مهندس ملارحمان به جد این امر پردازند.

### **مهندسان ملارحمان: اولویت گل گهر؛ اجرای طرح‌هایی است که از خروج ارز جلوگیری کند**

مهندسان جمشید ملارحمان مدیرعامل شرکت گل گهر نیز در جمع مدعوین حاضر در این مراسم گفت: استراتژی بخش معدن توسعه مقام معظم رهبری تبیین شده است و باید از معدن به عنوان سرمایه ملی باد کرد. وی در ادامه افزود: باید توسعه اکتشافات هدف‌گذاری شود تا پشتونهای برای فعالیت‌های معدنی باشند. یکی از اساسی‌ترین اهداف مادر مجموعه، تکمیل طرح‌های توسعه‌ای است؛ با توجه به شرایط موجود و تحریم‌ها مهندسی معکوس برای خلق ارزش و توسعه مجموعه در دستور کار خواهد بود. وی به مسئولیت‌های اجتماعی نیز اشاره داشت و گفت: توجه به مسئولیت‌های اجتماعی موضوعی علمی است و سلیقه‌ای نیست. قطعاً یکی از اهداف ما این است که یک ریال از منابع گل گهر به هدر نرود و در راستای توسعه و ایجاد ارزش افزوده مصرف شود.

مهندسان ملارحمان در ادامه گفت: اولویت ما توسعه و تولید است؛ تولید حداکثری در برنامه ماست و طرح‌های توسعه باید با سرعت اجرایی شود. اولویت ماجرا طرح‌هایی است که از خروج ارز جلوگیری و به توسعه اقتصادی کشور کمک کند. مدیرعامل گل گهر گفت: طرح‌های توسعه مادر بخش‌هایی با تاخیر روبرو بوده است؛ بنابراین ماباید این تاخیرها را به سرعت برطرف کنیم و با استقرار نظام صحیح کنترل پروره طبق زمان‌بندی طرح‌ها اجرایی کنیم. مهندسان ملارحمان تاکید کرد: اگر توان داخلی نبود؛ امروز گل گهر به اینجا نمی‌رسید. تمام توسعه‌هایی که در گل گهر رخداده؛ حاصل تلاش همکاران ماست که امیدوارم بتوانیم قدردان زحمات آنها باشیم. وی همچنین گفت: اکتشاف به صورت نامحدود پشتیبان توسعه پایدار بخش معدن محسوب می‌شود؛ مابین آن را دنبال خواهیم کرد.

مهندسان ملارحمان افزود: نگاه به توسعه و تولید در طرح‌های زیربنایی کشور باید مهمترین نگاه ما باشد. ما مهندسی معکوس برایان یک اولویت است تا خالق صنعت باشیم نه خریدار صنعت و بتوانیم روزی فروشده صنعت به دنیا بایشیم.

محدود است؛ باید برنامه‌ریزی درستی برای آن داشته باشیم. مهندسان ملارحمان در ادامه تاکید کرد: باید نگاه ویژه‌ای به سرمایه انسانی داشت و از معیشت و حقوق آنها دفاع شود که این از اهداف مهم و اولویت من است. تمام تلاشمن نگاه هوشمندانه به نظام مهندسی و ایجاد همدلی و صمیمیت بین همکاران است. گفتنی است شرکت گل گهر بازارش بازاری حدود ۳۴ هزار میلیارد تومان جزو ۹۷۲ شرکت بزرگ بورس تهران به شمار می‌رود. این شرکت اخیراً ثبت فروش ۱۰ میلیاردی در اردیبهشت ماه توانتست طی دو ماهه سال‌جاری فروش ۱۸۸۱ میلیاردی را به همراه بیاورد؛ به این معنی که روند فروش این شرکت همچنان صعودی است. شایان ذکر است گل گهر در گزارشی بسیار عالی توانتست در عملکرد ۱۲ ماهه سال ۹۷ به سود ۱۲۲ تومانی به ازای هر سهم دست یابد. سودی که به نسبت دوره مشابه سال قبل رشد قابل توجه ۱۰۸ درصدی داشته است. همچنین رشد ۷۹ درصدی سود عملیاتی و رشد ۲۳۰ درصدی درآمدهای مترقبه از عوامل اصلی پرواز سود گل گهر است.

داشته‌اند؛ گفت: اگر امروز توسعه و پیشرفت گل گهر زیاند خاص و عام است؛ بعد از لطف خداوند، به دلیل نقش نیروهای کارآمد و توانمند و همت مردم سیرجان بوده است. از مهندسان تقدیز از این مهندسی‌های بسیار اثراً گذارشان در توسعه و مخصوصاً در بخش مستویت‌های اجتماعی سپاسگزاریم.

وی تاکید کرد: مهندسان ملارحمان دارای توامندی‌های بسیاری در امر توسعه و بخش معدن است؛ البته وی نقش بسزایی در توسعه‌ها و پژوهش شرکت گل گهر داشته است. حسن پور تغییر مدیران را طبیعی دانست گفت: نباید از این تغییرات سوءاستفاده و برداشت اشتباه کرد. دوستان نباید حاشیه‌ساز شوند؛ چراکه این موضوع بخشی از مدیریت است. وی تاکید کرد: برای مردان بزرگ بنست وجود ندارد؛ یا راهی می‌یابند یا راهی می‌سازند. انشالله با کمک مهندسان ملارحمان تحریم‌ها را دور می‌زنیم و گل گهر از تحریم‌ها آسیب نخواهد دید.

### **مهندسان اسماعیلی: گل گهر با تشکیل کنسرسیون‌هایی**

#### **باید به سمت اکتشاف گام بردار**

مهندسان داریوش اسماعیلی رئیس سازمان نظام مهندسی معدن ایران نیز از دیگر سخنرانان این مراسم بود. وی گفت: گل گهر این پتانسیل را دارد تا به شرکتی مانند «ریوتینتو» تبدیل شود. این شرکت می‌تواند در اکتشافات پیشرو باشد. در همین راستا پنهانه معدنی بهرام گور با ذخیره ۲۰۰ میلیون تن به گل گهر واگذار شده است که می‌تواند برای تأمین مواد اولیه تولید این مجموعه افزایش داشد. وی در ادامه گفت: تمام طرح‌های گل گهر با نظر فنی مهندسان ملارحمان در ایمیدرو اجراء تأیید شده است؛ بنابراین وی با مجموعه گل گهر بیگانه نیست و خوشبختانه آشنایی خوبی با این مجموعه دارد که این یکی از نقاط قوت مدیرعامل جدید است. مهندسان اسماعیلی خاطرنشان کرد: در نقشه راه توسعه گل گهر، مهندسان جلالی‌آب آنچه ارزندادهای را در این مسیر داشته و مهندسان تقدیز از این مجموعه افزایش داشتند؛ فازهای توسعه‌ای را به خوبی پیش بردند. قطعاً مهندسان ملارحمان هم با کارنامه درخشناد و توانمندی بالایی که دارند، به سرعت پیشرفت طرح‌های توسعه خواهند افزود. رئیس نظام مهندسی معدن تصریح کرد: اوج فعالیت‌های مجموعه گل گهر طی ۱۰ تا ۱۲ سال آینده شده است.

مهندسان اسماعیلی اظهار داشت: وزیر صمت اعتقد عمیق و ویژه‌ای به بخش معدن برای توسعه و رشد اقتصادی دارد و مجموعه گل گهر و مس سرچشمۀ نیز از جمله شرکت‌های مؤثر در این بخش هستند. آنچه که در بخش معدن کشوف در حال انجام است و در سایر بخش‌ها وجود ندارد و امیدواریم در بخش‌های دیگر نیز اتفاق بیفتد؛ تدوین و ابلاغ نقشه راه معدن است.

وی توضیح داد: بدین منظور دبیرخانه تعامل دولت و مجلس تشکیل شد و با تلاش

و صرف یک هزار نفر ساعت وقت و حضور ۱۵ تشكیل معدنی نقشه راه معدن و صنایع

معدنی در شهریور ماه سال گذشته تدوین و سپس ابلاغ شد. کارگروه اجرایی این

نقشه راه هر دو هفته یکبار تشکیل می‌شود و سروسامان خوبی به بخش معدن و

صنایع معدنی خواهیم داد.

مهندسان اسماعیلی ادامه داد: در نقشه راه معدن به چند مورد تاکید شده است. یکی از آنها اکتشاف و توسعه آن است؛ چراکه در صورت عدم توجه به آن شاهد تعطیلی صنایع فولادی به دلیل نبود ماده معدنی خواهیم بود. اعتقاد مابر این است که بخش معدنی

باشد در این زمینه نرود کنند. در همین راستا شرکت‌های بزرگ نظیر گل گهر با تشکیل

کنسرسیون‌هایی باید به سمت اکتشاف گام بردارند. ظرفیت استخراج نیز باید به دو

برابر افزایش یابد و این دو میان موضوع مهم در نقشه راه است که گل گهر می‌تواند در

سطح ملی کارهای خوبی در این زمینه انجام دهد.

به گفته وی مطابق فرمایشات مقام معظم رهبری؛ بخش معدن می‌تواند جایگزین

نفت شود و در این زمینه هیچ شکی نیست.

وی تاکید کرد: شرکت بزرگی همچون گل گهر باید در زمینه زیرساخت‌ها نقش

ویژه‌ای داشته باشد و این موقع مازی این مجموعه عظیم معدنی است و گل گهر باید

به عنوان یک مجموعه ملی دیده شود.

وی اظهار داشت: در نقشه راه معدن می‌تواند اعنصر تعیین شد که یکی از آنها سنگ آهن

در مجمع عادی سالانه اعلام شد؛

## بازدهی ۱۲۰ درصدی میدکو برای سهامداران



۱۲۰ درصد رشد مواجه شد. ابراهیمی در مورد برنامه‌های تولید میدکو در سال جاری افروزد: این شرکت در سال ۹۸ در مجموع ۱/۵ میلیون تن استخراج مواد معدنی خواهد داشت که از این میزان ۸۲/۵ میلیون تن عملیات باطله‌برداری و ۱۱/۵ میلیون تن استخراج مواد معدنی خواهد بود. وی جمع محصولات تولیدی میدکو در سال ۹۸ ۷۱ را ۹۸ میلیون تن اعلام کرد و گفت: از این میزان ۱۴ میلیون تن قابل عرضه به بازار خواهد بود. علی‌اصغر پورمند مدیرعامل میدکو نیز در مجمع عمومی عادی سالانه در مورد درصد پیشرفت و بهره‌برداری از فولاد سیرجان گفت: این واحد به تولید رسیده و افتتاح نیز شده است. به گفته وی، برنامه تولید فولاد سیرجان طی سال‌های ۹۷-۹۸ طبق برنامه‌ریزی انجام شده و در حال اجراست. مدیرعامل میدکو میزان تولید فولاد سیرجان را ۴۰۰ هزار تن در سال اعلام کرد. وی در مورد میزان تولید فولاد زرند در سال جاری نیز افزود: برای سال‌های ۹۸ و ۹۷ تولیدی برای این شرکت در نظر نگرفتیم اما ۹۸ تولید آزمایشی خواهیم داشت.

پورمند در مورد تاثیر تحریم‌ها بر واحدهای تولیدی میدکو تصریح کرد: ما با مشکل مواجه نخواهیم شد، زیرا میدکو زاییده تحریم است. وی در مورد به ظرفیت رسیدن طرح‌های کنسانتره در سیرجان و فولاد زرند خاطرنشان کرد: در کشور وضعیت معادن زغالسنگ نامناسب است و به دلیل اینکه آماده‌سازی شده‌اند، تولید آنها کاهش پیدا کرده است. مدیرعامل میدکو تاکید کرد: برای اینکه معادن زغالسنگ را در اختیار داشته باشیم معادن طبس ۲ و ۳ و همچنین معدن خمرو در اختیار گرفتیم که هم‌اکنون در حال

مجمع عادی سالانه شرکت مادر تخصصی هدینگ توسعه معادن و صنایع معدنی خاورمیانه (میدکو) با حضور صاحبان بیش از ۹۰ سهام در هتل المپیک برگزار شد. به گزارش «دبی اقتصاد» در این مجمع علی‌رضا ابراهیمی مدیر برنامه‌ریزی، توسعه و تکنولوژی گزارشی در مورد عملکرد شرکت در سال ۹۷ ارائه داد.

به گفته وی در بخش تولید و گسترش معادن طی سال ۹۷ معادل ۶۱ میلیون و ۲۰۳ هزار و ۲۹۰ تن عملیات استخراج توسط شرکت‌های زیرمجموعه صورت گرفته که از این میزان ۵۶ میلیون تن به صورت باطله‌برداری و ۴ میلیون و ۹۰۵ هزار تن ماده معدنی استخراج شده است. ابراهیمی تصریح کرد: طی سال ۹۷ معادل ۴ میلیون و ۶۰۱ هزار و ۴۷۸ تن سنگ آهن خربیداری شده است. مدیر برنامه‌ریزی، توسعه و تکنولوژی میدکو خاطرنشان کرد: در مدت یاد شده در مجموع ۱۰ میلیون و ۹۹۳ هزار و ۸۰۴ تن محصولات فولادی تولید شده است که بخشی از آن برای خوارک کارخانه‌های میدکو استفاده و ۴ میلیون و ۶۰۰ هزار تن به بازار عرضه و ۵۷ هزار تن نیز صادرات شده است.

وی در مورد پیشرفت پروژه‌های میدکو افزود: بهترین اتفاق طی سال ۹۷ اتمام ۴ طرح مهم توسط این مجموعه بوده است که می‌توان به فولادسازی بردسیر، کاند شهر باک، توسعه فروسیلیس همدان و خردابیش مجدد سیرجان اشاره کرد که اتمام فولاد بردسیر تکمیل زنجیره تولید در این شرکت را به همراه داشته است. ابراهیمی خاطرنشان کرد: هم‌اکنون سیستم‌های اطلاعاتی میدکو در حال اجراس است و راهکار جامع اطلاعاتی آن طی سه فرآیند از جمله کسب و کار، تولید در حال اجراس است. وی در خصوص افتخارات شرکت در سال گذشته نیز افزود: طی سال ۹۷ میدکو موفق به دریافت تدبیس جایزه ملی تعالی سازمانی، دریافت جایزه مدیریت دانش در سطح جهانی در سازمان تجارت جهانی ژنو، صعود به رتبه ۴۴ در بین ۱۰۰ شرکت برتر ایران در سیستم IMI100 و همچنین اخذ نشان برتر جایزه بهره‌وری معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) شد.

مدیر برنامه‌ریزی، توسعه و تکنولوژی میدکو درباره فروش تلفیقی شرکت افزود: طی سال گذشته ۴۴۶۵ میلیارد تومان فروش تلفیقی صورت گرفت. همچنین مبلغ ۸۳۹ میلیارد تومان سود تلفیقی ۷۸۰ میلیارد تومان سود قابل تقسیم و ۲۷۰ ریال سود به ازای هر سهم در صورت‌های مالی میدکو شناسایی شد. به گفته وی، طی سال گذشته همچنین بازده سهم میدکو با

مشاور مدیر عامل میدکو تشریح کرد:

## سهم ۱۰ درصدی فولاد سازی میدکو در هدف چشم انداز ۱۴۰۴



هم حداقل ۲۵ میلیون تن فولاد محقق خواهد شد.

وی افزود: چنانچه ۱۵ میلیون تن از فولاد در داخل مصرف شود، می‌توان ۱۰ میلیون تن را صادر کرد. امسال نایاب‌زیر ۶ میلیون تن صادرات داشته باشیم، البته ایدام آن ۱۰ میلیون تن است، اما با توجه به مشکلات و چالش‌ها تلاش بر صادرات ۶ میلیون تن فولاد است. مشاور مدیر عامل میدکو بالشاره اینکه امسال رونق اقتصادی نام‌گذاری شده است، تصریح کرد: به کمک بورس کالا و با حذف اقتصاد دستوری، باید اجازه دهیم قیمت‌هادر بورس به صورت واقعی کشف شود؛ در این شرایط می‌توانیم شاهد رونق در تولید کشور باشیم و منابع مالی موجود در کشور به جای اینکه به حیب‌عدای رانت خوار سرازیر شود، طوری هدایت شود که نیاز کارخانه‌ها و احدهای تولیدی به نقدینگی رارفع کند؛ در این صورت توسعه سرمایه‌گذاری راه همراه خواهد داشت که در نتیجه آن بورس موثر محرک تولید و بروز رونق اقتصادی خواهد بود. سبحانی درباره صادرات محصولات این شرکت به بازارهای جهانی در سال جاری تأکید کرد: محصولات میدکو مناسب بازارهای بین‌المللی است وی درباره اقدامات شرکت میدکو در زمینه صادرات گفت: هدایت‌گردانی میدکو شرکت‌های متعددی دارد که یکی یکی وارد مدار تولید می‌شوند و هر کدام از آنها باید پخشی از محصولات خود را به منظور تأمین ارز صادر کند. سبحانی افزود: محصولات و احدهای تولیدی زیر مجموعه میدکو دارای جذابیت‌هایی برای بازار بین‌المللی است، از این رو برای اینکه همانگی و یکنواختی در کار اتفاق بیفتد تا شرکت‌هایی که محصولات مشابه دارند با یکدیگر رقابت نکنند، مقرر شد کل صادرات محصولات میدکو از طریق شرکت بازرگانی آفتاب در خشکان که یکی از شرکت‌های تابعه میدکو است انجام شود. به گفته‌ی وی، مس کات، لوله مسی، فروسیلیس، گندله، آهن اسفنجی و شمش از محصولات میدکو است که صادرات آنها همه‌ی از کانال این شرکت انجام می‌گیرد.

مشاور مدیر عامل میدکو درباره نقش در تکمیل زنجیره فولاد برای افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ عنوان کرد: ظرفیت فولاد سازی میدکو ۷/۴ میلیون تن فولاد است که نزدیک ۱۰ درصد هدف چشم‌انداز است. سبحانی با اشاره به طرح‌های توسعه‌ای میدکو تصریح کرد: یک میلیون تن فولاد برسیر و ۷/۱ میلیون تن فولاد زند و ۵/۱ میلیون تن فولاد برقیانی جزو طرح‌های توسعه‌ای میدکو است.

با این‌جای انجام شده‌سوی انجمن تولیدکنندگان فولاد بارگاهی از دست‌تگاه‌های ذی صلاح، برخی از محدودیت‌های داخلی برای صادرات فولاد مترقب شده و پیش‌بینی می‌شود صادرات شرکت‌های فولادی در سال جاری افزایش یابد. به گزارش دنیای اقتصاد بهرام سبحانی مشاور مدیر عامل میدکو درباره کاهش ۲۵ درصدی صادرات ۹ فولاد ساز بزرگ کشور در سال گذشته گفت: محدودیت‌های بیرونی اثر کمتری بر کاهش صادرات داشته‌اند و بیشتر قوانین و محدودیت‌های داخلی بر این موضوع اثرگذار بوده است.

به گفته‌ی وی، برای کاهش یا رفع محدودیت‌های داخلی در زمینه صادرات، در مذاکرات انجمن فولاد با وزارت صنعت، معدن و تجارت تصمیمات خوبی گرفته شد. هم‌اکنون کشور در وضعیتی است که کل نظام و کشور باید صادرکننده را تشویق کنند و مانع سر راه صادرکننده قرار ندهند تا نیاز ارزی کشور تامین شود.

مشاور مدیر عامل میدکو با اشاره به اینکه قیمت‌گذاری گمرک یکی از محدودیت‌های داخلی در زمینه صادرات بود، افزود: باید بیشتر از ارزی که صادرکننده به دست می‌آورد تعهد بازگشت ارز را بر عهده می‌گرفت. این موضوع در واقع هم برای صادرکننده مشکل ایجاد می‌کند و هم برای کشور گمک و وزارت خانه می‌آورد. سبحانی تصریح کرد: در جلساتی که با گمرک و وزارت خانه صور گرفت، مقر شد بر اساس قیمت‌گذاری گمرک صادر می‌کند، قیمت‌گذاری انجام دهنده و انجمن فولاد آن را تایید کند. وی افزود: یکی دیگر از مشکلات و محدودیت‌های داخلی برای صادرکنندگان در بورس کالا بود که در صورت وجود محصول تولیدکنندگان در بورس مازاد ارزی داشت. این در حالی است که مازاد تولید، اجازه صادرات پیدا می‌کرد. این در پایان بر اساس بخششانه، آنهایی که زیر یک میلیون دلار صادرات دارند ارزشان برای خودشان است و در نتیجه این موضوع باعث می‌شد که ارز بازگردانده نشود، در نتیجه تصمیم بر این شد که فقط خود تولیدکننده اجازه صادرات داشته باشد و این موضوع به ما ممکن کرد تا کمیود کاذب هم در کشور بر طرف شود.

مشاور مدیر عامل میدکو با اینکه امکانات موجود از جمله سنگ آهن، انرژی و نیروی کار ارزان، تولید فولاد را با مزیت همراه کرد، گفت: اگر در داخل کشور با برخوردهای سلیقه‌ای و شخصی مانع ایجاد نکنند، مشکلی در صادرات تخواهیم داشت. سبحانی ادامه داد: هم‌اکنون بر اساس آمار موجود در وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرفیت تولید فولاد ۳۵ میلیون تن است و در تولید امسال

آمده‌سازی هستند. به گفته‌ی وی به لحاظ تامین زغالسنگ مشکل ما بر طرف خواهد شد و از آنجا که طرح‌های کكسازی ما نیز با معادن زغالسنگ در ارتباط هستند با راه‌اندازی این معادن واحد کكسازی نیز راه‌اندازی خواهد شد.

پورمند در مورد پروژه‌های جدید میدکو افزود: طرح‌های جدید در دست تعریف داریم که کارهای مقدماتی انجام شده و طی چند روز آینده کارهای عملیاتی خاکی آن آغاز خواهد شد. مجید قاسمی رییس هیات مدیره میدکو نیز در این مراسم با بیان اینکه در این مجموعه هم‌اکنون ۵ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری صورت گرفته، گفت: به نرخ کنونی دلار این میزان سرمایه‌گذاری معادل ۴۵ هزار میلیارد تومان است که در کنار سرمایه‌گذاری ریالی به میزان ۱۲ هزار میلیارد تومان، مجموع سرمایه‌گذاری که توسط سهامداران میدکو انجام شده به ۶۰ هزار میلیارد تومان می‌رسد و باید در یک کتاب اسامی سهامداران را با افتخار ثبت کرد که این گونه کار بزرگ ملی را انجام داده‌اند. وی در مورد نحوه بدھی‌های ارزی میدکو افزود: در آمد میدکو رشد می‌کند و پیش‌بینی می‌شود که برای سال‌های ۹۸ و ۹۹ نیز شرایط بهتری داشته باشیم.

قاسمی تصریح کرد: به نسبتی که نرخ ارز تعییر می‌کند از توانمندی دارایی بر خودار خواهیم بود، زیرا از امسال میدکو صادرات خواهد داشت و بخشی از اقساط با صادرات پرداخت خواهد شد. به گفته‌ی وی، تاثیر رسیک نوسانات ارزی در شرکت میدکو کمتر خواهد شد از این رو نگاه سهامداران باید به افزایش سرمایه باشد تا رقم سود تقسیمی شرکت، تا بتوان توان بینایی شرکت را افزایش داد. بر اساس این گزارش در پایان مجمع عمومی عادی سالانه صاحبان سهام میدکو صورت‌های مالی شرکت و صورت‌های تلفیقی آن با رای اکثریت سهامداران تصویب شد. در این مجمع همچنین بر اساس رعایت ضوابط به ازای هر سهم ۲۴۲ ریال سود تقسیم شد. همچنین موسسه ایران مشهود به عنوان حسابرس مستقل و «رانمید» به عنوان بازارس علی‌البدل انتخاب و حق حضور اعضای غیر موظف ۱۰۰۰۰۰ تومان تعیین شد که هر دو هفته یکبار جلسات هیأت مدیره میدکو است.

با هدف مواجهه با رکود و بحران ارائه شد؛

## توصیه مک کنزی به بنگاه‌های صنعتی



دنیای خارج با اقتصاد داخلی را برقرار می‌سازد، دارای اهمیت زیادی است و نوسانات این نرخ می‌تواند تمامی فعالیت‌های اقتصاد داخلی را تحت تاثیر قرار دهد. جهش ارزی، در اقتصاد ایران که به شدت به واردات وابسته شده، باعث شده است تا فرآیند تولید در داخل هم به لحاظ تامین مواد اولیه و ماشین آلات مورد نیاز خطوط تولید و هم به لحاظ بی ثباتی ایجاد شده در بازار و نبود اطمینان در آینده و همچنین سایر موارد مرتبط به شدت تحت تاثیر قرار گیرد. از سوی دیگر، صدور بخشنامه‌های متعدد در سال گذشته، بسیاری از دست اندازهایی را که تا پیش از این وجود نداشت بر سر راه تولیدکنندگان و صاحبان صنایع قرار داد. این بخشنامه‌های خلق الساعه جذب سرمایه‌ها را سخت و افق دید فعالان اقتصادی را برای سرمایه‌گذاری تیره و تار کرده است. موسسه مشاوره مدیریتی مک کنزی در آوریل ۲۰۱۹ گفت‌وگویی با یکی از شرکای خود «اسون اسمیت» درخصوص امکان بروز رکود در آینده و نحوه آماده شدن بنگاه‌ها برای رویارویی با آن از طریق پادکستی منتشر کرده است. در ادامه برخی از نکات استخراج شده از این گفت‌وگو ارائه شده است.

### توصیه به بنگاه‌ها

احتمال بروز رکود در اقتصاد جهانی با توجه به تجربه سیاست‌های پولی جدید و تغییرات ایجاد شده در نرخ بهره از این لحاظ که حباب بعدی در کجا اتفاق خواهد افتاد؛ در بازار مسکن یا در بازار تکنولوژی، نیاز به بررسی بیشتری دارد، ولی آنچه مشخص است این که به دلیل طیف بالای اثرگذاری رکود بعدی بر سطوح بیشتری از بخش‌ها، تفاوت آن با رکوهای قبلی پرنگ خواهد بود. بخش مالی جزو لاینفک تاثیرپذیر از بحران آتی است، بازار اوراق به ویژه در منطقه آسیا هم از بروز بحران متاثر خواهد شد. اثرپذیری تورم و نرخ بهره هم در برخی مناطق شروع شده است. به هر حال بحران با رکود بعدی جهانی، تصویری کاملاً متفاوت خواهد داشت. اما توصیه‌های مهم به بنگاه‌ها برای آماده شدن قبل از بروز رکود یا در حین و بعد از آن چیست؟

**توصیه نخست:** پاسخ ساده این است که هرقدر امروز، یک بنگاه سالم‌تر باشد، فردا، فصل بعد و دوره‌های بعد در شرایط بروز رکود، تاب آورتر و

مواجهه بنگاه‌ها با شرایط رکود یا بحران چگونه باید باشد؟ موسسه مک کنزی برای این مواجهه ۹ توصیه ارائه کرده است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که یافتن شرایط توازن و روش‌هایی که زمان بازخورد مناسب داشته باشند، در زمان رکود اهمیت ویژه‌ای دارد و بنگاه‌های سالم‌تر در شرایط بروز رکود، تاب آورتر و مقاوم‌تر خواهند بود. رویکرد بنگاه‌های مقاوم در زمینه کاهش هزینه، ارتقای بهره‌وری و پشتیبانی از نیروی کار به گونه‌ای است که همچنان حاشیه سودی را هرچند کم برای بنگاه خود حفظ خواهد کرد.

ارزیابی‌ها نشان می‌دهد رشد اقتصادی ۹ ماه ابتدای سال گذشته تحت تاثیر عقبگرد تولیدات نفتی و صنعتی منفی شده است. به گواه آمارها یک پنجم از میزان تولیدات صنعتی اقتصاد ایران در پاییز ۹۶، در پاییز ۹۷ ناپدید و دیگر وجود نداشته است. تحلیلگران براین باورند که شرایط ناپایدار اقتصاد در سال ۹۷ باعث شده بنگاه‌های تولیدی در شرایط رکود و بحران قرار گیرند و تبراز تولیدشان کاهش یابد. اما بنگاه‌ها در شرایط بروز رکود یا بحران باید چه مسیری را طی کنند تا تاب آورتر و مقاوم‌پذیر شوند؟

موسسه مطالعاتی معتبر مک کنزی در گزارشی نحوه رویارویی بنگاه‌ها با شرایط رکود یا بحران را در اقتصاد تشریح کرده است. بر اساس این گزارش بنگاه‌هایی که امروز سالم‌تر هستند در شرایط بروز رکود مقاوم‌تر خواهند بود زیرا رویکرد بنگاه‌های مقاوم در زمینه «کاهش هزینه‌ها»، «ارتقای بهره‌وری» و «پشتیبانی از نیروی کار» به گونه‌ای است که همچنان حاشیه سودی را هر چند کمتر برای بنگاه خود حفظ خواهد کرد. در گزارش پیش رو که از سوی معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران منتشر شده، تکنیک‌های رویارویی بنگاه‌ها با شرایط بحرانی در قالب ۹ توصیه ارائه شده است.

فضای اقتصادی حاکم بر بازارهای مختلف کشور طی دو سال گذشته با التهاب‌های زیادی مواجه بوده است. در میان عوامل مختلفی که تولید داخلی را در سال گذشته با مشکل مواجه کرده، به نظر می‌رسد تاثیر بحران ایجاد شده در بازار ارز و صدور سیاست‌های آنی و لحظه‌ای تجاری از اهمیت بسزایی برخوردار باشد. نرخ ارز به عنوان منغيری که ارتباط بین

می‌شوند، در این شرایط می‌توان با اتخاذ رویکرد کنش گرایانه، دارایی‌ها یا نیروی کار متخصص را از سمت بنگاه‌های مذکور به سمت بنگاه خود جذب کرد.

**توصیه ششم:** گزینه ادغام و تملیک، در زمان بحران و رکود، برای سرمایه گذارانی که مدت‌های طولانی باید منتظر باشند تا سرمایه لازم را برای توسعه فعالیت خود کسب کنند، شاید به دلیل در دسترس بودن آن و نه الزاماً ارزان بودن، انتخاب خوبی باشد زیرا چه بسا بنگاه‌هایی که خرید خود را در هر شرایطی چه گران و چه ارزان باشد، انجام می‌دهند، عملکرد صحیح‌تری از حیث ایجاد یک رویه پیوسته دارند.

**توصیه هفتم:** تخریب دیجیتالی، مدت‌هast شروع شده و بندگان و بازندگان آن هم مشخص هستند. به نظر می‌رسد در زمان بروز بحران یا رکود، شکاف بین دو گروه بیشتر خواهد شد. برخی حوزه‌ها که به تقاضای عمومی حساسیت بیشتری دارند مانند خرده فروشی از جانب فعالان آنلاین این گروه فعالیت، تحت فشار هستند.

تبديل وضعیت به سوی فعالیت آنلاین، ممکن است در ابتدا باعث جهش درآمد شود. در مورد فعالیت‌هایی که در معرض فشار از سمت رقباً آنلاینی هستند، کاهش تقاضاً می‌تواند شدت بیشتری گرفته و افت بیشتری برای آنلاینی‌ها به دنبال داشته باشد. فرست برای سرمایه گذاری در زمینه فعالیت‌های آنلاینی وجود دارد. آینده شامل فعالیت‌های دیجیتالی و آنلاین است و در شرایط بحران و رکود، شکاف بین سوداواری کسب و کارهای آنلاینی و غیرآنلاینی افزایش می‌پابد.

**توصیه هشتم:** بنگاه‌های موفق، هوشیار و مراقب شرایط هستند. آنها سازمان‌هایشان را در برابر تغییرات حساس کرده‌اند و همیشه سناریوهای مختلفی برای واکنش و پاسخ دهی به شرایط بحران یا رکود دارند. آنها از این طریق هم آگاهی خود را نسبت به شرایط ارتقا داده و هم آمادگی برای مقابله با آن دارند. بنگاه‌ها باید کتاب بازی داشته باشند برای اینکه در زمان بروز رکود، چه باید بکنند به همراه سناریوهای گوناگون که ممکن است چگونه این اتفاق بیفتد.

**توصیه نهم:** در شرایط بحران یا رکود و هنگامی که شرایط بفرنج و پیچیده است، مهم‌ترین توصیه به بنگاه‌ها این است که سعی کنید کالایبراسیون خود را حفظ کنید. بررسی‌ها نشان می‌دهد که هیچ رکودی وجود ندارد که عمری بیش از یک تا دوسال داشته باشد و در هر صورت هر رکودی، پایان می‌پابد. در نتیجه باید منتظر زمان خوب باشیم. در زمان بحران و رکود باید دانما به فکر کاهش هزینه و انجام یکسری اقدامات بود. نباید فراموش کرد اقداماتی که در زمان رکود در رابطه با آینده، انجام می‌شود، به اندازه اقداماتی که برای مقابله با آن صورت می‌گیرد، مهم هستند.

کالایبراسیون بنگاه با اوضاع رکود یا بحران، بسیار دشوار است. معمولاً سوداچشیهای بنگاه‌ها زیاد نیست، در نتیجه در حین رکود، ممکن است تصویر درآمدی بنگاه، به سرعت تغییر وضعیت داده و ناخوشایند شود. پاسخ دادن مناسب در این شرایط مهم است. یافتن شرایط توازن و روش‌هایی که زمان بازخورد مناسب داشته باشند، در زمان رکود اهمیت ویژه‌ای دارد. برای هر اقتصادی، بروز رکود اتفاقی بزرگ، بد و زشت است. اما باید به فکر آینده هم بود که می‌تواند تصویر بهتری داشته باشد.



مقام پذیرتر خواهد بود. بنگاه‌های با سطح هزینه کمتر ضربه گیر بیشتری برای مقابله با رکود دارند. اگر ترازنامه این بنگاه‌ها کمتر اهرم شده باشد، در این صورت آنها ظرفیت بیشتری برای گردش امور و رفع مسائل جاری و ظرفیت بالاتری برای سرمایه گذاری دارند. بررسی زمینه‌های سرمایه گذاری در زمان پسابحران یا پسارکود هم موضوع مهمی است. یافتن این موارد می‌تواند امکان هدایت نیروهای کارآمد و شتاب دهی به رشد را تسهیل کند.

**توصیه دوم:** بررسی‌ها نشان می‌دهد که در زمان بروز بحران، برخی از بنگاه‌ها کمتر دچار پیامدهای منفی رکود شده یا در حین بهبود به سرعت امکان توسعه دارند. در بررسی پروفایل درآمدی این بنگاه‌ها و مقایسه آن با بنگاه‌های آسیب‌پذیر، تفاوت زیادی وجود ندارد و تفاوت اصلی این دو گروه بنگاه در سود حاشیه‌ای دو گروه در زمان رکود است. سود بنگاه‌های مقاوم در زمان رکود هم رشد می‌کند البته با ترجیح کمتر، دلیل این اتفاق وجود رویکرد پیشگیرانه کاهش هزینه در این بنگاه‌هاست. در حالی که در بنگاه‌های غیر مقاوم، معمولاً این موضوع به بعد از بحران‌ها موكول می‌شود. بنگاه‌های مقاوم، روی نسبت اهرمی، زیاد کار می‌کنند به ویژه از طریق کاهش سرمایه گذاری. این اقدامات باعث می‌شود آنها در موقعیت بهتر نقدی قرار داشته باشند.

**توصیه سوم:** همراه با کاهش هزینه، باید به موضوع بهبود بهره وری هم توجه کرد. همواره و در همه شرایط (به ویژه در زمان بروز رکود یا بحران)، ارتقای بهره وری از الزامات بهبود هر کسب و کاری است. همچنین می‌توان برخی تصمیمات سرمایه گذاری جدید را با توجه به عدم قطعیت موجود به تعویق اندخت و در زمان مناسب، مجدداً سرمایه گذاری جدید را با سرعت بالا شتاب داد.

**توصیه چهارم:** در شرایط بحران و رکود نحوه پشتیبانی از نیروی کار هم مطرح است. آنچه در این شرایط مشخص است اینکه بنگاه‌ها امکان جبران همه هزینه‌ها را ندارند و لازم است با مشارکت بخش عمومی، راه حل مناسبی مثلاً به این صورت که نیمی از هزینه‌های مازاد نیروی کار توسط دولت و نیمی دیگر توسط بنگاه، پرداخت شود، انتخاب کرد. اکنون در دوره میلیون فریدمن نیستیم که در زمانی که تقاضاً وجود ندارد، شما نیروی کار را اخراج کنید و منتظر باشید تا خود بازار، مسائل شاغلان بیکار شده را رفع کند. بسیاری از تنیش‌های فعلی در صحنه سیاسی، به دلیل عدم توجه دقیق به این موارد و عدم توجه نهادهای دولتی و کسب و کارها به وظایف شان در مقابل جامعه شکل می‌گیرد. بسیاری از بنگاه‌ها هستند که در حال تربیت و آموزش نیروی کار فعلی خود متناسب با نیازها و مشاغل جدید آینده هستند.

**توصیه پنجم:** برخی در زمان بروز رکود یا بحران عنوان می‌کنند «جازه ندهید تا یک بحران خوب، ضایع و تلف شود». در این خصوص نمونه‌های گوناگونی در رابطه با عملکرد برخی بنگاه‌ها وجود دارد. بهترین نمونه کسانی هستند که در زمان بروز بحران در زمینه‌هایی که همچنان تقاضاً برای آنها وجود دارد و در حال گسترش است، سرمایه گذاری می‌کنند مانند فناوری‌های جدید انرژی، تکنولوژی‌های جدید در زمینه صنعت ساخت و تکنولوژی نیمه هادی‌های جدید. موضوع دیگر، نحوه بهره برداری از فرسته‌های از صحنه بازار خارج. در زمان بحران یا رکود، برخی بنگاه‌ها از صحنه بازار خارج

## معاونت طرح و برنامه وزارت صمت در گزارشی ارائه کرد پیشنهاد پرای فل های کسب و کار



رویکرد تسهیل امور به سمت مداخلات هوشمند و کارآمد تقلیل یابد. همچنین توان دستگاههای خدماترسان به سمت تامین زیرساختها و رفع مشکلات اقتصادی با سرعت و دقت لازم متوجه شود.

### ۱۰ راهکار

اما در این گزارش یکی از مسیرهای تحقق بهبود فضای کسب و کار مورد ارزیابی قرار گرفته و بر این نکته تاکید شده است که اگر این راهکارها در اولویت برنامه‌ریزی و اقدامات اجرایی کشور قرار نگیرد، وضعیت بهبود توسعه اقتصادی، گسترش سرمایه‌گذاری، حل مشکلات معیشتی و اشتغال در کشور و سایر عضلات ساختاری دچار وقفه خواهد شد و تحقق اهداف چشم‌انداز دور از دسترس خواهد بود. در این گزارش بر این نکته تاکید شده است که بهبود فضای کسب و کار زمانی محقق می‌شود که مداخلات دولت در مدیریت فعالیت‌های اقتصادی از قالب دستوری و متنکی به ارائه مجوزهای دست و پاگیر دور شده و با رویکرد تسهیل امور به سمت مداخلات هوشمند و کارآمد تقلیل یابد. همچنین توان دستگاههای خدماترسان به سمت تامین زیرساختها و رفع مشکلات اقتصادی با سرعت و دقت لازم متوجه شود.

یکی از راهکارهایی که در این گزارش مورد توجه قرار گرفت به اولویت قرار گرفتن موضوع بهبود کسب و کار به عنوان اصلی ترین محور تصمیمات شورای اقتصاد یا تشکیل یک شورا و نهاد در سطح ملی و با مدیریت معاون اول رییس‌جمهوری در جهت هماهنگی در این موضوع بازمی‌گردد. دو مین راهکاری که می‌تواند شرایط را برای بهبود فضای کسب و کار ایجاد کند به پیگیری مسائل بهبود کسب و کار در شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا مربوط می‌شود. بازنگری در فرآیند تصویب قوانین و مقررات در سطح مجلس مبتنی بر ملاحظات بهبود کسب و کار از دیگر راهکارهایی است که برای بهبود فضای کسب و کار بر آن تاکید شده است. اما چهارمین راهکار به در نظر گرفتن سقف زمانی برای قوانین جاری کشور به غیر از قوانین اصلی و مادر و حذف قوانین جاری قبلی در راستای تتفییق قوانین و مقررات و

روند کند رشد اقتصادی و سرمایه‌گذاری طی سال‌های اخیر ضرورت توجه بیش از پیش نسبت به مقوله تولید را نمایان ساخته است؛ به گونه‌ای که لزوم برنامه‌ریزی برای جلوگیری از رکود، به کارگیری ظرفیت‌های خالی و گسترش ظرفیت‌های جدید برای عبور از رکود بخش تولید دو چندان مورد توجه قرار گرفته است و این امر موجب شد تا معاونت طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت ۱۰ پیشنهاد برای بهبود کسب و کار ارائه کند تا با بهبود این فضا شاهد فراهم شدن شرایط برای رونق تولید در کشور باشیم.

به اعتقاد فعالان اقتصادی، یکی از موضوعات کلیدی برای ترغیب سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی جهت افزایش تولید به بهبود فضای کسب و کار بازمی‌گردد. بدان دلیل که فضای کسب و کار یکی از مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده وضعیت اقتصادی و جذب سرمایه و تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران محسوب می‌شود. در واقع بهبود فضای کسب و کار یکی از پیش‌نیازهای کلیدی و اساسی در تحقق اهداف سال رونق تولید است و ضروری است که این موضوع مورد توجه و پژوهش در سیاست‌گذاری کلان کشور قرار گیرد. رتبه شاخص سهوالت کسب و کار ایران در سال ۲۰۱۷ با ۴ رتبه کاهش نسبت به سال قبل، ۱۲۴ و در سال ۲۰۱۸ نیز با ۴ رتبه نزول نسبت به سال ۲۰۱۷ (میلادی)، ۱۲۸ در بین ۱۹۰ کشور بود. همچنین کشور در میان ۲۳ کشور منطقه مورد اشاره سند چشم‌انداز حائز رتبه هجدیدم شده است که بازگوکننده جایگاه مناسب کشور از این حیث در سطح بین‌المللی و منطقه‌ای نیست. در میان کشورهای منطقه، کشورهای گرجستان، امارات متحده عربی و قزاقستان، حائز بهترین شرایط هستند. با توجه به جایگاه نامناسب فضای کسب و کار در کشور این مقوله از اهمیت دوچندانی برخوردار می‌شود. بر اساس این گزارش، بهبود فضای کسب و کار زمانی محقق می‌شود که مداخلات دولت در مدیریت فعالیت‌های اقتصادی از قالب دستوری و متنکی به ارائه مجوزهای دست‌وپاگیر دور شده و با

شاهد، تقویت تلاش‌های صورت گرفته در مسیر بهبود رتبه در این شاخص باشد.

ارزیابی‌ها نشان‌دهنده آن است که دستگاه‌ها درخصوص زیرشاخص‌های محیط کسب و کار، در کنار دستگاه‌های مختلف در دولت، سازمان‌های دیگری در قوه قضاییه از جمله سازمان ثبت اسناد و املاک و همچنین عملکرد قوه مقننه و ساز و کار تدوین قوانین در مجلس شورای اسلامی نقش مهمی دارند و در این راستا ضرورت ایجاد هماهنگی میان سطوح مختلف تصمیم‌گیری و اجرایی در بهبود شاخص کسب و کار مورد تأکید است.

### وضعیت فضای کسب و کار

بر اساس این گزارش در سال ۲۰۱۸ ۲۰ زیرشاخص‌های تجارت فرامرزی، ورشکستگی و انحلال واحدها و پرداخت مالیات به ترتیب با ۴۵، ۴۶ و ۴۷ پله صعود، تأثیر مثبتی بر جایگاه ایران در شاخص داشته است. ارتقای سامانه پنجه واحد تجارت فرامرزی از طریق کاهش مولفه‌های زمان و هزینه صادرات و واردات، سبب تسهیل انجام تجارت در ایران شده است. پذیرش اصلاحات درخصوص این نمایگر توسط بانک جهانی باعث شده که این نمایگر با بهبود امتیاز از ۴۶/۱۱ به ۶۶/۲۰ و ارتقای رتبه از ۱۲۶ به ۱۲۱ مواجه شود.

از سوی دیگر کاهش زمان موردنیاز فرآیند ورشکستگی از ۴/۵ به ۱/۵ سال و افزایش نرخ بازستانی (نرخ احیا و تجدید بنگاه اقتصادی) از ۴/۱۵ به ۳/۷ سنت در ایران، موجب افزایش امتیاز کشور از ۲۳/۹۳ به ۳/۵۷ و ارتقای رتبه آن از ۱۶۰ به ۱۳۱ شد. به علاوه پذیرش اصلاحات آنلاین کردن پرداخت سهم تامین اجتماعی، درخواست استرداد مالیات ارزش افزوده و اظهارنامه اصلاحی مالیات بر درآمد شرکت‌ها، سبب کاهش مولفه مدت زمان صرف شده برای پرداخت مالیات از ۳/۴۴ به ۲/۱۶ ساعت و افزایش امتیاز نمایگر از ۵/۷ به ۵/۶ شده و ارتقای رتبه آن از ۱۵۰ به ۱۴۹ را به دنبال داشته است. در مقابل زیرشاخص‌های رامانداری کسب و کار (پله نزول) بیشترین اثر منفی را بر رتبه مجوزهای ساخت و ساز (۶۱ پله نزول) بیشترین اثر منفی را بر رتبه این شاخص داشتند. در گزارش اخیر بانک جهانی، امتیاز سهولت شروع کسب و کار ایران از ۵/۵ به ۸/۷۹ کاهش یافته و رتبه ایران در این نمایگر سقوط ۷۶ پله‌ای را تجربه کرده است. در این گزارش رکورد افزایش مدت زمان در نمایگر شروع کسب و کار ایران، با ثبت عدد افزایش ۵/۷ روز، زده شد و تعداد مراحل شروع کسب و کار نیز از ۸/۵ به ۱۰/۵ مرحله افزایش یافت. همچنین اخذ مجوزهای ساخت ایران با کاهش امتیاز از ۷/۸ به ۶/۱۱ و تنزل ۶۱ پله‌ای رتبه رو به رو شده است. اضافه شدن مرحله اخذ مجوز ایمنی از آتش‌سوزی، مولفه مدت زمان اخذ مجوزهای ساخت ایران را به مدت ۳۱ روز افزایش داده و مولفه هزینه نیز از ۲ دلار به ۶ دلار (بیش از ۳ برابر) افزایش یافته است. براساس آخرین رتبه‌بندی صورت گرفته، بهترین عملکرد ایران مربوط به شاخص «دریافت مجوزهای ساخت» و بدترین عملکرد نیز مربوط به شاخص «حمایت از سرمایه‌گذاران خرد» است. □

کاهش مقررات مرتبط با فعالیت‌های اقتصادی مربوط می‌شود. بازنگری و تنقیح قوانین مرتبط با فعالیت‌های اقتصادی و کسب و کار و عملیاتی و اجرایی سازی الگوی ملی ایجاد پنجره‌های صدور مجوزهای کسب و کار در راستای تسريع و تسهیل در فرآیندهای صدور مجوزهای کسب و کار از دیگر راهکارهایی است که براساس این گزارش می‌توان شرایط را برای بهبود فضای کسب به واسطه آنها فراهم کرد. هفتمنی راهکار پیشنهادی در این گزارش حذف مجوزهای غیرضرور و تغییر رویکرد مدیریت فعالیت‌های اقتصادی از اخذ مجوز در مرحله خاص به سمت مدیریت هوشمند و فرآیندی در نظر گرفته شده است. اما براساس ارزیابی‌های صورت گرفته یکی دیگر از رویکردها به تغییر رویکرد از مدیریت دستوری اقتصادی به سمت آزادسازی تدریجی بازارهای اساسی و تقلیل مداخلات ناکارآمد دولت در عملکرد بازارها که به نامتعادل ساختن آنها می‌انجامد، مرتبط است و باید در این خصوص گام برداشت.

یکی دیگر از مواردی که در این گزارش از آن به عنوان راهکار یاد شده است به حداقل رساندن سیاست‌های قیمت‌گذاری و تقویت نظارت بر اصالت و کیفیت عرضه کالا و ارائه خدمات در بازار با استفاده از نهادهای تخصصی و مدنی مربوط می‌شود. راهکاری که همواره از آن به عنوان یکی از موانع اصلی برای بهبود فضای کسب و کار یاد شده بود. اما دهمین راهکار پیشنهادی به مدیریت بی‌ثباتی سیاست‌ها و مقررات تنظیمی و عدم تعادل‌های ایجادشده در بازارهای اساسی نظیر بازار ارز، بازار پول، بازار کالا و ضرورت پیگیری ثبات بخشی در اقتصاد ملی (تدوین و اجرای برنامه ثبات اقتصاد ملی) بازمی‌گردد که در این گزارش مورد تأکید قرار گرفته است.

### ایجاد نظام هماهنگ‌کننده ملی

علاوه بر راهکارهای پیشنهادی برای بهبود فضای کسب و کار این نکته نیز در این گزارش مورد توجه قرار گرفته است که کاهش رتبه کشور در این شاخص به رغم افزایش اندک در امتیاز کسب شده سال گذشته، نشان از رقبات تنگاتنگ جهانی در بهبود وضعیت کسب و کار دارد. به رغم تلاش‌هایی که در سطح دولت، مجلس و توجهات بیشتری که در درخصوص ارتقای شاخص کسب و کار و توجهات بیشتری که در گفتار و ادبیات مسوولان نسب به این شاخص صورت گرفته، اما این وضعیت نشان می‌دهد که تحول ساختاری مدنظر درخصوص بهبود این شاخص رخ نداده و نیاز است که تغییر رویکرد جدی در سطح مختلف در این خصوص مورد توجه قرار گیرد. در این راستا ضروری است که نگاه‌های بخشی و دستگاهی میان دستگاه‌های اجرایی و خدمات رسان در سطح دولت، قوه مقننه، دستگاه‌های انتظامی و... کنار گذاشته شود و همراهی و به اشتراک گذاشتن اطلاعات و ارائه خدمات در قالب پنجه واحد با جدیت بیشتری دنبال شود. به علاوه ایجاد یک نظام هماهنگ‌کننده ملی در سطح دستگاه‌های اجرایی و حتی فرآقوهای، مورد نیاز است تا همراهی و همراستایی مناسب میان سازمان‌های ذی‌ربط در جهت بهبود کسب و کار پیگیری شود تا کشور

دکتر سعد محمدی مدیر عامل جدید شرکت ملی صنایع مس ایران عنوان کرد:

# هوشمندسازی سیستم مالی و ایجاد شرایط جدید سرمایه‌گذاری در شرکت مس

غريب پور: فروش يك ميليارد دلاري «مس» هدف گذاري شود



رئیس هیات عامل ایمیدرو با بیان اینکه شرکت مس در اقتصاد کشور از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، تصریح کرد: به دنبال بازنیستگی اسدی راد، انتخاب مدیری متخصص، آگاه و عالم در اولویت قرار داشت که خوشبختانه مدیر عامل جدید شرکت مس دارای این ویژگی‌ها و سوابق درخشان وی در حوزه معدن و صنایع معدنی گواه این مدعاست.

## توانایی و انگیزه بالای دکتر سعد محمدی

وی با تاکید بر اینکه توانایی و انگیزه بالای مدیر عامل جدید این مجموعه، دستیابی به اهداف را سرعت خواهد بخشید عنوان کرد: امیدواریم مدیریت جدید شرکت مس با همفکری ذینفعان و استفاده از ظرفیت‌های موجود، برگ زرین دیگری در عرصه خدمت به کشور به ثبت برساند. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با اعلام اینکه نیروی انسانی نجیب و سخت کوش، جزو سرمایه‌های شرکت ملی مس به شمار می‌رود، افزود: بزرگترین سرمایه شرکت، نیروی انسانی آن است و به طور حتم این مزیت، دستیابی به اهداف را ممکن خواهد کرد.

## توسعه زیرساخت و کمک رسانی به سیل زدگان

وی با اشاره به اقدامات موثر شرکت مس طی ماههای گذشته گفت: توسعه زیرساخت‌ها و کمک رسانی به هم وطنان سیل زده از جمله اقدامات موثر و مثال زدنی این مجموعه طی ماههای گذشته بوده است.

## هوشمندسازی سیستم مالی و ایجاد شرایط جدید سرمایه‌گذاری:

### اولویت‌های شرکت مس

اردشیر سعد محمدی اولویت‌های جدید شرکت ملی صنایع مس ایران

دکتر اردشیر سعد محمدی به عنوان مدیر عامل جدید شرکت ملی صنایع مس ایران معرفی شد.

در جلسه‌ای با حضور اعضای هیات مدیره شرکت ملی صنایع مس ایران و شورای معاونان ایمیدرو، سعد محمدی به عنوان عضو موظف هیات مدیره و مدیر عامل شرکت ملی صنایع مس ایران انتخاب شد.

رییس هیات عامل ایمیدرو در آینین تکریم و معارفه مدیر عامل شرکت ملی مس ایران گفت: رونق تولید، توسعه اکتشاف و افزایش فروش تا یک میلیارد دلار در شمار برنامه‌های مدیریت جدید شرکت ملی مس ایران قرار بگیرد. خداداد غریب پور افزود: با توجه به هدف گذاری فوق، انتظار است فروش حداقل ۸۰۰ میلیون دلار در شرکت مس محقق شود.

رییس هیات عامل ایمیدرو با بیان اینکه در حال حاضر ارزش بازار سرمایه شرکت مس حدود ۳۱ هزار میلیارد تومان است، یادآور شد: P/E (نسبت قیمت به سود هر سهم) شرکت ملی صنایع مس ایران در محدوده ۶,۲۶ قرار دارد که این نسبت، عدد بسیار برجسته‌ای برای یک شرکت بزرگ با فروش بالا در بورس است.

به گفته وی وضعیت سهام و بی‌ای شرکت مس به گونه‌ای است که جذابیت بالا و ارزندگای برای بازار سرمایه دارد.

وی در بخش دیگری از سخنرانی گفت: شرکت ملی مس نقش کلیدی در فعال‌سازی معادن کوچک، بهره وری عوامل تولید، ارتقا سطح تکنولوژی و همچنین ایفای نقش مسئولیت‌های اجتماعی دارد. بدون شک تحقق این مقوله‌ها در شرکت مس مورد توجه مدیریت جدید نیز قرار خواهد گرفت.



**بنی اسدی راد: تولید، توسعه و پویمی سازی استراتژی ما در شرکت ملی مس بود که در نهایت دستاوردهای قابل توجهی را به همراه داشت. صنعت مس محور فعال جیوه اقتصادی است و نقش موثری در شاخصهای اقتصادی دارد**



**سعد محمدی: آموزش هدفمند، رقابت پذیری و تغییر ساختار واحدها، رفتار مالی مناسب، ایجاد شرایط جدید سرمایه‌گذاری با محوریت «تولید» در دستور کار شرکت ملی مس قرار خواهد گرفت**



**غريب پور: رونق تولید، توسعه اکتشاف و افزایش فروش تا یک میلیارد دلار در شماره‌ی برنامه‌های مدیریت جدید شرکت ملی مس ایران قرار بگیرد. انتظار است فروش حداقل ۸۰۰ میلیون دلار در شرکت مس رقم محقق شود**

خود دانست و افزود: این مجموعه باید شرایط جدید را برای سرمایه‌گذاری جدید فراهم کند.

#### تولید: محور برنامه‌ها

وی "تولید" را به عنوان محور اصلی برنامه‌های شرکت مس اعلام کرد و گفت: بحث ارتقای سطح سهام شرکت در بورس از وظایف جدی ما خواهد بود که باید به صورت علمی و فنی صورت بگیرد.

#### ۶ درصد گردش مالی دنیا از آن فلز سرخ

مدیرعامل شرکت مس با بیان این که در کشور آمریکا تقریباً سال ۲,۷۵ میلیارد دلار برداشت ماده معدنی صورت می‌گیرد اظهار داشت: با فراوری ماده معدنی تقریباً ۸۷۲ میلیارد دلار درآمد حاصل می‌شود که حدود ۱,۳ درصد تولید ناخالص داخلی آمریکا است. وی افزود: زمانی که به مواد مورد مصرف مورد صنایع تبدیل می‌شود این عدد به ۲۱۴۰ میلیارد دلار افزایش پیدا می‌کند.

سعدهمدمدی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: ارزش منابع طبیعی دنیا حدود ۳۱۰ تریلیون دلار است و در حال حاضر میزان ارزش برداشت از این منابع ۸ تریلیون دلار است.

مدیرعامل شرکت صنایع ملی مس ایران با بیان اینکه گردش مالی صنایع معدنی و معادن دنیا ۲۲۰۰ میلیارد دلار است افزود: مس جزو ۷ عنصری است که ۶ درصد از گردش مالی در دنیا را به خود اختصاص داده است.

**بنی اسدی راد: صنعت مس، محور فعل جبهه اقتصادی است**  
در ادامه مراسم مدیرعامل سابق شرکت ملی مس نیز طی سخنان گفت: صنعت مس محور فعل جبهه اقتصادی است و نقش موثری در شاخصهای اقتصادی دارد.

محمدرضا بنی اسدی راد افزود: بسیار خرسندم که خانواده پرلاش و با انگیزه شرکت مس، گامهای اساسی در حوزه‌های مختلف برداشت و در نهایت رکوردهای چشمگیر در تولید و فروش به ثبت رسید.

وی با اشاره به اقدامات صورت گرفته در طول مدیریت خود گفت: تولید توسعه و پویمی سازی استراتژی ما در شرکت ملی مس بود که در نهایت دستاوردهای قبل توجهی را به همراه داشت.

بنی اسدی راد با تأکید بر جذب سرمایه‌گذاری در حوزه مس به منظور دستیابی به افق ۱۴۰۴ گفت: امیدوارم با حضور مدیرعامل جدید شرکت مس که فرد شناخته شده حوزه معدن و صنایع معدنی است، بیش از پیش شاهد موقوفیت‌های این مجموعه باشیم.

را اعلام کرد. به گفته‌ی وی، هوشمند سازی سیستم مالی و تغییر ساختار واحدها، از جمله اولویت‌های این شرکت خواهد بود.

مدیرعامل شرکت ملی مس ایران که در مراسم تکریم و معارفه مدیر عامل این شرکت سخن می‌گفت، اعلام کرد: آموزش هدفمند، رقابت پذیری و تغییر ساختار واحدها، رفتار مالی مناسب، ایجاد شرایط جدید سرمایه‌گذاری با محوریت «تولید» در دستور کار شرکت ملی مس قرار خواهد گرفت.

#### آموزش هدفمند

مدیرعامل شرکت صنایع ملی مس ایران آموزش هدفمند را از جمله برنامه‌های خود در این مجموعه خواند و اعلام کرد: ارتقای سطح داشتن، استاندارد سازی و به روزرسانی امور با توجه به تغییرات جهانی، امری بدیهی است و در دستور کار شرکت قرار خواهد گرفت.

#### اتخاذ تصمیمهای خاص در لحظه

سعد محمدی با اعلام اینکه امروز به صورت لحظه‌ای باید تصمیمهای خاص اتخاذ کرد، افزود: هوشمند کردن سیستم مالی شرکت مس قطعه به یقین اتفاق خواهد افتاد و امیدوارم با همکاری دولستان بتوان بهصورت آنلاین قیمت تمام شده را در لحظه ارزیابی کرد.

وی ادامه داد: برنامه ریزی برای داشتن رفتار مالی مناسب و توجه به قیمت تمام شده محصول به طور حتم مورد توجه است.

#### رقابت پذیری واحدها

وی ارتقای سطح تکنیکی و رقابت پذیری واحدهای مرتبط با صنعت مس را مهم دانست و اظهار کرد: واحدها برای این امر، نیاز به تغییر ساختار دارند و ضروری است الگوهای بین المللی را با شرایط اقتصادی کشور تطبیق دهیم.

#### نیاز ۴۶۰ هزار تنی کنسانتره مس

سعد محمدی گفت: در حال حاضر ۴۶۰ هزار تن ظرفیت کاتد در شرکت مس وجود دارد و میزان کنسانتره تولیدی یک میلیون و ۱۵۰ هزار تن است و برای تولید ۴۶۰ هزار تن کاتد مس، نیاز به یک میلیون ۸۰۰ هزار تن کنسانتره داریم.

وی با اعلام اینکه شرکت مس تنها شرکتی است که مواد معدنی در اختیار خودش است گفت: با این تعریف، بحث توازن در تولید از اهمیت بالایی برخوردار است.

#### ایجاد شرایط جدید سرمایه‌گذاری

سعدهمدمدی توجه به صنایع بالا و پایین دست مس را از دیگر برنامه‌های

دکتر غریب‌پور تاکید کرد:

# گل‌گهر با تجربه‌های پیشین مسیر توسعه را طی می‌کند

راهنمایی گل‌گهر در تشکیل کنسرسیون‌های معدنی



## معصومه صالحی

مهندس تقی‌زاده هم با بیان اینکه سرباز نظام هستم و با افتخار و سربلندی وظیفه خود را انجام می‌دهم، گفت: طی ۴ سال گذشته با همکاری جمعی و کار تیمی بدنی مدیریتی و کارشناسی اقدامات متعددی در راستای توسعه شرکت انجام شد.

وی با اعلام اینکه از همکاری با مدیران و کارشناسان احساس غرور و افتخار می‌کنم، تصریح کرد: خوشحالم اکنون فردی مدیریت گل‌گهر را بر عهده گرفته است که از مدیران با سابقه و با تجربه این حوزه محسوب می‌شود و دوستی دیرینه‌ای نیز با یکدیگر داشته‌ایم. مهندس جمشید ملارحمان مدیرعامل جدید گل‌گهر هم در مراسم معارفه خود گفت: از سهامداران، هیات‌مدیره و شخص مهندس تقی‌زاده کمال تشكیر را دارم و امیدوارم در یک تلاش جمعی، شرایط رو به توسعه‌ای را پیش‌رو داشته باشیم.

### دکتر غریب‌پور: راهبری گل‌گهر در تشکیل کنسرسیون‌های معدنی

بر اساس این گزارش در مراسمی دیگر که در شرکت گل‌گهر برگزار شد؛ ضمن تکریم خدمات مهندس تقی‌زاده مدیرعامل پیشین شرکت؛ مهندس ملارحمان به عنوان مدیرعامل جدید معروفی شد.

انتخاب مدیرعامل جدید برای مجموعه موفق گل‌گهر به میان آمد.

بر اساس این گزارش با مصوبه هیات‌مدیره شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر مهندس جمشید ملارحمان به عنوان مدیرعامل جدید این شرکت معرفی و جایگزین مهندس ناصر تقی‌زاده شد.

دکتر غریب‌پور در این مراسم با تاکید بر اینکه این جلسه با هدف تقدیر از اقدامات دوره مدیریتی «مهندس تقی‌زاده» برگزار می‌شود، تاکید کرد: مدیرعامل جدید گل‌گهر نیز از مدیران با سابقه مجموعه معدن است.

وی با یادآوری اینکه مهندس ملارحمان پیش از این مدتی سرپرستی سازمان ایمیدرو را بر عهده داشت، افزود: امیدوارم با بهره‌گیری از تجربه‌های پیشین، مسیر توسعه همه جانبه در این مجموعه طی شود؛ به طوری که توان شاهد ارتقای پیش از پیش جایگاه گل‌گهر در حوزه‌های تولید، توسعه، منافع سهامداران و مسئولیت‌های اجتماعی باشیم.

دکتر جعفر سرقینی معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز در این مراسم با تاکید بر اینکه دوره مدیریتی «تقی‌زاده» قابل تقدیر است، اظهار داشت: دوره‌های مدیریتی همچون دوی امدادی می‌مانند و اکنون مدیریتی جدید هدایت این مجموعه را بر عهده گرفته است.

مراسم تکریم و معارفه مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر با حضور دکتر خداداد غریب‌پور رئیس هیات‌عامل ایمیدرو، دکتر جعفر سرقینی معاون امور معدن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت و اعضا هیات‌مدیره شرکت برگزار و مهندس جمشید ملارحمان به عنوان مدیرعامل جدید شرکت گل‌گهر معرفی شد.

به گزارش جهان معدن؛ اواخر اردیبهشت ماه از مهندس ناصر تقی‌زاده مدیرعامل شرکت گل‌گهر به عنوان مدیری که توانست گل‌گهر را به یکی از مطرح‌ترین قطب‌های معدنی و صنعتی خاورمیانه تبدیل کند؛ مطالبی در رسانه‌ها منتشر شد. به گفته مهندس تقی‌زاده حرکت در مدار توسعه و ارزش‌افزایی از منطقه سیرجان آغاز شد. به سایر نقاط کشور گسترش یافت. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در دوره جدید مدیریت این شرکت؛ تامین پادر و بلندمت مواد اولیه مورد نیاز طرح‌های توسعه خود را هدف قرار داد. همچنین این شرکت از پتانسیل بخش معدن در راستای توسعه اقتصادی هرچه بیشتر کشور بهره گرفته که گواه این امر نیز عملکرد این مجموعه طی سال‌های اخیر است. اما در کمال ناباوری به فاصله دو روز از انتشار این خبر؛ صحبت از

اینده آهن اسفنجه نیز تولید خواهد بود. وی تصویر کرد: امیدوارم مهندس ملارحمان در همان مسیر توسعه مهندس تقیزاده حرکت کند و این انتظار را ز داریم. مهندس ملارحمان از کارشناسان خوب بخش معدن است و ایشان را حمایت می کنیم. وی اظهارداشت: گل گهر که امروز پرچمدار سنگ آهن کشور است؛ مدیون تلاش های مهندس تقیزاده می باشد.

### حسن پور: سهم بخش خصوصی در طرح های گل گهر کم است

شهباز حسن پور نماینده سیргان در مجلس نیز در مراسم تکریم و معارفه مدیرعامل گل گهر گفت: نباید خدمات صادقانه مهندس تقیزاده فراموش شود و باید از ایشان در بخش های مختلف استفاده کرد.

وی با بیان اینکه متاسفانه سهم بخش خصوصی در طرح های گل گهر کم است، افزود: حدود ۲۰ سال از نیروهای غیربومی در منطقه استفاده شده است. در همین راستا درخواست داریم که از ظرفیت این نیروی انسانی استفاده شود. نیروی انسانی از ظرفیت های بسیار مهم است. با تمام وجود در خدمت مهندس ملارحمان هستیم.

حسن پور در پایان خاطرنشان کرد: جایگزینی معدن به جای نفت باید سرعت بیشتری بگیرد، این در حالی است که از تمام ظرفیت استان استفاده نشده است؛ لذا انتظار داریم واگذاری ها به درستی انجام شود.

### مهندس تقیزاده مشاور رییس هیات اعمال ایمیدرو شد

مهند ناصر تقیزاده با صدور حکمی از سوی دکتر خداداد غریب پور به عنوان «مشاور رییس هیات اعمال ایمیدرو» منصوب شد.

در حکم دکتر غریب پور آمده است: «نظر به سوابق، تجرب ارزنده، شایستگی و تعهد جنابالی به موجب این حکم به سمت مشاور رییس هیات اعمال منصوب می شوید. امید است که با اتکا به خداوند متعال و حفظ و رعایت کرامت انسانی در انجام امور محوله در راستای اهداف سازمان و خدمت به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران موفق باشید.»

مهند تقیزاده پیش از این در دو دوره طی سال های ۸۰ تا ۸۴ و همچنین اردیبهشت ۹۴ تا اردیبهشت ۹۸ مدیریت عامل شرکت گل گهر را بر عهده داشت. وی از بنیانگذاران طرح های توسعه فاز نخست این شرکت است. از دیگر سوابق وی می توان به مدیرعاملی مجتمع فولاد صنعت بناب، مجری طرح آلومینی خلیج فارس، مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری مس سرچشم و فرماندار بم اشاره کرد.

سیاست های مالی و بهره مندی از یک جریان نقدینگی عالمانه و هوشمند در گل گهر را پیاده سازی خواهیم کرد. مهندس ملارحمان گفت: اگر برای امور شرکت، فرآیند و نظام صحیح و کارآمد تعیین شود، به طور حتم اثرات آن در بخش های تولید، فروش و ... محقق می شود.

مدیرعامل شرکت گل گهر همچنین تامین منابع از مسیرهای مختلف و هدایت به سمت تولید را از دیگر اولویت های خود اعلام کرد و افزود: بدینه است به جای خرید صنعت باید خالق آن باشیم تا در مسیر بومی سازی و رونق تولید گام برداریم. مهندس ملارحمان افزود: اعتقاد من این است که ابتدا سازماندهی درستی در سیستم صورت گیرد و ضعف های سیستم شناسایی شود. باید به صورت جمعی تلاش کنیم سیستم تقویت شود تا بتوان با سازماندهی درست و حمایت تک تک نیروی انسانی و تمامی اعضای شرکت مسیر رشد را طی کنیم.

### امانتدار سهامداران هستم

وی تعریف اهداف و تعیین چشم انداز چند ساله در این شرکت را حیاتی قلمداد کرد و گفت: سهامداران بندۀ را به عنوان امانتدار خود پذیرند و حرکت در مسیر اولویت ها و منافع ملی را مطالبه کنند. وی با تاکید بر اینکه شایسته سالاری به دور از حاشیه ها در اولویت مدیریت من است، گفت: باید تلاش کرد نیروی انسانی در گل گهر با چیدمان صحیح بتواند بهترین بازدهی را داشته باشد. همچنین مسئولیت های اجتماعی همچنان در اولویت گل گهر خواهد بود.

مدیرعامل شرکت گل گهر در بخش دیگری از سخنان خود با قدردانی از خدمات مهندس تقیزاده مدیرعامل سابق گل گهر و همچنین کارکنان ایمیدرو افزود: امیدوارم در زمان ترک صندلی ریاست گل گهر دستاوردهای قابل توجه و اثربخشی نصیب این حوزه و اقتصاد کشور شود.

### عصاری: تقیزاده مرد توسعه

عزیزالله عصاری مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری توسعه معدن و فلاتز نیز در این مراسم گفت: مهندس تقیزاده مرد توسعه است.

وی افزود: مهندس تقیزاده شباهنگ روز برای احبا و توسعه گل گهر کار کرد. وی دارای چند خصوصیت خوب مدیریتی چون شهامت، جسارت و شجاعت در اجرای پروژه ها بود که در کمتر مدیری دیده می شود.

عصاری خاطرنشان کرد: گل گهر بزرگترین تولید کننده گندله و کنسانتره است و در

دکتر غریب پور رییس هیات اعمال ایمیدرو در این مراسم نیز گفت: استراتژی این سازمان توأم ندسازی بخش معدن و صنایع معدنی و استفاده از ظرفیت های بخش خصوصی است. در شرایط امروز اقتصادی توسعه این بخش با تشکیل کنسرسیوم های معدنی و با راهبری شرکت های از جمله گل گهر ممکن خواهد شد.

وی در ادامه افزود: خوشبختانه کنسرسیوم های موثری در بخش معدن و صنایع معدنی کشور تشکیل شده است که در این زمینه می توان به احداث خط ریلی سنگان - بافق، تربت - سنگان و الکترود گرفتی اشاره کرد.

وی افزود: گل گهر از جمله شرکت هایی است که در تشکیل کنسرسیوم های معدنی نقش بسزایی داشته و در این زمینه همیشه به عنوان «لیدر» نقش آفرینی کرده است.

دکتر غریب پور با بیان اینکه معدن و صنایع معدنی سال گذشته حدود ۳۰ درصد سود بازار سرمایه را به خود اختصاص داده است، گفت: گل گهر با دارایی ۵۰ هزار میلیارد تومانی نقش توسعه محور در تکمیل زنجیره، تامین خوارک و توسعه کشور دارد.

وی افزود: این شرکت با P/E (نسبت قیمت به درآمد) جذاب و همچنین راهبری طرح های توسعه در بخش معدن و صنایع معدنی تاثیرگذاری بسیاری در اقتصاد ملی دارد.

رییس هیات اعمال ایمیدرو اظهار کرد: مدیریت یک بنگاه اقتصادی بزرگ همچون گل گهر طی چهار سال فعالیت ارزنده ای است که مهندس تقیزاده به شایستگی اهداف یک مجموعه تاثیرگذار در بازار سرمایه را پیش برد.

وی ادامه داد: پیشنهاده اداتی به مدیرعامل سابق گل گهر برای ادامه فعالیت در حوزه معدن و صنایع معدنی ارائه شده، اما وی در نهایت پیشنهاد مشاور هیات اعمال را پذیرفت.

دکتر غریب پور با اعلام اینکه مهندس ملارحمان از چهره های شناخته شده خانواده بزرگ معدن و صنایع معدنی است، گفت: وی سطوح مختلف کاری از کارشناس تا مدیریت را طی کرده است.

وی افزود: امیدواریم با حضور مهندس ملارحمان و حمایت های هیات مدیره، سهامداران و کارکنان دستاوردهای قابل توجهی را در گل گهر و پهنه توسعه کشور شاهد باشیم.

### مهند ملارحمان: پیاده سازی جریان نقدینگی هوشمند در گل گهر

مهند ملارحمان مدیرعامل جدید شرکت گل گهر نیز در این مراسم از پیاده سازی جریان نقدینگی هوشمند برای پیشبرد اهداف این شرکت خبر داد و افزود: اجرای درست

رییس دفتر بودجه و گزارشات شرکت معدنی و صنعتی چادرملو:

## ۳ طرح مهم برای چادرملو در سال ۹۸ تعیین شد

بکی دیگر از واحدهای مجموعه است که ظرفیت اسمی آن ۱ میلیون و ۳۰۰ هزار تن تولید است. با توجه به اینکه سیستم احیای مستقیم چادرملو هات شارژ است و آهن اسفنجی با دمای ۶۰۰ درجه وارد کارخانه فولادسازی می‌شود؛ این موضوع باعث کاهش مصرف ۳۰ تا ۴۰ درصدی در مصرف آب و برق شده است. علاوه بر آن ۳۰۰ هزار تن ظرفیت فولادسازی را افزایش می‌دهد.

وی در خصوص طرح‌هایی که در سال ۹۷ به مرحله اجرا و افتتاح رسید نیز این چنین پاسخ داد: در سال ۹۷ یک طرح زیربنایی سپار مهمن داشتیم که آن هم احداث تصفیه‌خانه فاضلاب شهر اردکان و انتقال آب به مجتمع صنعتی چادرملو بود که با ظرفیت سالیانه ۲ میلیون و ۹۰۰ هزار تن متراکعب آب صنعتی وارد فاز بهره‌برداری شد. طرح احیای مستقیم نیز طی ۳ ماهه آخر سال گذشته راهاندازی و موردنیمه برداری قرار گرفت.

بشیراد درباره اقداماتی که شرکت چادرملو در خصوص بومی‌سازی انجام داده نیز گفت: خوشبختانه از سال ۷۷ که طرح اولیه معدن چادرملو به بهره‌برداری رسید؛ هدف شرکت را بر ساخت داخل و بومی‌سازی گذاشتیم و حمایت کامل از مشاوران و سازندگان داخلی انجام شد و موفق شدیم تا اواخر سال گذشته ۱۱ هزار و ۳۳۰ قطعه را بومی‌سازی کنیم که این ساخت داخل و بومی‌سازی نقش عمده‌ای در کاهش توقیفات کارخانه داشت. یکی از عوامل مهم افزایش ۳۰ درصدی تولید کنسانتره چادرملو است. برنامه بومی‌سازی جزو برنامه‌های شرکت بوده و همچنان ادامه دارد و برای کارخانه فولادسازی و احیای مستقیم نیز شروع شده است. وی درباره ایجاد میزان استغلال‌بازی این مجموعه نیز گفت: در شرکت چادرملو حدود ۴ هزار و ۸۰۰ نفر مشغول به کار هستند و در شرکت‌های سرمایه‌پذیر که سهام آنها را داریم؛ همچون فولاد غدیر، ارفع و پامیدکو و نورد سرمه ابرکوه بیش از ۷ هزار نفر به صورت مستقیم مشغول به کار هستند. به طور کلی حدود ۴۲ هزار نفر مستقیم و غیرمستقیم در مجموعه چادرملو مشغول به کار هستند.

به گفته رییس دفتر بودجه و گزارشات شرکت معدنی و صنعتی چادرملو مساله آموزش نیز بسیار مورد توجه شرکت چادرملو بوده است؛ به گونه‌ای که سال گذشته توائیستیم ۸ هزار و ۴۵۱ نفر از پرسنل در تمامی رشته‌هایی که مورد نیاز است را در طول سال آموزش دهیم. همچنین حدود ۶۵ هزار نفر ساعت موردنیز فرآوری و تولید کنیم که قرار بود فولادسازی راهاندازی شود؛ کارآموزان آموزش دیدند و بعد به استخدام فولادسازی درآمدند. این اقدام برای واحد احیای مستقیم نیز انجام شده و منجر به افزایش مهارت در کارکنان و افزایش تولید شده است.

بشیراد در گفت‌وگو با صحر معدن؛ درباره برنامه‌های شرکت چادرملو در سال ۹۸ نیز گفت: قرار است در سال ۹۸ به میزان ۹ میلیون و ۱۰۰ هزار تن کنسانتره، ۳ میلیون و ۷۰۰ هزار تن گنده، یک میلیون و ۲۵۰ هزار تن آهن اسفنجی در واحد احیای مستقیم و یک میلیون تن شمش فولاد و ۵۰۰ هزار تن سنگ آهن دانه‌بندی شده تولید کنیم، وی همچنین در خصوص طرح‌های توسعه‌ای چادرملو نیز گفت: ۳ طرح مهم و معده برای چادرملو تعریف شده است که یکی از آنها طرح عملیات اکتشافی مقدماتی در آئومالی ۱۱۹ است که در ۲۵ کیلومتری چادرملو قرار دارد. این مهم آغاز شده و طرح گنده‌سازی جدید با ظرفیت ۴ میلیون تن با سرمایه‌گذاری حدود ۲۰ هزار و ۹۷۰ میلیارد ریال در دستور کار قرار دارد. پیش‌بینی شده ارز موردنیاز برای این طرح جهت خرید تجهیزات از طریق فاینانس تامین شود. البته اقدامات در این زمینه آغاز شده که به دلیل مسائل تحریم با قوه رو برو شده است. بشیراد گفت: طرح دیگر نیز ساخت کارخانه نورد در کنار کارخانه فولادسازی با ظرفیت یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن است که سرمایه‌گذاری برای آن نیز حدود ۱۱ هزار و ۶۷۳ میلیارد ریال است. برای این طرح هم به منظور تامین نقدینگی ارزی و خرید تجهیزات خارجی قرار است از طریق بانک ایران و اروپا انجام شود که آن نیز با وقوفه روبرو شده است.



رییس دفتر بودجه و گزارشات شرکت معدنی و صنعتی چادرملو گفت: در سال ۹۷ در ادامه برنامه‌های تولید کنسانتره بیشتر از ظرفیت اسمی و موفق شدیم به میزان ۹ میلیون و ۷۷۱ هزار تن کنسانتره تولید کنیم که ۳۰ درصد بیشتر از ظرفیت طراحی شده کارخانه (۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تن) بوده است.

هادی بشیراد در ادامه افزود: از این میزان کنسانتره تولید شده ۶ میلیون تن به کارخانه‌های فولادسازی داخل کشور که عمدتاً آهاف فولادمبارک و فولاد خوزستان هستند؛ ارسال شده و ۳ میلیون و ۷۰۰ هزار تن آن نیز در کارخانه گنده‌سازی چادرملو به مصرف رسیده است. وی ادامه داد: یکی دیگر از برنامه‌های تولیدی شرکت در سال ۹۷ برای تولید سنگ آهن دانه‌بندی شده بوده که در دست انجام است و بیشتر به عنوان محصول جانبی چادرملو به حساب می‌آید. در این میان ظرفیت کارخانه پیمانکار برای تولید دانه‌بندی ۱۱۵۰ میلیون تن تعیین شده، اما برنامه تولید ۵۰۰ هزار تن در دستور کار قرار گرفته است. به گفته وی سنگ آهن دانه‌بندی شده در شرکت بیش از نیاز داخلی کشور بوده و حدود ۵۰ درصد آن صادر شده است.

رییس دفتر بودجه و گزارشات شرکت معدنی و صنعتی چادرملو ادامه داد: بیشترین مصرف کارخانه‌های فولادی در ایران کنسانتره است. اکنون بیش از ۸۵ درصد فولادسازی‌های کشور نیازمند کنسانتره هستند؛ چراکه این محصول ماده اولیه گنده‌بندی که در واحدهای احیای مستقیم مورد استفاده قرار می‌گیرد.

وی یکی دیگر از اقدامات چادرملو در سال ۹۷ را تولید گنده‌لۀ اعلام کرد و گفت: ظرفیت کارخانه گنده‌سازی ۳ میلیون و ۴۰۰ هزار تن بوده که طرح توسعه ۶۰۰ هزار تنی در سال گذشته به مرحله اجرا رسید و حدود ۲۵ درصد از ظرفیت جدید به مقدار ۱۵۰ هزار تن وارد مدار تولید شد. حال با توجه به اینکه برنامه و عملکرد تولید ۳ میلیون و ۵۵ هزار تن بود؛ ۱۰۰ درصد آن محقق شد.

وی افزود: واحد احیای مستقیم چادرملو طی ۳ ماهه آخر سال گذشته راهاندازی شد؛ این در حالی بود که تا قبل از این مهم آهن اسفنجی موردنیاز فولادسازی خود را از شرکت فولاد غدیر تامین می‌کردیم، اما از اواخر سال ۹۷ بود؛ برنامه ۱۵۰ هزار تن بخشی از نیاز گنده‌لۀ این واحد را خودمان تامین کردیم.

به گفته رییس دفتر بودجه و گزارشات شرکت معدنی و صنعتی چادرملو واحد احیای مستقیم چادرملو که شروع فعالیت آن از اواسط دی ماه سال ۹۷ بود؛ برنامه ۱۵۰ هزار تنی تولید برای آن گذاشتیم، اما تا ۲۳۸ هزار تن تولید کردیم. کارخانه فولادی چادرملو

فولادی‌ها از وزارت صمت خواستار شدند؛

## اجرای اصلاحات در سیاست‌های مرتبط با بورس کالا و صادرات حوزه فولاد



برای معاملات بزرگ سقف کارمزد هم تعريف شده است یعنی کارمزد بورس از یک رقمی در معاملات بزرگ بالاتر نمی‌رود. در ادامه تولید کنندگان از وزارت صنعت خواسته‌اند امکاناتی را فراهم کنند تا خرید شمش از بورس کالای ایران با اولویت ویژه معاملاتی برای عرضه کنندگان مقاطع طویل فولادی در بورس کالا محقق شود. در این ارتباط باید به دستورالعمل‌های پیشین اشاره کنیم. بر اساس این دستورالعمل‌ها اشخاصی که از بورس کالا، مواد اولیه خریداری می‌کنند حتماً باید در همان بازار کالای خود را عرضه کنند. این موضوع در نگاه اول سیگنال مشبّتی را مخابره نمی‌کند، با این حال طبق همین دستورالعمل‌ها کسانی که شمش یا حتی ورق از بورس کالا خریداری می‌کنند باید بخشی از تولیدات خود را در بورس کالا عرضه کنند، در واقع این دستورالعمل در گذشته یک بار ابلاغ شده ولی در اجراء انتظارات را برآورده نکرده است. با این حال این پتانسیل در بورس کالا وجود دارد که حتی صادر کنندگان هم از بستر بورس کالا برای صادرات محموله‌های خود استفاده کنند و این می‌تواند یک داده مثبت به شمار رود و نه یک داده منفی، یعنی اگر دستورالعمل‌های پیشین وزارت صمت اجرایی شود، این اتفاق رخواهد داد و ناخودآگاه کسانی که از بورس کالا شمش خریداری می‌کنند در این بستر محموله‌های خود را چه داخلی و چه صادراتی به فروش می‌رسانند. در این بین منوط شدن اعطای مجوز صادرات به عرضه در بورس کالا تجربه‌ای بوده که در گذشته مورد بحث قرار گرفت، اما چندان هم اجرایی نشد، با توجه به اینکه ذات صادرات به طور کلی از منظر قانونی با یک آزادی عمل کلی مواجه است؛ بنابراین اگر قرار باشد محدودیت شرایط آن هم با این پیش‌فرض که در بازار داخلی تولید فولاد بسیار بیشتر از مصرف واقعی است، باید حمایت از صادرات در دستور کار قرار گیرد.

تولید کنندگان فولادی نیز در این نامه خواستار این امر شده‌اند و از دولت خواسته‌اند از منوط کردن اعطای مجوز صادرات به عرضه بورس کالا خودداری کرده و با توجه به تحریم اخیر آمریکا علیه فولاد ایران از فرست ۳ ماهه صادرات فولاد حداقل استفاده را بکند. در این رابطه باید گفت استفاده از بستر بورس کالا برای صادرات محموله‌های فولادی آن هم به کشورهای منطقه‌اعم از عراق و افغانستان که سختگیری‌های کمتری از نظر تحریم‌ها دارند، توجیه پذیر است.

انجمن تولید کنندگان فولاد ایران در قالب نامه‌ای به مدیر کل صنایع معدنی وزارت صنعت خواستار اصلاحاتی در سیاست‌های مرتبط با بورس کالا و موضوعات صادراتی این حوزه شدند. بر اساس این نامه جهت ترغیب واحدهای تولید به عرضه بیشتر محصولات در بورس کالای ایران لازم است مواردی در کمیته تخصصی تنظیم بازار فولاد مورد بررسی قرار گیرد و تصمیمات مقتضی در نظر گرفته شود. یکی از موارد درخواستی در این نامه اصلاح قیمت پایه میلگرد در بورس کالا به نحوی است که در صدی بالاتر از آخرين قیمت معاملاتی شمش باشد. در این ارتباط کارشناسان معتقدند قیمت پایه بر اساس بهای دلار نیمی باحتساب قیمت همین کالا در بازارهای جهانی تعیین می‌شود، بنابراین تعیین نرخ پایه با توجه به شرایط فعلی نسبتاً توجیه پذیر است. این در حالی است که در بازارهایی از زمان شاهد بودیم بهای میلگرد بعضاً از قیمت شمش هم کمتر بوده که آن هم به خاطر رشد قیمت شمش رخ داده است، شمش مورد معامله در بورس کالا با توجه به استانداردهای کیفی بالایی که دارد بیشتر برای صادرات استفاده می‌شود، یعنی از این شمش برای تولید محموله‌های با کیفیت بالاتر استفاده می‌شود که بتواند استانداردهای فنی و سختگیرانه بین‌المللی را به دست آورد، بنابراین برای این نوع شمش با رویکرد صادراتی اغلب واحدهای نوردي حاضرند قیمت بالاتری پرداخت کنند که شاید در نگاه اول نگرانی‌هایی برای بازار ایجاد کند که غیرمنطقی نیست، اما راه حل اصلی آن افزایش عرضه در بورس کالا است و اگر با توجه به اما و اگرهایی که در گذشته تجربه شده است، حجم عرضه کافی باشد نگرانی از نوسان قیمت‌ها و عدم کشف قیمت عادلانه ناخودآگاه از بین مرود.

کاهش نرخ کارمزدهای بورس کالا و تضامین دریافتی از عرضه کنندگان و به کارگیری راهکارهای تهاتر تضمین موضع دیگری است که تولید کنندگان فولاد خواهان آن هستند و در بند دوم این نامه به آن اشاره شده است. در این رابطه باید گفت به کارگیری راهکارهای تهاتر تضمین در قدم اول باید به تأیید کمیته فقهی برسد، اگرچه به صورت کلی در جاری‌طبع معمولات بورس کالا اقبال انجام است. این هم به پیگیری‌های عرضه کنندگان نیاز دارد و در بورس کالا محدودیتی برای آن وجود ندارد. مسوولان بورس کالا نیز معتقدند رقم کارمزدهایی که عنوان می‌شود رقم چندان بالایی نیست که هم به کارگزار خریدار، کارگزار فروشنده، سازمان بورس کالا و بقیه بخش‌های در گیر مربوط می‌شود، از طرفی

مهندس یزدیزاده مدیرعامل ذوب آهن اصفهان:

# ۳ میلیون و ۵۰ هزار تن چدن در ذوب آهن تولید می شود

دکتر اسلامی: فرصت های توسعه ای بسیار خوبی در ذوب آهن اصفهان وجود دارد



## مصطفی صالحی

زيان ابیاشته، توزيع سود را در سال ۹۹ میان سهامداران داشته باشیم. وی با اشاره به اینکه سال گذشته با مشکلات عمدهای مواجه بودیم، گفت: در حالی سال گذشته یکی از بهترین دوره های تولید را سپری کردیم و توانتیم رکوردی مناسب را ثبت کنیم که با مشکلات زیادی مواجه بودیم. در همین راستا بحران کمبود آب و همچنین اعتراض رانندگان فضای نامناسبی را ایجاد کرد.

وی در ادامه با اشاره به اینکه سال گذشته یکی از ۳ رکورد مناسب در تولید را ثبت کردیم، گفت: در سال ۹۷ موفق به تولید ۲ میلیون و ۴۱۰ هزار تن چدن شدیم که این رکود با فعالیت ۲ کوره صورت گرفته است. چنانچه ۳ کوره به تولید می پرداختند؛ قطعاً به ۳ میلیون تن تولید چدن دست می یافتیم. مهندس یزدیزاده بیش از ۲۰ درصد افزایش تولید در سال ۹۸ را مدنظر قرار داده و گفت: طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته باید در سال جاری به تولید ۳ میلیون و ۵۰ هزار تن چدن برسیم.

مدیرعامل ذوب آهن در ادامه به ۳ معرض بزرگ اشاره کرد و گفت: طبق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته باید به پایداری در آب، پایداری در زمینه تامین مواد اولیه و بهبود سرمایه در گرددش دست یابیم. این ۳ موضوع از اساسی‌ترین مشکلاتی است که ذوب آهن سالیان طولانی با آن دست‌پونجه نرم می‌کند.

مهندیس یزدیزاده با اشاره به معرض کمبود آب گفت: همواره در زمینه تهیه آب مورد نیاز با مشکل مواجه بودیم، اما این موضوع در سال ۹۷ با شرایط بسیار دشواری همراه شد. در کنار آن بحث مواد اولیه نیز به عنوان یک درد مژمن ذوب آهن از چندین سال گذشته وجود داشته است.

وی به راهکارهای مدنظر برای عبور از این موارد و مضلات پرداخت و گفت:

مدیران و اعضای نهادهای سرمایه‌گذاری ایران با هدف آشنایی با پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های شرکت ذوب آهن؛ از این مجموعه بازدید و با مدیرعامل و جمعی از مسئولان این شرکت دیدار و گفت‌و‌گو کردند. به گزارش جهان معدن؛ مهندس منصور یزدیزاده مدیرعامل ذوب آهن اصفهان در این بازدید ابتدا از شرایط تولید و پروژه‌های توسعه این شرکت گزارشی ارائه داد و در ادامه با اشاره به ثبت سومین رکورد تولید سالانه این شرکت در سال گذشته که با تولید ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن چدن با دو کوره‌بلند حاصل شد، گفت: مطابق برنامه این شرکت امسال ۳ میلیون و ۵۰ هزار تن چدن تولید خواهد کرد.

مهندیس یزدیزاده افزود: بخش‌های مختلف خط تولید این شرکت طی سال‌های گذشته نوسازی شده و تغییرات اساسی یافته است؛ بنابراین به لحاظ تکنولوژیک و فنی در شرایط بسیار خوبی قرار دارد.

وی یکی از مهمترین پروژه‌های در دست اقدام این شرکت را پروژه pci (تزريق پودر زغال به کوره‌بلند) معرفی کرد و گفت: پودر زغال در کوره‌بلند جایگزین کک می‌شود که ۳۰ درصد هزینه تمام‌شده محصولات این شرکت را بر می‌گیرد؛ در نتیجه این پروژه تاثیر اقتصادی خوبی در این شرکت دارد و به زودی راه‌اندازی می‌شود.

## توزیع سود سال آینده

مدیرعامل ذوب آهن در ادامه به برنامه‌ها و استراتژی‌های شرکت اشاره کرد و گفت: با توجه به طرح‌های متنوع و برنامه‌ریزی صورت گرفته؛ حرکت به سمت خروج از زیان ابیاشته را در دست داریم.

مهندیس یزدیزاده ادامه داد: بر همین اساس امیدواریم پس از صفر شدن

همانطور که عنوان شد یکی از مشکلات ما رسیدن به پایداری در زمینه تامین مواد اولیه است که در این زمینه اقدامات مناسبی صورت گرفته است. این موارد هم از جانب ذوب آهن و هم از سمت وزارت صنعت، معدن و تجارت و ایمیدرو در حال پیگیری است تا به بحث پایداری در مواد اولیه (سنگ آهن) دست یابیم.

وی ادامه داد: در رابطه با دستیابی به زغالسنگ نیز با مشکلاتی همراه هستیم. در حالی کیفیت زغالسنگ مورد نیاز این شرکت در کشور بسیار پایین است که این امر سبب شده تا به واردات این محصول بپردازیم. به عبارت دقیق‌تر کیفیت زغالسنگ داخلی ما جوابگوی کک مصرفی نیست و این امر سبب شده تا به واردات این محصول بپردازیم.

مهندس یزدی‌زاده در ادامه به مدیریت این معضلات اشاره کرد و گفت: خوشبختانه به رغم مشکلات ناشی از تحریم‌ها، مدیریت صحیحی در زمینه واردات زغالسنگ داریم و آسیبی از این زمینه نداشته‌ایم.

وی گفت: همچنین با مذاکرات و توافق‌های صورت گرفته با انجمن زغالسنگ فضایی ایجاد شد تا از فضای چانه‌زنی برای تعیین قیمت نهایی محصول خارج شویم. این روند با تابعیت قیمت از نرخ شمش همراه شد؛ به طوری که تعیین ۲۶/۵ درصد نرخ شمش فولاد خوزستان بسیاری از مشکلات و چانه‌زنی‌ها در این زمینه را مرتفع کرده است.

مهندس یزدی‌زاده تأکید کرد: بحث پایداری در زمینه تامین آب نیز از دیگر اقدامات مهم است. هر چند امسال به واسطه بارش‌های مناسب مشکلی در این زمینه نخواهیم داشت، اما برنامه‌ریزی شده تا با بهره‌مندی از پساب‌های منطقه آب صنعتی مصرفی تامین شود. به این ترتیب طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته طی ۴ سال آینده آب مصرفی کارخانه تنها محدود به آب شرب صرفی کارکنان خواهد بود.

به گفته یزدی‌زاده تامین آب از پساب مناطق نجف آباد، فولادشهر و زرین شهر بوده که به تازگی خریداری پساب منطقه فلاورجان نیز مطرح شده و در حال پیگیری است.

مهندس یزدی‌زاده در ادامه به قراردادهای جدید شرکت اشاره کرد و گفت: در حالی قراردادی با راه‌آهن در زمینه تولید ریل میلی منعقد شده بود که در این راستا یک محموله ریل به راه‌آهن فرخوت و تحویل دادیم. همچنین به تازگی نشسته‌ها و برنامه‌ریزی‌های مناسبی برای ادامه این همکاری برگزار شده است. وی ادامه داد: افزون بر این در انتهای سال گذشته یک قرارداد ۱۵ هزار تنی با معاونت زیرساخت وزارت راه منعقد شد. در این راستا تضامین موردنیاز برای تحویل ریل در محل داده شد و باید در این میان یک شرکت بازرگانی بررسی نهایی معرفی شود که اخیراً به اجرا در آمد.

به گفته یزدی‌زاده تولید این محصول ظرف ۶ ماه بوده که در این راستا ۱۵۰۰ تن در هفته گذشته تولید شده است. وی تولید ریل برای متروی اصفهان را مدنظر قرار داد و گفت: در راستای تولید ریل متروی اصفهان نیز قرارداد بسته شده و برای خطوط پرسرعت ریلی نیز برنامه‌های زیادی داریم.

### دکتر اسلامی: نقش مهم بورس در عبور از تنگناهای اقتصادی

دکتر سعید اسلامی بیدگلی دبیر کل کانون نهادهای سرمایه‌گذاری ایران نیز در این بازدید یکی از مهمترین معضلات برای شرکت‌ها و بنگاه‌های فعلی را شرایط نامساعد حاکم بر اقتصاد کشور دانست و گفت: پیش‌بینی‌های صورت گرفته از وضعیت اقتصاد ایران در سال جاری چندان مناسب و مطلوب نیست؛ به طوری که رشد اقتصادی از منفی ۳ تا ۸ درصد و همچنین نرخ تورم نیز بالای ۳۰ درصد پیش‌بینی شده است.

وی در ادامه به پیش‌بینی صورت گرفته توسط صندوق بین‌المللی پول اشاره کرد و گفت: طبق موارد اعلام شده از سوی این نهاد نرخ رشد منفی ۵,۶ درصد و نرخ تورم ۳۷ درصدی برای سال جاری پیش‌بینی شده است.

دکتر اسلامی با اشاره به اینکه بازگشت ایران به بازارهای بین‌المللی و رفع تحريم‌ها می‌تواند نقطه مثبتی برای رسیدن به رشد های مناسب باشد، گفت: هر چند تمامی فعالان اقتصادی از شرایط نامطلوب و رکورد تورمی آگاهی کامل دارند، اما در این وضعیت استفاده از ظرفیت‌های خالی مجموعه‌های بزرگ که به تنهایی سه‌هم مناسبی از رشد اقتصادی کشور دارند؛ می‌تواند گامی مثبت و اهرمی کمکی در جیران کمودهای ناشی از دور ماندن فضای بین‌المللی باشند. به طوری که با سرمایه‌گذاری و بهره‌مندی از این پتانسیل و ظرفیت‌ها، رشد های منفی یاد شده بهبود یافته و به شرایط مطلوب دست یابیم.

وی در ادامه به فرسته‌های زیاد در چنین مجموعه‌های بزرگی اشاره کرد و گفت: از سوی دیگر به دلیل شرایط و مشکلات حاکم بر شبکه پولی کشور که طی سال‌های گذشته وجود داشته و به نظر می‌رسد امسال نیز ادامه یابد؛ نوعی قفل‌شدنی در این حوزه مشاهده می‌شود.

دکتر اسلامی بیدگلی استفاده از ظرفیت‌های بازار سرمایه را تنها راه برای عبور از بحران‌های مزبور دانست و گفت: البته بخشی از توجه کنونی فعالان اقتصادی که معطوف بازار سرمایه شده، ناشی از فهم و درک واقعی این بازار نبوده؛ بلکه ناشی از قفل‌شدنی شبکه پولی و نظام بانکی در تامین نقدینگی موردنیاز شرکت‌هاست. به عبارت دقیق‌تر شاید این بنگاه‌ها چاره‌ای جز استفاده از ظرفیت‌های بازار سرمایه نخواهند داشت.

به گفته دکتر اسلامی تامین مالی از بستر بازار سرمایه می‌تواند به ایجاد شفافیت، کاهش فساد و توسعه فرهنگ سرمایه‌گذاری در کشور کمک زیادی کند. به این ترتیب تاثیر موارد مزبور منجر به توسعه کشور و دستیابی به رشد اقتصادی خواهد شد. در این صورت احتمالاً بعد از رفع تنگناهای مزبور و عبور از شرایط بحرانی کنونی می‌توانیم از پتانسیل بازار سرمایه برای رسیدن به رشد های بیشتری بهره‌مند شویم.

دبیر کل کانون نهادهای سرمایه‌گذاری در ادامه انجام تامین مالی های بزرگ و بلندمدت را تنها از بستر بازار سرمایه میسر دانست و گفت: چنانچه سال‌های پیش از این قانونی در زمینه این موضوع یعنی انجام تامین مالی های بزرگ از کانال بازار سرمایه تصویب شده بود؛ بسیاری از مشکلات کنونی مرتفع شده بود. به طور مثال تا یک سقفی از تامین مالی مجاز به استفاده از سیستم بانکی بوده و از آن محدوده فراتر؛ باید از ابزارهای موجود در بازار سرمایه استفاده شود.

دکتر اسلامی ادامه داد: هر چند شرایط نامساعد اقتصادی را در حال حاضر شاهد هستیم، اما شاید همین تنگناهای عاملی برای استفاده بیشتر و توجه فعالان به پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های موجود در بازار پول؛ فرست طلایی برای توسعه دقیق‌تر شاید تنگناهای موجود در بازار پول؛ فرست طلایی برای توسعه بازار سرمایه به ویژه در بخش قوانین و مقررات اثرگذار بر کشور باشد.

به گفته وی باید سیاست‌گذاران بورسی نیز از این فرست‌ها برای توسعه ابزارها استفاده کنند. باید بازار سرمایه از این فرست طلایی استفاده کند تا توانایی خود را برای به ظرفیت مطلوب رساندن بنگاه‌های بزرگ اقتصادی نمایان سازد تا به این ترتیب کاهش رشد اقتصادی را از این طریق جریان کنیم.

دبیر کل نهادهای سرمایه‌گذاری ایران گفت: با توجه به اینکه در سال رونق تولید هستیم و با توجه به شرایط خاصی که در سال جاری با آن مواجه هستیم؛ توسعه صنایع بزرگ همچون ذوب‌آهن اصفهان و راماندزی ظرفیت خالی این صنایع اهمیت بسیار زیادی برای اقتصاد کشور دارد.

وی افزود: فرست‌های توسعه‌ای بسیار خوبی در ذوب‌آهن اصفهان وجود دارد که نیاز به سرمایه‌گذاری دارد و می‌تواند بازده بسیار مناسبی داشته باشد. □

نگاهی به عملکرد فروردین ماه بورس کالای ایران در سال ۹۸؛

# سقوط یک پله‌ای معاملات محصولات صنعتی ومعدنی



کالای ایران، در یک ماهه نخست سال ۹۸ در مجموع ۱ میلیون و ۲۴۰ هزار و ۹۴۳ انواع کالا اعم از صنعتی و معدنی، کشاورزی، پتروشیمی، فرآورده‌های نفتی با احتساب بازار فرعی به ارزش ۷۱ تریلیون و ۹۳۵ میلیارد و ۵۷۹ میلیون و ۹۴۱ هزار مورد معامله قرار گرفت.

گفتنی است در طول دو هفته کاری فروردین ماه قراردادهای آتی به حجم ۴۵۱ هزار و ۴۳۸ تن و به ارزش ۵ تریلیون و ۸۹۳ میلیارد و ۳۳۳ میلیون و ۶۷۰ هزار ریال و نیز ۱ کیلوگرم طلا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۰۰ میلیون ریال مورد معامله قرار گرفته است. اکرم شعبانی

نام‌گذاری سال ۹۷ با عنوان رونق تولید در کنار افزایش تحریم‌ها علیه ایران باعث شد تا بسیاری از کارشناسان بر افزایش تولید محصولات معدنی به منظور افزایش صادرات و به تبع آن رشد در آمدهای ارزی تاکید داشته باشند؛ در شرایطی که تحریم‌های نفتی روز به روز گسترده‌تر می‌شود بسیاری بر این نکته تاکید دارند که بهترین جایگزین نفت همان گسترش تولید و فرآوری و صادرات محصولات معدنی است؛ با این حال رینگ محصولات صنعتی و معدنی در بورس کالای ایران در طول دو هفته کاری ماه نخست سال ۹۸ با یک پله نزول به جایگاه دوم حجم و ارزش معاملات رسید. بر اساس جدول منتشر شده از سوی شرکت بورس

## معاملات رینگ محصولات صنعتی و معدنی در رتبه دوم

در طول مدت دو هفته کاری فروردین ماه سال ۹۸، معاملات بورس کالای ایران در رینگ محصولات صنعتی و معدنی در مجموع ۳۲۵ هزار و ۷۸۴ تن کالای صنعتی و معدنی به ارزش ۳۴ تریلیون و ۳۸۹ میلیارد و ۵۱۱ میلیون و ۹۲۰ هزار ریال مورد معامله قرار گرفت. بررسی عملکرد رینگ محصولات صنعتی و معدنی در همین دو هفته کاری بیانگر آن است که این رینگ ۳۳.۹ درصد از کل حجم و ۲۶.۳ درصد از کل معاملات بورس کالا را به خود اختصاص داده است. کالاهای معامله شده در این رینگ شامل آلومینیوم، روی، فولاد، مس، کنسانتره و کنتسانتره مولبیدن است. گفتنی است معاملات این رینگ در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۶۲ درصد افزایش در حجم و ۲۲۴ درصد افزایش در ارزش معاملات را نشان می‌دهد. از مجموع ۳۲۵ هزار و ۷۸۴ تن محصول معدنی ۲۶۸ هزار تن معامله سلف، ۲ هزار و ۴۰۰ تن معامله نسیمه و ۵۵ هزار و ۳۸۴ تن از معاملات به صورت نقدی انجام شده است.

## مس

در گروه مس در طول فروردین ماه سال ۹۸، در مجموع ۱۱ هزار و ۵۰۰ تن مس به ارزش ۷ تریلیون و ۳۹۶ میلیارد و ۵۲۰ میلیون و ۴۰۰ هزار ریال به صورت نقد و نسیمه معامله شده است؛ از این میزان ۲ هزار و ۴۰۰ تن مس به ارزش ۱ تریلیون و ۶۲۲ میلیارد و ۶۶ میلیون و ۱۴۰ هزار ریال به صورت نسیمه و ۹ هزار و ۱۰۰ تن مس به ارزش ۵ تریلیون و ۷۶۴ میلیارد و ۴۵۴ میلیون و ۶۰ هزار ریال به صورت نقدی مورد معامله قرار گرفته است. بررسی معاملات یک ماهه گروه مس در مقایسه با عملکرد یک ماهه سال ۹۷ بیانگر این است که حجم معاملات با افزایش ۱۰.۲ درصدی و ارزش معاملات با افزایش ۲۶۸ درصدی روپرتو بوده است.

## فولاد

در گروه فولاد از آغاز تا پایان فروردین ماه سال جاری، در مجموع ۳۰۶ هزار و ۳۶۰ تن فولاد به ارزش ۱۴ تریلیون و ۵۰۷ میلیارد و ۷۴۷ میلیون و ۴۶۰ هزار ریال فولاد به صورت نقد و سلف مورد معامله گرفته است؛ از این میزان ۲۶۸ هزار تن فولاد به ارزش ۱۲ تریلیون و ۹۷۴ میلیارد و ۴۱۱ میلیون و ۵۷۰ هزار ریال به صورت سلف و همچنین ۳۸ هزار و ۳۶۰ تن فولاد به ارزش ۱ تریلیون و ۵۳۳ میلیارد و ۳۳۵ میلیون و ۸۹۰ هزار ریال به صورت نقدی معامله شده است؛ مقایسه معاملات گروه فولاد نسبت به مدت مشابه سال ۹۷ نشان دهنده ۷۶ درصد رشد در حجم و نیز ۲۱۲ درصد رشد در ارزش معاملات این گروه است.

## کنسانتره

در این گروه در طول روزهای کاری فروردین ماه ۹۸، در مجموع ۲۴ تن کنسانتره به ارزش ۳۶۱ میلیارد و ۷۹۶ میلیون و ۸۳۵ هزار ریال مورد معامله قرار گرفته که بر اساس اطلاعات موجود و در مقایسه با عملکرد این گروه در مدت مشابه سال ۹۷ علیرغم حجم مشابه معاملات ۱۷۵ درصد رشد در ارزش معاملات این گروه دیده می‌شود.



## روی

در معاملات انجام شده در طول فروردین ماه در گروه روی به ارزش ۲۰۵ میلیارد و ۶۶۰ هزار ریال مورد معامله نقدی قرار گرفت.

## طلاء

شرکت بورس کالای ایران در مدت کوتاه یک ماهه سال ۹۸ در طول دو هفته کاری، در مجموع ۱ کیلوگرم طلا به ارزش ۵ میلیارد و ۳۰۰ میلیون ریال به صورت نقدی معامله کرده است که بر اساس اطلاعات موجود در جدول عملکرد یک ماهه این گروه در سال ۹۷ حجم و ارزش معاملات در طول این دو دوره به ترتیب ۹۷ و ۹۱,۴۲ درصد کاهش داشته است.

## آلومینیوم

در طول روزهای کاری فروردین ماه سال ۹۸، در مجموع ۷ هزار تن آلومینیوم در رینگ محصولات صنعتی و معدنی بورس کالای ایران مورد معامله نقدی قرار گرفته است، ارزش معاملات این گروه در طول این مدت برابر یک تریلیون و ۶۶۸ میلیارد و ۴۳۴ میلیون و ۱۴۰ هزار ریال بوده و نگاهی به عملکرد این گروه نشان می‌دهد که حجم و ارزش معاملات گروه آلومینیوم در فروردین ماه سال ۹۸ به ترتیب ۵۶,۹۵ و ۲۵۳ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال ۹۷ داشته است.

## کنسانتره مولیبدن

در این گروه در طول یک ماهه نخست سال ۹۸، در مجموع ۲۴۰ تن کنسانتره مولیبدن به ارزش ۲۴۹ میلیارد و ۳۵۲ میلیون و ۲۹۰ هزار ریال مورد معامله قرار گرفته است، اگرچه حجم معاملات این گروه نسبت به مدت مشابه در سال ۹۷ با ۱۴ درصد کاهش روپوش بوده، ارزش معاملات اما خبر از افزایش ۹۳ درصدی می‌دهد.

## حجم و ارزش معاملات محصولات صنعتی و معدنی طی سال ۱۳۹۸ و مقایسه با دوره سال قبل

نام کالا	نوع قرارداد	از تاریخ ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۱/۳۰		از تاریخ ۱۳۹۸/۰۱/۰۱ تا ۱۳۹۸/۰۱/۳۰	
		حجم	ارزش	حجم	ارزش
آلومینیوم	سلف	۰	۰	۰	۰
نرسیه	نقدی	۵۶,۹۵٪	۱,۶۶۸,۱۴۳۴,۱۴۰	۷,۰۰۰	۴۷۲,۳۰۲,۶۸۰
روی	جمع	۲۵۳٪	۱,۶۶۸,۱۴۳۴,۱۴۰	۷,۰۰۰	۴۷۲,۳۰۲,۶۸۰
فولاد	نقدی	۰,۲٪	--	۲۰۵,۶۶۰,۷۹۵	۶۶۰
نرسیه	سلف	۱۸۱٪	۱۲,۹۷۶,۴۱۱,۵۷۰	۲۶۸,۰۰۰	۱۶,۶۲۴,۰۷۱,۰۱۰
نرسیه	نقدی	۵۰۹٪	۳۰۷۰٪	۱,۵۳۳,۳۳۵,۸۹۰	۳۸,۳۶۰
جع	نقدی	۹۱,۰٪	۲۱۲٪	۱۴,۵۰۷,۷۴۷,۴۶۰	۳۰,۶,۳۶۰
مس	نرسیه	۳۰۰٪	۱۸۷٪	۱,۶۳۲,۰۶۶,۱۴۰	۲,۴۰۰
کتسانتره	نقدی	۳۵٪	۲۶۸٪	۵,۷۶۴,۴۵۴,۲۶۰	۹,۱۰۰
کتسانتره مولیبدن	جمع	۱,۰٪	۱۰,۲٪	۷,۳۹۶,۶۵۰,۴۰۰	۱۱,۵۰۰
ک	نقدی	۱,۵٪	۰,۰۱٪	۳۶,۱,۷۹۶,۸۳۵	۲۶
سنگ آهن	نقدی	۱,۹٪	۰,۱٪	۲۴۹,۳۵۲,۲۹۰	۲۴۰
آهن اسفنجی	سلف	-	-	۰	۰
نقدی	نقدی	-	-	۰	۰
* خودرو	نقدی	-	-	۰	۰
روی (معدنی خاک روی)	نقدی	-	-	۰	۰
کل بازار	سلف	۱۷۷٪	۵۰۵٪	۱۲,۹۷۶,۴۱۱,۵۷۰	۲۶۸,۰۰۰
نرسیه	نقدی	--	--	۱,۶۳۲,۰۶۶,۱۴۰	۲,۴۰۰
نقدی	نقدی	۲۴۵٪	۱۳۷٪	۹,۷۸۳,۰۳۴,۲۱۰	۵۵,۳۸۴
جمع کل	نقدی	۱۰۰,۰٪	۱۰۰,۰٪	۲۴,۳۸۹,۵۱۱,۹۲۰	۳۲۵,۷۸۴
طلا	نقدی	-	-	۵,۳۰۰,۰۰۰	۱

\*\* واحد طلا: کیلوگرم

# مطالعه دگرسانی های محدوده معدنی تیرکاترود، شمال شرقی ایران



مینا زید

دکتری زمین شناسی اقتصادی



کمترین نوبز (Minimum Noise Fraction)، بیشینی خطی باند (Least Squares Fitting)، نقشه برداری زاویه طیفی (Spectral Angle Mapper) و برآورش ویژگی طیفی (Spectral Feature Fitting) بر اساس روش های پردازش تصاویر ماهواره ای، دگرسانی های اکسید آهن، آرژیلیک، فیلیک، پروپیلیتیک و سیلیسی مشخص شدند در نهایت با توجه به نقشه زمین شناسی منطقه، بازدهی های صحرایی و مطالعات آزمایشگاهی، بازرسازی زون های دگرسانی منطقه مورد تایید قرار گرفت.

از آنکه، مارن و ماسه سنگ می باشد. نهشته های سنوزوئیک و بویزه دوره اؤسن بیشتر شامل پیروکلاستیک ها و گذازه ها، سنگ های نفوذی و تخریبی های ریزدانه می باشد. سنگ های پیروکلاستیک و آتشفسانی بیشتر با ترکیب اندازیت، بازالت، تراکی آندزیت، تراکی آندزیت بازالت، داسیت، ریو داسیت و لاتیت می باشند. در نهایت بخش وسیعی از رسوبات، ناحیه را پوشش می دهد. این نهشته ها شامل دشت های سیالابی بوده که وارد بستر رودخانه ها شده اند.

سه گسل اصلی در این منطقه تشخیص داده شده است. گسل ترود با روند شمال شرقی - جنوب غربی، گسل رباعی با روند شرقی - غربی و گسل رشم با روند مشابه روند گسل ترود که در شکل ۱.۳ نشان داده شده است.

بر اساس مدل ساختاری زمین شناسی که توسط خادمی در سال ۱۳۵۵ ارائه شد، بیشترین فعالیت های تکتونیکی در این منطقه متعلق به کرتاسه می باشد. در این منطقه گسل مهم دیگری با نام انجیلو وجود دارد. گسل های انجیلو و ترود نقش مهمی در کانه زایی در منطقه داشته اند. به طور کلی با توجه به اینکه منطقه ترود از لحاظ تکتونیکی از مناطق فال کشور به شمار می آید، دو روند اصلی برای گسل های این منطقه متصور است. روند اول، شمال شرقی - جنوب غربی و روند دوم شمال غربی - جنوب شرقی است. تمامی این گسل ها نقش اصلی در کنترل رگه ها، جایگیری

ماهواره ای می شود که مهم ترین راه تشخیص نواحی دگرسانی و به تبع آن اکتشاف کانسارها می باشد. در این تحقیق، داده های ماهواره ASTER به منظور شناسایی مناطق دگرسانی هیدرولیک در کانسار تیرکاترود از دور مطالعه با علوم زمین پیدا کرده است و در زمینه های مختلف اکتشاف معدن، تفکیک واحد های سنگی، شناسایی گسل ها، تهیه نقشه های زمین شناسی، ایجاد مدل رقومی - ارتفاعی زمین و بسیاری موارد دیگر کاربرد دارد. تفاوت در دامنه طیف عبارت است از نسبت باندی (Band Ratio)، تجزیه و تحلیل مولفه های اصلی (Principal Components Analysis)، کسر

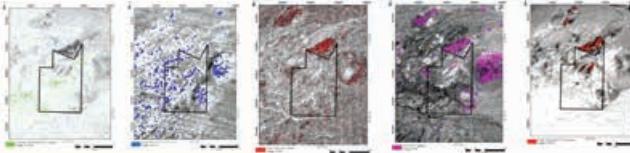
امروزه سنجش از دور به واسطه قابلیت های منحصر به فرد خود، جایگاه مهمی در مطالعات مرتبط با علوم زمین پیدا کرده است و در زمینه های مختلف اکتشاف معدن، تفکیک واحد های سنگی، شناسایی گسل ها، تهیه نقشه های زمین شناسی، ایجاد مدل رقومی - ارتفاعی زمین و بسیاری موارد دیگر کاربرد دارد. تفاوت در دامنه طیف جذب و انعکاس امواج الکترومغناطیس در هر یک از مواد معدنی، باعث ایجاد تفاوت طیفی سنگ های آتربه شده با سنگ های غیر آتربه در مطالعه تصاویر

## زمین شناسی منطقه

کشور ایران بر اساس رخساره های گوناگون چینه شناسی، ماقماتیسم، دگرگونی، تکتونیک و سایر رویدادهای زمین شناسی به چندین واحد تقسیم شده است. بر اساس این تقسیم بندی کشور ایران به چندین زون ساختاری تقسیم شده است، که منطقه مورد مطالعه در زون ایران مرکزی واقع شده است (شکل ۱.۱). بسیاری از ذخایر معدنی ایران در کمرینه های ماقمایی قرار گرفته اند. کمرینه ماقمایی ترود - چاه شیرین یکی از مهم ترین کمرینه های ماقمایی ایران است. منطقه مورد مطالعه بخشی از کمرینه ماقمایی ترود - چاه شیرین می باشد که در بخش شمالی زون مرکزی ایران واقع شده است. بخش وسیعی از این محدوده توسط واحد های سنگی آتشفسانی و آتشفسانی - رسوبی به سن اؤسن میانی - بالایی پوشیده شده است. ترکیب واحد های سنگی حدوداً تا بازیک می باشد. کانسار تیرکا در نزدیکی معدن مس چاه موسی واقع شده است و واحد های سنگی این محدوده شامل چهار بخش می باشد:

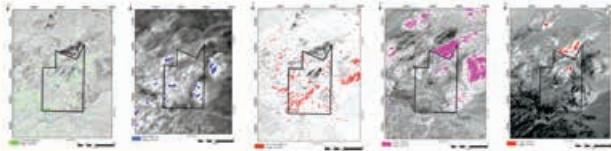
کهن ترین نهشته های موجود در این محدوده رسوبات پالغوزوئیک می باشد که بیشتر از نوع آواری و کمتر کربناته هستند. رسوبات مزوگوزوئیک شامل رخنمون های کم وسعتی از آنکه های ژوراسیک میانی - پایانی و نهشته های نسبتاً گسترده کرتاسه می باشد. رسوبات کرتاسه شامل ردیفی

مفیدی برای مجموعه داده‌های چند متغیره، مانند تصاویر ماهواره‌ای چند بعدی است. در روش PCA، تنها نوارهای خاصی انتخاب می‌شوند که ویژگی‌های جذب و انعکاس مواد معدنی را شامل می‌شوند. به منظور استخراج دگرسانی‌ها رابطه بین پاسخهای طیفی کانی‌های هدف و مقادیر عددی استخراج شده از ماتریس بردار ویژه برای محاسبه تصاویر مولفه اصلی (PC) به کار می‌رود. شکل ۳ نقشه دگرسانی‌های هیدروترمال منطقه را با استفاده از روش PCA نشان می‌دهد.



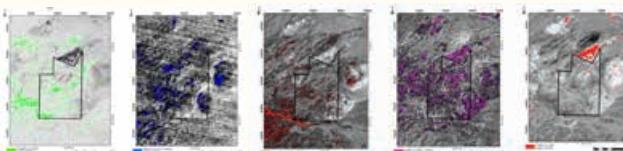
شکل ۳ - نمایش دگرسانی‌های منطقه با استفاده از روش PCA

**روش کسر کمترین نویز (MNF)** - ناهنجاری‌های طیفی که معمولاً تغییرات ناشی از کانی‌سازی هیدروترمال را نشان می‌دهند، با استفاده از این روش شناسایی می‌شوند. روش کسر کمترین نویز یک تبدیل خطی مشابه روش تحلیل مولفه اصلی است که توسط آن ابعاد اصلی داده‌ها تعیین شده و محاسبات فرآیندهای پیشرو را کاهش می‌دهد. نقشه دگرسانی‌های هیدروترمال منطقه که با استفاده از روش MNF تهیه شده در شکل ۴ نشان داده شده است.



شکل ۴ - نمایش دگرسانی‌های منطقه با استفاده از روش MNF

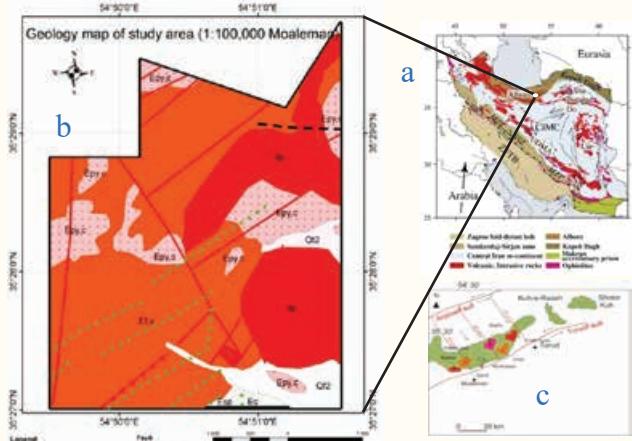
**روش پیش‌بینی خطی باند (LS-Fit)** - روش پیش‌بینی خطی باند از خصوصیات طیفی باندهای پیش‌بینی کننده و مقایسه آن‌ها با یک باند خاص یا مدل، یک باند باقی مانده و با توجه به باند انتخابی مدل (معرف کانی‌های رسی و یا اکسیدهای آهن و ...) ایجاد می‌شود. فرضیات این روش بر این اساس است که باندها به عنوان مقادیر ورودی، متغیرهای خطی می‌باشند. باند تخمینی با استفاده از یک معادله خطی از باندهای ورودی به دست می‌آید. کانی‌هایی که نسبت به یک باند خاص حساس هستند و اختلاف خوبی از نظر جذب و یا انعکاس در این باند نشان می‌دهند، با اختلاف مشاهده شده بین باند تخمین زده شده و باند اصلی قابل تفکیک می‌باشد. در این روش اختلاف بین باند واقعی و باند مدل شده به عنوان یک تصویر خروجی محاسبه می‌گردد. شکل ۵ دگرسانی‌های منطقه را با استفاده از روش LS-Fit نشان می‌دهد.



شکل ۵ - نمایش دگرسانی‌های منطقه با استفاده از روش LS-Fit

**روش نقشه برداری زاویه طیفی (SAM)** - روش نقشه برداری زاویه طیفی یک روش رده بندی طیفی می‌باشد که طی آن شباهت بین طیف‌ها تعیین می‌شود. مرجع با طیف پیکسل به وسیله محاسبه زاویه بین طیف‌ها تعیین می‌شود. این طیف‌ها به عنوان بردارهای در فضایی بردار با تعداد باندها در نظر گرفته می‌شوند. در حقیقت به عنوان یک روش طبقه‌بندی هدایت شده شیوه‌ای کارآمد برای مقایسه طیف تصاویر نسبت به طیف استاندارد یا طیف مرجع است. الگوریتم این روش مشابهت بین دو طیف را به وسیله زاویه طیفی بین آن دو محاسبه می‌کند. در واقع با تبدیل طیف‌ها به بردار در فضایی به ابعاد تعداد باندها، زاویه بین دو بردار محاسبه می‌شود. نقشه دگرسانی‌های هیدروترمال منطقه در شکل ۶ نشان داده شده است.

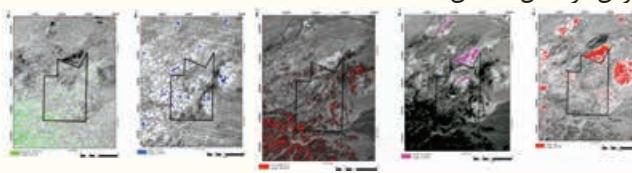
دایک‌های گابرویی و کانه‌ایی در منطقه داشته‌اند.



شکل ۱ - (a): موقعیت محدوده بر روی زون ساختاری ایران مرکزی،  
(b): نقشه زمین شناسی محدوده تبرکا بر اساس نقشه زمین شناسی ۱:۱۰۰۰۰۰ معلمان، (c): مدل ساختاری تکتونیکی ناحیه ترود - معلمان (۱۳۵۵ خادمی).

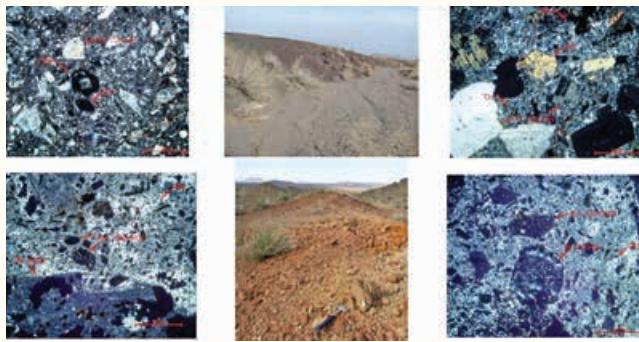
**سنجه از دور** - در این مطالعه، تصاویر ماهواره‌ای سنجنده (Advanced Spaceborne Thermal Emission and Reflection Radiometer) برای مطالعات سنجش از دور مورد استفاده قرار گرفته است. این روش، توانایی تصاویر ASTER را برای تشخیص دگرسانی‌های هیدروترمال که در شناسایی پتانسیل‌های مواد معدنی مفید است نشان می‌دهد. یکی از مهمترین هدف‌های سنجش از دور، بارزسازی انواع کانی‌ها و زون‌های دگرسانی با استفاده از روش‌های پیشرفته نقشه‌برداری طیفی می‌باشد. ماهواره ASTER شامل چهارده کanal طیفی است که با توجه به محدوده طول موج به سه دسته تقسیم می‌شوند. دسته اول شامل ۳ باند با قدرت تفکیک زمینی ۱۵ متر در محدوده طیف مرئی و مادون قرمز نزدیک (VNIR) در بازه طیفی ۰/۵۲ تا ۰/۸۶ میکرون، دسته دوم شامل ۶ باند با قدرت تفکیک زمینی ۳۰ متر در محدوده مادون قرمز کوتاه (SWIR) در بازه طیفی ۱/۶۵ تا ۲/۴۳ میکرون و دسته سوم شامل ۵ باند با توان تفکیک زمینی ۹۰ متر در محدوده مادون قرمز حرارتی (TIR) در بازه طیفی ۱۱/۶۵ تا ۱۲/۵ میکرون. در این مطالعه پردازش تصاویر ماهواره‌ای با استفاده از تکنیک‌های Band SFF و Ratio، PCA، MNF، LS-Fit، SAM و به منظور نمایش دگرسانی‌های هیدروترمال در منطقه صورت پذیرفت.

**روش نسبت باندی (BR)** - در این روش، ارزش پیکسل‌ها در یک یا چند باند بر مقادیر این ارزش در یک یا چند باند دیگر تقسیم می‌شود و در نتیجه درجات روشنایی جدید یا به عبارتی تصویری جدید به وجود می‌آید. این روش با توجه به شناخت بازتاب طیفی پدیده‌های مختلف در طول موج‌های گوناگون انجام می‌گیرد. در این تحقیق از نسبت باندی (۲/۱) برای دگرسانی اکسید آهن، نسبت باندی (۴/۶) برای دگرسانی آرژیلیک، نسبت باندی (۴/۶) برای دگرسانی فیلیک، نسبت باندی (۱۳/۱۲) برای دگرسانی پروپیلیتیک و در نهایت نسبت باندی (۸/۶×۷/۸) برای دگرسانی سیلیس استفاده شد. دگرسانی‌های هیدروترمال توسط این روش در شکل ۲ نشان داده شده است.



شکل ۲ - نمایش دگرسانی‌های منطقه با استفاده از روش BR

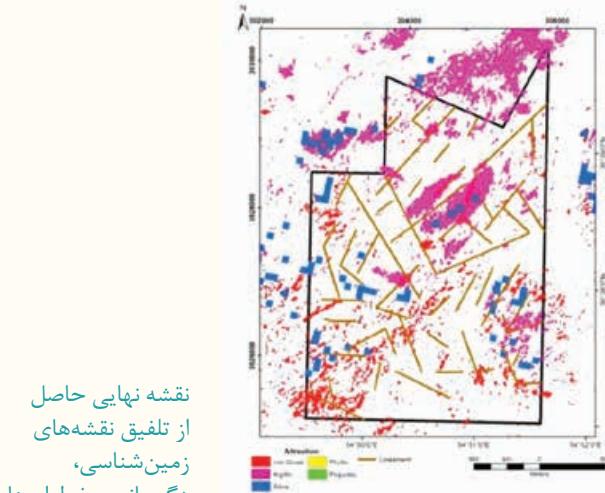
**روش تجزیه و تحلیل مولفه‌های اصلی (PCA)** - تصاویر نهایی توسط این روش معمولاً بیشتر از تصاویر اصلی قابل تفسیر است. روش PCA



شکل ۹ - نمایی از دگرسانی‌های منطقه و مقاطع میکروسکوپی

#### بحث و نتیجه گیری

نقشه تلفیق دگرسانی‌ها و خطواره‌ها با نقشه زمین‌شناسی در شکل ۱۰ نشان داده شده است. مطابق شکل، دگرسانی‌های هیدرورتمال ارتباط معنی‌داری با گسل‌های منطقه دارند. ارتباط بین دگرسانی‌ها و گسل‌ها، احتمال ایجاد کانه‌زایی در منطقه را افزایش می‌دهد. با تلفیق نقشه‌های دگرسانی و خطواره‌ها با نقشه زمین‌شناسی محدوده، یک نقشه ترکیبی برای شناسایی مناطق پرپتانسیل بدست می‌آید. در این تحقیق به منظور اعتباربخشی نتایج حاصل از پردازش تصاویر ماهواره‌ای، مقاطع نازک نیز از نمونه‌های سنگی تهیه شد و مورد مطالعه قرار گرفت. دگرسانی‌های رسی، اکسیدهای آهن و سیلیسی در مقاطع نازک و در مشاهدات صحرایی بررسی شد و مورد تایید قرار گرفت.

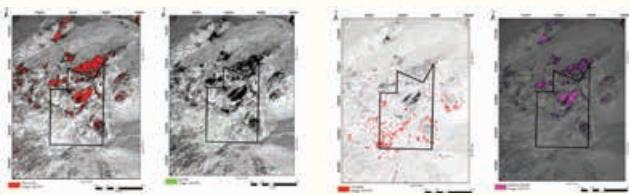


نقشه نهایی حاصل از تلفیق نقشه‌های زمین‌شناسی، دگرسانی و خطواره‌ها

#### جمع بندی

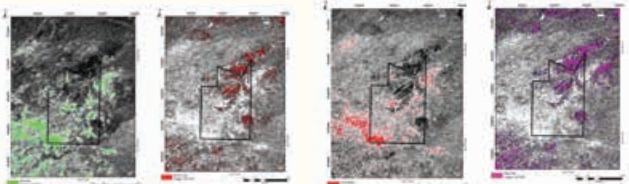
روش‌های سنجش از دور و تکنیک‌های پردازش تصاویر برای تشخیص و ارزیابی دگرسانی‌های هیدرورتمال مفید هستند. داده‌های ماهواره‌ای ASTER یک ابزار ارزشمند و قدرتمند در مراحل اولیه اکتشاف می‌باشد. زیرا این داده‌ها، اطلاعات دقیق و قابل اطمینانی در ارتباط با توزیع موادمعدنی را فراهم می‌کند.

تلفیق داده‌های سنجش از دور و مطالعات صحرایی، یک روش موثر برای تعیین مناطق پرپتانسیل می‌باشد. مشاهدات صحرایی و مطالعات آزمایشگاهی، انواع دگرسانی‌های هیدرورتمال به دست آمده براساس تصاویر ماهواره‌ای ASTER را تایید کرد. نتایج نشان داد که تلفیق تکنیک‌های پردازش تصویر، قابلیت بالایی برای تشخیص مناطق دگرسانی دارد می‌باشد. در نهایت، مطالعات صورت گرفته نشان می‌دهد که بخش عمده‌ای از ناحیه توسط دگرسانی‌های اکسید آهن و آرژیلیک پوشیده شده است. مشاهدات میدانی نشان می‌دهد که مناطق پرپتانسیل ارتباط مستقیمی با گسل‌ها به ویژه گسل‌هایی با روند شمال شرقی - جنوب غربی دارند. تمامی این اطلاعات وجود پتانسیل کانی‌سازی در این منطقه را تایید می‌کند.



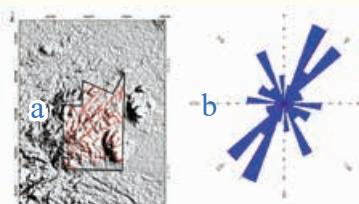
شکل ۶ - نمایش دگرسانی‌های منطقه با استفاده از روش SAM

**روش برازش ویژگی طیفی (SFF)** - روش SFF الگوریتمی است که روش کمترین مربع را برای مقایسه طیف‌های تصویر با طیف مرجع مورد استفاده قرار می‌دهد. این روش از طریق ویژگی‌های خاص جذب در طیف‌ها، عمل صحیح طیف هدف و پیکسل را انجام می‌دهد. در این روش با استفاده از تکنیک کمترین مربع، عمق و شکل ویژگی‌های طیفی تصاویر با طیف مرجع مقایسه می‌شود. علاوه بر این، در این روش برای طیف مرجع، یک تصویر مقیاس و یک RMS (میدان متوسط ریشه) ایجاد می‌شود. نتایج تصویر مقیاس برای تعریف مناطق با همترین سازگاری با طیف مرجع مورد استفاده قرار می‌گیرد. شکل ۷ نمایش دگرسانی منطقه با استفاده از روش SFF می‌باشد.



شکل ۷ - نمایش دگرسانی‌های منطقه با استفاده از روش SFF

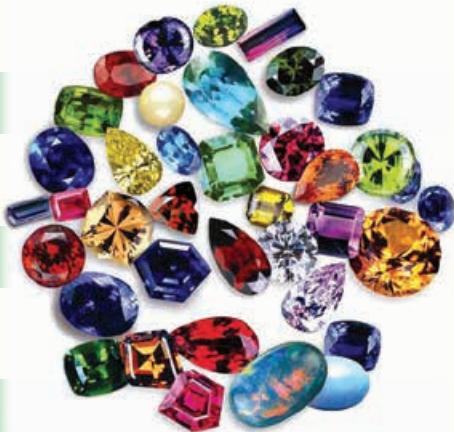
**۳-۲-استخراج خطواره‌ها** - وضعیت تکتونیکی منطقه یکی از مهم‌ترین معیارها برای پی جویی ماده معدنی و انتخاب مناطق مناسب جهت اکتشاف می‌باشد. در بسیاری از ذخایر معدنی، کانه‌زایی ارتباط بسیار تنگانگی با تکتونیک منطقه دارد. ساختارهای تکتونیکی مانند خطواره‌ها، گسل‌ها، ساختارهای حلقوی و ... نقش بسیار مهمی در کنترل کانه‌زایی ایفا می‌کند. در این تحقیق، تشخیص ساختارهای تکتونیکی منطقه با استفاده از نقشه بلندی‌های زمین به کمک داده‌های مدل ارتفاع رقومی (DEM) به کار برده شد. شکل ۸ (a) نقشه خطواره‌های منطقه موردنی روند ارزشمند است. در شکل ۸ (b) نمودار گل سرخی خطواره‌ها و گسل‌های منطقه ترسیم شده است. نمودار گل سرخی نشانگر وجود دو روند اصلی ساختاری در منطقه می‌باشد. روند شمال شرقی - جنوب گسل‌های گسل‌هایی از مهم‌ترین روندهای این منطقه می‌باشد که کانه‌زایی صورت گرفته در منطقه نیز منطبق بر این روندها است.



شکل ۸ - (a): نمایش خطواره‌های منطقه با استفاده از روش shaded relief. (b): نمودار گل سرخی خطواره‌ها و گسل‌های منطقه

**مشاهدات صحرایی** - با استفاده از عملیات صحرایی، داده‌های بدست آمده از پردازش تصاویر ماهواره‌ای استر مورد بررسی و تایید قرار گرفت. بر این اساس، مشاهدات صحرایی و مطالعات آزمایشگاهی، نتایج به دست آمده از پردازش تصاویر ماهواره‌ای را در قالب زون‌های دگرسانی و کانی‌سازی هیدرورتمال مورد تایید قرار دادند. مطابق شکل ۹، عملیات صحرایی و مطالعات آزمایشگاهی همپوشانی بالایی را با نتایج بدست آمده از مطالعه تصاویر ماهواره‌ای نشان می‌دهند.

# راهکارهای افزایش بهرهوری در کارخانجات فرآوری سنگ تزیینی



ماندانا صفری دهکردی

دبیر آموزش و پژوهش

مهندسان رضا خیریان

مدیر مرکز رشد خوشه فناوری های سنگ دانشگاه علمی کاربردی

ایجاد برنامه ریزی مناسب برای برش سنگ کوب با توجه به شکل فیزیکی و رگه ها و شکستگی ها، برنامه ریزی کاهش حجم ضایعات و گل های کوب، کاهش میزان خرابی و شکستن سنگ ها در حین تولید.

۲- کاهش میزان داده در مقابل همان مقدار ستانده حجم مواد مصرفی حین تولید را کاهش دهیم، مثلاً کاری کنیم که طول عمر یک دیسک یا سگمنت یا لقمه در حین فرآیند برش افزایش یابد.

۳- افزایش میزان ستانده و کاهش میزان داده در این حالت میزان بهرهوری به شدت افزایش می یابد. مثلاً در عین اینکه سعی می کنیم متراز سنگ خروجی از یک کوب را افزایش دهیم، با آموزش کارگران در به کارگیری مناسب تجهیزات و کاهش خرابی ها و شکست سنگ ناشی از غلتک ها مواد مصرفی را نیز کاهش دهیم.

۴- افزایش میزان ستانده با سرعت و نرخ بیشتری نسبت به افزایش داده کاهش میزان ستانده با سرعت و نرخ کمتری نسبت به کاهش داده

۵- در این حالت با اعمال سیاست هایی به دنبال افزایش چندین برابری حجم تولید در مقابل افزایش حجم مواد اولیه هستیم یا بر عکس یعنی اگر مثلاً با ۲۰۰ نفر ساعت کارگر، ۱۰۰ متر سنگ تولید می کنیم، حالا با ۲۰۰ نفر ساعت کارگر ۲۵۰ متر سنگ تولید می کنیم و یا با ۱۰۰ نفر ساعت کارگر ۸۰ متر سنگ تولید می کنیم.

## پیشنهادات کلیدی برای افزایش بهرهوری

توجه به تامین ماده خام مرغوب و ارائه آموزش های لازم در این زمینه به مدیران کارخانجات

آموزش مدیران و کارکنان معدن در زمینه تولید کوب سنگ با ابعاد مناسب

ارائه پیشنهادات به طراحان و هنرمندان برای استفاده از ضایعات سنگ ایجاد سیستم مدیریت انرژی برای استفاده بهینه از انرژی و جلوگیری از اتلاف آن

استفاده از تابلو برق و خازن های استاندارد و انجام تحقیقات جدید توسط موسسات سازنده این تجهیزات

ایجاد نهاد مشاوره انرژی برای ترویج روش های بهینه مدیریت انرژی

استفاده از روش های بهینه مدیریت آب در چرخه تولید با استفاده از سیستم هایی مانند فیلتر پرس

بهرهوری؛ افزایش مصرف منابع و حجم کار نیست. همچنین بیشتر کار کردن هم نیست؛ بلکه میزان بهره برداری بیشتر از امکانات و منابع ثابت مورد استفاده است.

## هدف از بهرهوری در صنعت سنگ

هدف از بهرهوری عبارت است از به حداقل رساندن استفاده از منابع، مواد اولیه، نیروی انسانی، تسهیلات و ... به طریق عملی و با کاهش هزینه های تولید، کاهش ضایعات، گسترش بازار، افزایش اشتغال، کوشش برای افزایش دستمزدهای واقعی و بهبود معیارهای زندگی آنگونه که به نفع کارکنان، مدیران و مصرف کنندگان باشد. خلاصه اینکه بهرهوری نگرشی فرهنگی است که در آن انسان فعالیت های خود را هوشمندانه و خردمندانه انجام می دهد تا بهترین نتیجه را در راستای اهداف مادی و معنوی به دست آورد.

## رابطه سود، کیفیت و بهرهوری

سود آوری: سودآوری تابعی از درآمدها و هزینه هاست. درآمدها به قیمت و مقادیر فروش محصول سنتگی دارد؛ در حالی که هزینه ها تابعی از ارزش نهاده ها و منابع به کار رفته در تولید محصول هستند.

کیفیت: به درجه تطابق محصول تولید شده با نیازهای مشتریان و طرح محصول گفته می شود.

بهرهوری: یعنی اینکه سازمان در قبال مقدار معینی از محصول به چه نسبتی از منابع تولیدی استفاده می کند.



## پنج گزینه برای بهبود بهرهوری در یک کارخانه فرآوری سنگ تزیینی

۱- افزایش میزان ستانده در مقابل همان مقدار داده یعنی اقداماتی انجام دهیم که با حجم ثابت کارگر، انرژی مصرفی، ساعت کار کرد تجهیزات، متراز سنگ بیشتری را در یک دوره زمانی تولید کنیم، مثلاً



# Steel Consortium Chabahar2019

3&5 October 2019-Chabahar  
Free Zone International  
Convention Center

۱۳۹۸ مهرماه ۱۱ الی ۱۳

سالن همایش های منطقه آزاد چابهار

اولین گردهمایی و نمایشگاه

تولید کنندگان فولاد در چابهار

با محوریت: راه کار های برون

رفت ازین بست تحریرم ها

۰۲۱-۹۵۱۱۱۸۱۲



۰۹۱۵ ۳۴۳۳۲۶۰



۰۲۱-۴۲۶۹۳۹۳۶



[www.persiangoldco.com](http://www.persiangoldco.com)



## کنسرویوم فولاد چابهار

تهران - خیابان ولیعصر - بین رشت و  
طالقانی - ساختمان سبز - واحد ۷



# ترنج کارت

## تسهیلات خرید کالای ایرانی

تاسقف ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال



### تسهیلات رفاهی نوین و جامع در سال رونق تولید

## تسهیلات ترجح کارت

برای کسب اطلاعات بیشتر به شعب و یا تارگاه بانک آینده مراجعه فرمایید.

مرکز ارتباط: ۰۲۱-۳۷۶۶۳۲۰۰

WWW.BA24.IR



بانک آینده  
AYANDEH BANK

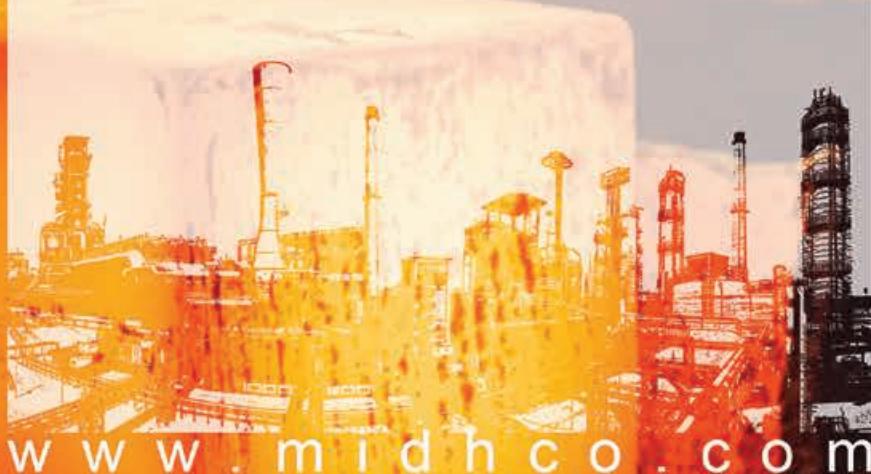


MIDHCO

شرکت مادر تخصصی  
توسعه معدن و صنایع معدنی خاورمیانه (سهامی عام)

# چرخه کامل تولید از معدن تا شمش فولاد

فولاد خام ۴/۲ میلیون تن  
گندله سنگ آهن ۷/۵ میلیون تن  
کنسانتره سنگ آهن ۸ میلیون تن  
کک متالورژی ۱/۲ میلیون تن  
کنسانتره زغال سنگ ۱/۱ میلیون تن



[www.midhco.com](http://www.midhco.com)